"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... .....$2.00
Kanadoje ir Mexike..... 2.50
Kitose viešpatystėse..... 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laiške. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rate:
In the United States.....$2.00
Canada and Mexiko 2.50
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 1 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS 6 d. Sausio (January), 1911 m. Metai XX

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd. 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Maskolijoj vėl griebiasi persekiojimo žydų. Juos dabar pradeda vyti laukan iš Peterburgo, nors čia jų nedaug buvo, ir ne toki žydai čia gyveno kaip antai Kijeve ir kituose miestuose buvusios Lietuvos ir Lenkijos. Peterburge varguolių žydų beveik nebuvo, nes toki neturėjo tiesos Peterburge apsigyventi, Peterburge galėjo gyventi tik dviejų gildijų vertelgos ir baigę augštesnius mokslus. Dabar, kad turėti progą prikibti prie žydų, valdžia griebėsi reformavimo gildijų, žymiai pakėlė gildijų mokesčius. Tokiu būdu daugelis žydų turėjo iš gildijų pasitraukti, kitus pačios gildijos atmetė. Prie tų tai ir prikibo valdžia ir veja, kaip vidurinių amžių gadynėj, iš Peterburgo čielas šeimynas, o kaip kokias šeimynas perskiria, nes ne visi nariai turi tiesą Peterburge gyventi. Išvijo jau 101 šeimyną, bet, bet abejonės, išvys jų daugiau.

Kad žydai bent dabar, kol Maskolijos iždas nejieško svetur paskolos, ar gal ten jos nesitiki gauti, nieko gero nuo caro valdžios sulaukti negali, pasirodė tai viename posėdyj dūmoj, kur persvara yra reakcijonierių ir valdžios šalininkų rankose, nes dauguma dūmos atstovų žino ko valdžia nori ir jos mierius paremia, atmeta visus svarbesnius pažengesniųjų partijų reikalavimus. Dūmos posėdyj 30 gruodžio dieną kairiųjų partijų atstovai pareikalavo nuo valdžios pasiteisimo ir ištyrimo, kokių priemonių valdininkai griebėsi malšindami studentų sukilimą Odesoj ir Maskvoj, kur sužeista nemažai studentų. Tą reikalavimą vienol dūma atmetė, nes prieš valdžios norus stoti nenorėjo dauguma dūmos atstovų, o vienas valdžios šalininkas, Šulgin, tiesiog apreiškė, jog studentų maištus sukėlė žydai, buk revoliucijonierių agitacijai duoda piningus žydai ir finai, Šulgin, be abejonės, su Stolypino žinia, dagi pagasdino žydus, jog kiekvienas bandymas sukelti Maskolijoj revoliuciją eis per žydų lavonus. Tai gi, jaigu žmonės kur nors bandytų smarkiau didesnės laisvės reikalauti, tai bus parengtos kad ir visai kitur žydų skerdynės, kaip jau jos ir pirma buvo pačios valdžios parengtos Baltstogėj ir Odesoj. Taigi aišku, jog už kiekvieną valdžiai nemalonų žmonių subruždimą, ji mano atsakymą ant žydų mesti, juos bausti, nes žydai, kaipo labiaus už kitus prispausti, geidžia pažangesnio valdymo būdo, ne prie tokio valdymo būdo ir žydai gali tikėtiesi didesnio sau teisingumo, prie pažangesnės valdžios negalima žmonių skirstyti sulyg jų kilmės, vienam duoti daugiaus laisvės, o nuo kitų viską atimti. Dabartinė gi valdžia, kaip girdėti iš lupų jos atstovų ir jos papirktų laikraščių straipsnių, už kiekvieną jai nemalonų apsireiškimą mano kaltę mesti ant žydų, o paskui, žinoma, ant kitų ne maskolių, kuriuos biurokratai norėtų, išspaudę iš jų viską, su visu išnaikinti.

Aišku, jog kol Maskolijoj valdžios vadžias laiko Stolypin ir kol jo mierius remia reakcijonieriai fanatikai, kol jie dūmoj turi persvarą, ne tik žydai, bet ir kiti nemaskoliai negali nuo valdžios nieko gero sulaukti.

1 sausio dieną Peterburge pasimirė vienas iš žymesnių Maskolijos politiškųjų veikėjų demokratų partijos dūmos atstovas Karaulov. Jis ypač užtarė dūmoj už valdžios persekiojamus žydus ir kitus nemaskoliškos kilmės ukėsus.

VIDURINĖ EUROPA.

Naujų metų dieną paprastai politikos vedėjai maž-daug atidengia dalį slepiamų politiškų mierių, aiškina tarptautiškus prietikius. Tą darė jie ir šiemet. Iš politikos vedėjų lupų šiemet išėjo veik visur tautų santaikos ir sutikimo giesmė. Vokietijos kancleris apreiškė, jog visi nesutikimai Maskolijos su Vokietija ir Austrija tapo prašalinti laike atsilankymo caro Pottsdane padaryta sutarimas ir Balkanų pussalio reikaluose, bet ant kokių pamatų susitaikyta, žinia, to Vokietijos kancleris nepasakė, Be abejonės Maskolijai neviename atsiėjo nusilenkti, nes visi žino, jog dabar bent Maskolija negali karo vesti su kokia nors tvirtesne viešpatyste, nes pradėtas karas galėtų pagimdyti žmonių sukilimus pačioj Maskolijoj, kur yra net per daug neužganėdintų iš dabartinio valdymo būdo.

Vokietijos kancleris ramino vokiečius, jog prietikiai su Anglija, kurie buvo labai intempti ir lygiai Anglijoj, kaip ir Vokietijoj laikė netolimoj ateityj karą neišvengiama išeiga nesutikimų, taisosi. Pradėtos tarybos tarp Anglijos ir Vokietijos ir jos eina švelniai, todėl yra viltis, jog bus prašalinti visi nesutikimai, nesutikimų vietoj bus galima užmegsti draugiškus ryšius. Jaigu tas pasiseks, tai Europoj ištikro vaidų ir karų bent sekančiuose metuose nebus reikalo bijoties, nes viena Prancūzija, nors ir labiausiai pyktų ant Vokietijos, su trims su Vokietija susirišusioms viešpatystėms karo pradėti negali.

Bet ar ta tautų brolystės giesmė visame teisinga, tai kitas klausimas. Ant galo gartais nesutikimus gimdo netikėti atsitikimai.

Vienas iš tokių atsitikimų—gali but mirtis Austrijos ciesoriaus Pranciškaus Juozapo. Jis turi jau 80 metų. Ir dabar, kaip laikraščiai praneša, jis serga. Dabar tik senelio ciesoriaus ypata laiko sulipintą iš visokių tautų Austriją kruvoj. Sosto inpedinis neužkenčiamas ypač vengrų, nelabai myli jį ir slavai. Užėmus daugumos nekenčiamam sostą, slavai ir vengrai galėtų sukilti. Jaigu tik malšinti sukilimą Vokietija siųstų Austrijon savo kariumenę, tąsyk jau nei sutarimas Maskolijos su Vokietijos nesulaikytų Prancūzijos ir Maskolijos nuo karo su Vokietija.

MEXIKO.

Iš Mexiko ateina prieštaraujančios žinios. Pereitą savaitę atėjo žinia, buk aplinkinėse Chihuahua buvo smarkus mušis revoliucijonierių su kariumene valdžios generalo Luque ir kad kariumenė tapo sumušta, kareivių užmušta 600, o išlikę, pabėgo nuo mušio lauko. Tuom tarpu atkakęs į El Paso kasyklų savininkas amerikonas atgabeno žinią, buk dabartinė, kilusi Mexike revoliucija tai tik nesubrendėlių siausmas; buk revoliucijonierių eilėse viešpatauja tikra anarchija. Šitas amerikonas mano, jog revoliucijonieriai, pamatę, kad jų siausmas baigiasi, užmuš kelis amerikonus, kas Jungtinius valsčius privers insikišti į Mexiko tvarką ir gal Mexiką užimti.

Bet ar ištikro revoliucija tik todėl kilo, kad duoti Jungtiniams valsčiams progą kištiesi į Mexiko reikalus, galima abejoti. Mexikonai juk parodė, jog amerikonų nekenčia, tai ir Amerikos insikišimo negeidžia. Ir su revoliucijonieriais, turbūt, ne taip blogai, kaip sako amerikonas kasyklų savininkas, be abejonės gavęs koncesiją nuo Diazo valdžios, kuri jam padeda ir darbininkus valdyti.

HONDURAS.

Vidurinėj Amerikoj respublikoj Honduras kilo jau vėl revoliucija. New Orleans'an atėjo žinia, buk per revoliuciją prašalintas buvęs prezidentas Bonilla sugrįžo su liuosnoriais ir pulku pasekėjų tėviškėn ir ant kranto išlipęs aplinkinėse Puerto Cortez ir pasigarsino tikruoju respublikos prezidentu Jis turi Amerikoj pirktą buvusį jos kariškąjį kanuolinį laivą "Hornet" ir mano uostą Puerto Cortez nuo jurių pusės bambarduoti, jaigu uosto komendantas nenorės pasiduoti. Revoliucijonierių raiteliai išardė jau geležinkelį aplinkinėse Omoa, o kitos revoliucijonierių pajiegos su kanuolėms traukia ant Puerto Cortez, kurį nori paimti pirma, negu galės ateiti kariumenė.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Švietimo ministerija paaiškino Vilniaus mokslo apygardos raštinei, jog pašaliniai žmonės galį laikyti kvotimus iš vidutiniųjų vyrų ir moterų mokyklų (gimnazijų ir realinių) tiktai metų pabaigoje drauge su mokiniais. Ikišiol leidžiama buvo laikyti kvotimai taip pradžioje, taip pabaigoje mokslo metų.

Nesenai susekta miesto viduryj požemių urvai. Kitkart dideli urvai buvo dar susekta palei Misijonorių bažnyčią, tik nepabaigta jie tirti. Be to, anot Vilniaus padavimų, tokių urvų esama ir daugiau, kurie net į Trakus einą. Į Trakus gal ir neina jokie urvai, ale kad Vilniaus požemyje yra nemaža senovės liekanų, tai tikrai teisybė. Visur beveik, kur tik kiek pakasa, užtinkama tai šukių, tai piningų, tai žmonių kaulų. Antai, ir Vilniaus "Liutnės" namams bekasant, užtikta visokių indomių dalykų. Ir nenuostabu: Vilniaus miestas labai senas, kelis sykius buvo deginamas ir naikinamas, tad dabartinis senasai miestas stovi ant griuvėsių. Dabar rengiamąsi prie kanalizacijos darbų. Tai bus gera proga archajologijos tardytojams pasinaudoti. Dabar rusų laikraščiai ragina ciesoriškąją archajologijos draugiją išnaudoti kanalizacijos darbus "mobilizuoti" visas savo jėgas. Lenkų "Przyjaciół Nauk" draugija taip-pat tikriausia mokės tokia puikia proga, kaip senojo miesto kasinėjimai, pasinaudoti. Reiktų tat ir mūsų "Liet. Mokslo Draugijai" nepražiopsoti ir jau laiku prie to prisiruošti.

Gruodžio 21 d. Vilniaus Teismo rūmuose bus svarstoma indomi byla kun. St. Stakelės ir b. "Goniec Wileński'o" redaktoriaus p. Jurjevičiaus, kurį kun. Stakelė skundžia už apšmeižimą savo laikraštyje. Vieną sykį toji byla buvo jau teisiama Vilniaus teismo ir dabar bus nagrinėjama antrą kartą p. Jurjevičiui prieš pirmojo teismo nutarimą apeliaciją padavus.

Pasklydo vėl žinios, buk Vilniaus general-gubernatorija nebūsianti panaikinta; vadįsis ji tiktai "Bielorusskoje general-gubernatorstvo".

— Viltis —

Į mirusio Heršelmano vietą yra jau paskirtas naujas vyriausis kariumenės vadas generolas Martsonas, kilęs iš Peterburgo gub. dvarininkų, gimęs 1835 m. dalyvavo turkų kare, atsižymėjo ypač Japonų kare, buvo kaikurį laiką Varšavos miesto ir gubernijos gen.-gubernatorium.

— Lietuvos žinios —

IŠ KAUNO.

Pakėlus lenkų laikraščiams klausimą apie pirkimą tautos nuosavybėn namų, kur gyveno būdams Kaune garsusis Lietuvos dainius Adomas Mickevičius, kauniškis "S. Z. Tel." štai ką paaiškina: Tie namai priklausą nūdien Dobrovolskių anūkei p. A. Vasiljevai. Jinai dabar tuos namukus ir su daržu norinti parduoti. Pirkėjų susiranda daugelis, kurie sutinką užmokėti jai už tuos namukus daug daugiau, negu jie tikrai verti. Ale p. Vasiljeva malonėtų, kad tuos namus nusipirktų kokia nors lenkų draugija tautos tikslais. Mickevičiaus namukai, nors jau apysenę, ale dar gerai laikosi, labiausia ačių rūpesniams p. Vasiljevos, kuri, nors neturi iš jo veik jokios naudos, rūpestingai jį prižiūri.

— Viltis —

IŠ PANEVĖŽIO.

Mokesnių į metus sudeda, apie 15 — 18 tūkstančių, iš kurių (miesto tarybos) kuone pusė — 7050 rub. — skiriama mokyklų užlaikymui. 2400 rublių iš tų piningų užlaikymui antrųjų skyrių 1-osios ir V-osios klesų realinės mokyklos; 1000 rub. statymui rumo mergaičių gimnazijai; 500 rub. keturklesei mokyklai; 500 rub. mergaičių progimnazijai; 700 rub. miesto dviklesei mokyklai; 3 pradinėms mokykloms po 400 rub.; 1000 rub. sušelpimui neturtingų mergaičių gimnazijos mokinių; 100 rub. realinės mokyklos; 250 rub. užlaikymui lietuvių mokyklos prie labdarių draugijos; 100 rub. žydų rankų darbo klesai; ir 2 cerkvinėms mokykloms po 100 rubl.

— Mokykla —

IŠ MARIAMPOLĖS.

Apie Visus Šventus dingo iš klebono Senkaus kasos 6,400 r. Meta kaltę ant buvusio lekojaus. Piningai nesiranda, nors suimti buvęs lekojus V. ir kningrišys M.

— Lapkričio 20 d. sušaudė kareivį, nuteistą mirtin už sukapojimą pulkininko.

— Prie Marijampolės kliošto-riaus yra įtaisyti suaugusiems vakariniai kursai, kur susirinkusius pamokina rašyti ir kas pėtnyčia kun. Draugelis šį tą papasakoja iš šventos historijos ir šių dienų atsitikimų. Per tuos pasakojimus galima visokių nesuomonių išgirsti. Kalbėdamas apie žmogų sako: žmogus auga kaip medelis, kvėpuoja kaip gyvulėlis, o išmintį aniolo turi; aiškina, kad kaikuriems sapnams galima tikėti, tik, esą, reikia mokėti jie aiškinti; išgirsti, kad bedievių jau senai esama; taip, Kainas užmušęs Ablių buvo jau bedievis; Sodomoj ir Gomoroj buvo bedieviai ir paleistuviai, už ką juos ir sunaikino Dievas; kad Babilionijos bokštą statę irgi bedieviai, už tai Dievas ir liežuvius sumaišęs; nuo to esą ir paeina daug kalbų; kad Italijoj Messinoj buvo žemės drebėjimas — irgi dėl bedievių: susirinko burys bedievių, kurie visaip bliuznijo, pliauškė, tai Dievas, netekęs kantrybės, ir užleido žemės drebėjimą! Ir daug dar panašių perlų galima išgirsti. V....y's.

— Lietuvos Ukininkas —

IŠ NAUMIESČIO.

Čia nesenai buvo toks atsitikimas. Susirinko traktierėn karčiamų pilioriai ir pradėjo ginčytis, kuris daugiau išgers. Iš šalies atsirado tokių, kurie norėjo pamatyti, kiek gali išgerti, ir pradėjo girdyti juos. Begerdami vienas iš girtuoklių apalpo, tada ir kitas liovėsi gėręs. Tas, kuris apalpo, po dviejų dienų numirė ir liko palaidotas ant nešventintų kapinių.

— Lietuvos Ukininkas —

IŠ PILVIŠKIŲ, Suvalkų gub.

Lapkričio 26 d. į Šliurpiškės kaimą pas ūkininką A. Želeniaką atėjo du nepažįstami jauni vyrai ir paprašė nakvynės. Jis, kaipo geras žmogus, priėmė ir po vakarienei nuvedė į klėtelę gulti. Čia tuodu vyrai pagriebė jį už rankų ir pareikalavo piningų. Kuomet jisai atsisakė duoti, tai mirtinai perdurė kinžalu ir išbėgo. — Tie patįs vyrai pas tą ūkininką buvo atėję ir prieš piet, gavo pavalgyti ir paskui padėkavoję išėjo. Vakare atėję sakėsi užmiršę ar pametę pasportą. A. Ž. buvo doras žmogus ir su niekuo nesipyko. Liet. Patrijotas.

— Lietuvos Ukininkas —

IŠ ŽAGARĖS, Šiaulių pav.

Yra tik viena dviklesė ministerijos mokykla, kuriai valsčius duoda pusę lėšų (719 rub. 26 kap.), o kitą pusę valdžia. Tuo tarpu gi latvių burelis, gyvenąs Žagarėje, tik savo lėšomis užlaiko puikią mokyklą su 2 mokytojais. Tat ar ne gėda mūsų valsčiui prieš juos? Juk jų yra tik mažas burelis, o mūsų valsčiuje 10 tūkstančių gyventojų!

Tiesa buvo tarpe žagariečių kilęs sumanymas įsteigti miesto 4 klesę mokyklą (valdžia buvo ketinusi duoti viską, jai tik mokyklai butų namas pastatytas), bet kol kas tas sumanymas tik sumanymu ir paliko.

— Mokykla —

IŠ KUPIŠKIO, Ukm. pav.

Čia antri jau metai, kaip pastatytas naujas namas dviklesei mokyklai, sutalpinąs į 300 berniukų ir mergaičių. Senojoj mokykloj, iš kurios dabar padaryta ubaginė, tilpo 240 vaikų, tai statant naują reikėjo statyti bent ant 400. Mokymas praėjusiais metais prasidėjo spalių 13 d. tai ir mūsų valsčiaus vaikai galėjo jon patilpti, bet kaip šiemet prasidėjo rugsėjo 1 d., tai mūsų valsčiaus vaikai, da ganę tą laiką — negalėjo tada eiti ir užtat mokyklon priėjo svetimų valsčių ir mūsų vaikai (turbut tik kaikurie? Red.) liko nepriimti mokyklon. Piningus, rodos, davė kupiškiečiai, o svetimi naudojas, tas yra neteisybė — reikėtų tai atsiminti p. mokytojams.

— Mokykla —

IŠ PLOKŠČIŲ, Naum., p. Suv. g.

Mokyklą lanko 80 vaikų. Mokytojas p. Brusokas, mokina gerai, prižiūri vaikus taip jau gerai. Pirmiau vaikai pirkdavosi sąsiuvinius, plunksnas ir kitus mokslo daiktus krautuvėse. Išėję pirktis, slankiojo po žydų langais — mokinosi vėpsoti. Mokytojas suprato tą blogumą ir dabar pas save laiko tuos daiktus, parduodamas pigiomis kainomis. Bet šale tų gerų mokytojaus ypatybių, yra ir blogų. Prie tokių blogų ypatybių galima priskaityti — ėmimą nuo mažažemi už mokslą po 2 rubliu. Kitas iš tų žmonelių nelabai turi ką pavalgyti ir maitinasi savo penkiais pirštais, o dar reikia mokėti 2 rubliu už vaiko mokymą. Tas jau būtų kiek negera. Tuo labiau, kad p. mokytojas, rodos, ir nemažą algą ima nuo valsčiaus: 300 rub. nuo valdžios 160 rub., taigi 460 rub. vienos algos, o dar 30 sargui; — kaip ten nebūtų, bet tokia alga daug žmoniškesnė kaip kitų, gaunančių po 250 algos! Prie progos pasakysiu, kad mūsų valsčius per vieną sueigą nutarė įkurti naują mokyklą, bet tos neužteks, reikėtų dar nors porą. Geriausios vietos joms Kruopinėje ir Bonkiškyje.

— Mokykla —

IŠ PAGIRIŲ, Ukm. pav.

Valsčiuj yra dvi pradinės mokyklos — valsčiaus ir "Saulės" skyriaus. Mokytojai lietuviai. Šis valsčius apšvietime daug augščiau stovi už savo kaimynus, ačiu darbštumui kun. Olš., kuris savo parapijonis neskirsto į bedievius — pirmeivius ir "gerus katalikus", bet rūpinasi tik apšvietimu.

— Mokykla —

IŠ UŽVENTŲ MIEST. Šiaul. p.

Kauno ūkio draugijos skyrio rūpesčiu buvo čia spalių 30 d. suruošta ūkio paroda. Dovanoms sudėjo: a) parodos komiteto nariai 88 rub. b) Valdiška arklių auklėjimo valdyba — 25 rub., sidarbrinį ir bronzinį medalius, du pagyrimo lapu: c) Valdiška žemės ūkio valdyba — 40 rub., d) Kauno ūkio drau. — dipliomai ant sidabrinio ir bronzinio medalių, du pagirimo lapu; e) dvarininkė Sakelienė — veršį.

Ypatingai gražius arklius davė užventiečiai į parodą, daugiausia vietinių arklių sumaišymas su sunkia Ardenų veisle, nors buvo nemaž ir tikrų žemaičių arklių, kurie taip tinka tuo tarpu mūsų kraštui, kol nemokame paticksti pakankamai pašaro didesnių arklių veislei. Už arklius daugiausiai ir išdalyta dovanų.

Karvėmis už tai užventiškiai nepasigyrė: negražios, nepieningos, išrodo, lyg, kad ką tik prijaukinta kokia laukinė veislė. Parodos komitetas stengėsi, kaip įmanydamas, aiškinti valstiečiams, kokią naudą gali turėti geresnių veislių gyvulius laikydami ir daugiau jų laikymu rupindamiesi.

— Žemė —

IŠ DAMBAVO, Pan. pav.

Lapkričio 19 dieną per visuotiną Dambavos uk. Burelio narių susirinkimą buvo pakeltas klausimas apie suvažiavimą visų Kauno gub. Uk. Burelių (Ratelių) atstovų apgalvoti bendriems reikalams, ypatingai apie pasidarymą sindikato. Visi pripažino tai naudinga ir reikalinga; išrinko tris vyrus į komitetą, kurs vienkart su Valdyba turi apsvarstyti tą klausimą, išprašyti gubernatoriaus leidimą suvažiuoti, apskelbti spaudoje tą sumanymą ir pakviesti Burelius, kad teiktųsi dalyvauti tame suvažiavime.

Komitetas ir valdyba padarė pirmą posėdį ir nutarė įvykinti suvažiavimą vasario 23 ir 24 dieną, 1911 metų Laboje prie-pat Liep.-Rom. geležkelio stoties to paties vardo.

Kaipo svarbiausį dalyką apsvarstyti per suvažiavimą ketina perstatyti inkurimą Bureliams sindikato arba bent sekretariato. Pabaigdami posėdį, pavedė raštininkui apskelbti laikraščiuose tai ir paprašyti, kad Bureliai teiktųsi kuogreičiausiai pasiteirauti savųjų narių ir parašyti į laikraščius arba tiesiai į Dambavos Burelį (st. Laba): 1, ar prapažįsta reikalinga įvykinti suvažiavimą? 2, ar panorės dalyvauti? 3, kokius dalykus pripažįsta svarstytinus per suvažiavimą? 4, kokių dalykų žinovus galėtų atsiųsti į suvažiavimą ir, ar galėtų tie žinovai paskaityti referatą apie jų žinomą dalyką? 5, ar kviesti taip-pat ir vartotojų draugijų atstovus į suvažiavimą? 6, ar mano, kad būtų galima įvykinti pardavimą mūsų žemės vaisių tiesiog į pirmas rankas be perkupčių?!

— Žemė —

IŠ KRUOPIŲ, Šiaulių pav.

Netoli Kruopių (Šiaulių apskričio), Martyniškių dvare apgyvendinta yra 18 šeimynų rusų kolonistų. Gyvena visi blogai, neturi nei tinkamų padargų, nei dargi geros pastogės. Po kelias šeimynas gludi kiti vienoje troboje; taip, senoje prie Minkių kelių karčemoje susispietę net keturios šeimynos; kartu po tuo patim stogu uždaryti gyvuliukai ir pašaras. Nežiūrint duosnių banko pašalpų, ūkis jų neikiek netarpsta, žemė neišdirbta, apleista (daugiau karto nearama), mokestįs bankui neišmokamos. Daugelio manta aprašyta už skolas bankui. Retas kas iš jų besitiki pasiliksiąs ant tos žemės; jie patįs sakosi greit visi išeisią (išskiriant kokių 3 šeimynų), negalėdami bankui skolų išsiteisti.

— Lietuvos žinios —

IŠ ČIPĖNŲ, Panevėžio pav.

Lapkričio 17 dieną vietinis teismas nagrinėjo bylą Gaižiūnų ūkininkų: L. Kvedaro ir Šidlausko, kurių dobilus išganė kiti kaimynai. Teisėjams mėginant sutaikinti, Kvedaras sutiko tik tada susitaikinti, kada visi kaimynai, su kuriais bylojasi, galutinai susitars ir tuojau čia-pat sutars išsikelti į vienasėdžius. Gaižiūniečiai ilgai jau tariasi ir vis negali susitarti. Ilgai pasiginčiję, visi vienbalsiai sutarė išeiti į vienasėdžius ir bylą pabaigė, surašydami tam tikrą nutarimą. Indomi ir naudinga byla. P. Vėjas.

— Viltis —

IŠ VABALNINKŲ.

Lapkričio 21 d. buvo blaivininkų susirinkimas: 1) Išdalinta nariams apie 300 egz. blaivininkų kalendoriaus. Dar atliko apie 200 egz. 2) Svarstyta apie įrengimą kapelijos. Pakviestas į susirinkimą klebonas kun. Miežinys pavedė draugijai savo dūdas. Kadangi senoji komisija rengti kapeliją atsisakė, tai išrinkta nauja iš 4 žmonių: 1) kun. Miežinio, 2) kun. Kemėšio, 3) Petro Janulaičio, 4) Klingo iš Jasiuliškių. Toliaus pranešta, kad kapelijai draugija jau turi surinkusi 135 rub. Klebonas jau surengęs dviejose parapijose panašias kapelijas, taigi ir dabar dėl jos gal daugiau pasidarbuos. 3) Kun. Kemėšis trumpai pakalbėjo, kad reikia "abstinentus" vadinti blaivininkais, o gėrėjus su nuovoka kitaip. Bet tas klausimas liko neišrištas, nes, esą, reikia pirma per spaudą apsvarstyti. 4) Nutarta išreikšti padėkojimą ir džiaugsmą Čipėnų valsčiaus rinktiniams per valsčių, kad jie lapkričio 8 d. vienbalsiai nutarė uždaryti Vabalninko miestelyje sekmadieniais ir antradieniais monopolinę, traktierių ir alines. 5) Kalbėta, kad blaivininkams reikia sukrusti persekioti slaptąsias Vabalninko smukles. O tų smuklių Vabalninke mažne tiek, kiek žydų. Kad galėtų protokolą sustatyti, reikią nemažiau dviejų liudytojų. 6) Nutarta padėkoti už darbštumą draugijoje nesenai išvažiavusiam iš Vabalninko kun. Karosui. G. J.

— Viltis —

IŠ TAUJĖNŲ, Ukmerg. pav.

Šiomis dienomis Pamarnackų Petronis, pačmęs iš pačto 150 rublių, nuėjo alinėn susigerti. Ten pradėjo rodyti visiems piningus ir girties: "gal, girdi, nematęs kas tokių bumaškų". Inkaušęs, ėmė šokti su sargybiniais ir nepasijuto, kur dingo iš užančio taip gražios "bumaškos". Piningai atsiųsti buvo iš Amerikos sugrąžinti tiems, kurie juos atsiuntusiam pas Petronį sudėjo išvažiuoti Amerikon.

Sulaukėmė naujo mokytojo ruso. Jo pirmtakūną lietuvį p. G. pašalino iš mūsų padangės stiklinis dievaitis, nors mokytojas aukavo jam netik paskutinį savo skatiką, bet ir skolindamas iš kitų. Mokytojo pagelbininkas taip-pat rusas, lietuviškai moka. Abu mokytoju labai giria p. Jablonskį, mokinusį juos lietuvių kalbos Panevėžio seminarijoj.

— Viltis —

IŠ GRIŠKABUDŽIO, Suv. gub

Naktį iš lapkričio 1 į 2 dieną Kraujučiuos ūkininką A. Naudžių užpuolė keli piktadariai ir pradėjo šaudyti per langus į grinčią, kur pats N gulėjo. Keletas šuvių perėjo per visą grinčią ir išėjo per kitą langa. Ant laimės paties N. gulėta užkrosnyj, tai išliko gyvas. Iššaudę langus nuėjo prie arklių tvartų bet neįėjo; tuo kart šeimyninkas nubėgo pas kaimyną, tečiaus sugrįžę užpuolikų jau nerado. Išvežė tiktai dvejas roges. Sako jog tai darbas sunaus, kuris supykęs, kad per mažai dalies už rašė, sumanė tėvui atkeršyt. Per didelis kerštas. P.

— Lietuvos Ukininkas —

IŠ LUOKĖS, Šiaulių pav.

Pirm kelių metų Luokėj buvo viena alinė ir monopolis, iš kurių išgerdavo už 12 — 13 tūkstančių rub., o dabar yra 6 alinės traktierius, apie 6 slaptos smuklės, o iš monopolio išgeriama lig 40 tūkstančių rub. Per šiuos trejus metus žymiai pasididino girtuoklystė.

— Lietuvos Ukininkas —

IŠ GRYVOS, Kuršo gub.

Inkurta šiais metais Ilukštoje mokytojų seminarija kitais metais (liepos 1 d.) būsianti perkelta Gryvon. Seminarijai jau taisoma ir butas Kariakino namuose, kur pirma buvusi vokiečių gimnazija. Seminarija keliama Gryvon dėlto buk, kad Ilukšton sunkiau esą privažiuoti.

— Viltis —

VOKIEČIŲ LAIKRAŠČIAI APIE LIETUVIŲ-LENKŲ SANTYKIUS.

Vokiečių laikraštis "Taegliche Rundschau", einąs Berline, paliečia lietuvių lenkų santykius bažnyčioje. Įžengiamajame straipsnyje (žiūr. 503 No. Morgen Ausgabe; "Schale und Fruecht", remdamasis žinomais lietuviams tėvo A. Palmieri'o raštais ir prancūzų laikraščio "La Croix" strapsniu, jis apšviečia šovinistišką lenkų politiką Lietuvos bažnyčioje, išrodinėdamas, jogei lenkai visuomet ir visur tie patįs ir jogei jų patrijoto tėvo Mohl'io pasakymas, kad katalikybė esanti lenkybės kevalas, tai nėra netyčia išsprūdęs dvasiškio žodis, bet Lenkijos dvasiškių vyriausybės obalsis, kurį ji kiek galėdama visur kelia aikštėn. Paduodame skaitytojams iš "Taegliche Rundschau" kai-kurias ištraukas be savo paaiškinimų.

"Didžialenkai susibūrė prieš vieną Rymo žmogų, kur yra išdrįsęs nutraukti jiems veidmainingą kaukę, kurią jie popežiaus akyse dėvi. Leonas XIII ir Rampolla pažino tiek žmones, kad ne visa, ką jie nuolankiai maldingu būdu sušukdavo, tikru piningu priimdavo. Pijui X esant, stojo Krapulinskiams ir Vašlapskiams aukso gadynė, nes dabar jiems, apsimetus maldingumu, sekasi intikinti, kad lenkai esą naujo meto kankiniai. Kadangi Pijus yra tos nuomonės, jogei vyskupai, kuningai ir didžiūnai, kurie taip maldingai vedasi, negali ir nenori netiesos sakyti, atidarė jiems visą savo širdį ir užsidarė ausis visam, kas priešais juos sakoma eretiškų ir schizmatiškų vyriausybių.

Palengvėlio tur-būt ir jam šiektiek visa kitaip ima rodyties, nes pradeda suprasti lenkų skundus "cum grano salis".

Didžiausi išrodymų nuopelnai, kad lenkų kankinių palmės ne visos tikros yra, pridera Rymo augustinijonui Aurelijui Palmieri'iui, kurs, pragyvenęs ketverius metus Krokuvoj, Peterburge Varšuvoj, Vilniiuje, Maskvoj, Kieve, Odesoj, ir Kazaniuje, galėjo prisirinkti tam reikalingų žinių. Tėvas Palmieri visai nėra koks lenkų priešininkas, priešingai, kaip jis visuomet pasisako, karštas lenkų draugas, tečiau griežtas priešininkas panpolonizmo, kurį jis laiko didžiausia kliūtim taip jo pageidaujamai stačiatikių bažnyčios vienybei su Rymo bažnyčia. Jis visa širdimi norėtų, kad susiderintų Lenkija su Rosija, kad Lenkijos neprarytų Prūsai! Kadangi nacijonalizmas yra priešingas vienam ir antram tikslui, jis drauge su Solovjevu vadina jį krikščionijos "Lues" (!) ir sako, kad katalikų kuningas turi daugiau rūpinties bažnyčia negu šio pasaulio tėvyne. Bažnyčios švilgsniu ir bažnyčios reikalu kovoja tėvas Palmieri's su panpolinizmu.

Palmier'o pirmoji knyga apie tą dalyką išėjo 1908 m. vardu "La Chiesa Russa". Ant aštuonių puslapių to veikalo buvo pakritikuoti lenkų santykiai, bet to pakako panpolonistams, Moh."-iui vadovaujant, sukilti prieš jį, nes jie tikrai permanė, kad toks lenkų žinovas Ryme jiems labai pavojingas gali tapti. Lenkų ir prancūzų brošiūruse Augustinijonas buvo apšauktas Rosijos šnipu, šmeižiku ir t. t.

Palmieri neapsileido ir atšovė rašteliu "Mohlonismus et Panpolonismus" 1910 m. Nuo to laiko panpolinistai nebegali piktumu tverties. Ar žūt ar būt toks vyras reikėjo jiems nušalinti. Kadangi žinojo, kaip galima į popiežių geriau prieiti, pasislėpė už Florencijos "Unita cattolica", mylimo Pijaus X laikraščio ir denuncijavo Augustinijoną modernistu ir schizmatiku. Labai indomu, kad "Unita cattolica", kuri visuomet piningų stigdavo, ne taip senai galėjo pranešti, kad ji padidėsianti, nes gavusi naują sumą. Koks tai nepaprastas ir netikėtas supuolimas! Palmieri tečiau nenusigando "Unitos cattolicos" pašmaižų ir grubių užsipuolimų ir savo rimtame straipsnyje "Per la Postuma Gloria del Signor De Toet" taip išdėjo Florencijos laikraščio spiritus rector, kad kiekvienas doras žmogus turi bjaurėties tuo žmogum ir jo laikraščio liežuviavimu. Popiežiaus leiborganas vėl užsipuolė ant augustinijono, išnaujo jį intardamas, jo gi vyresnieji paliepė nebejsileisti į ginčus ir, girdi, užuot užsiėmus tautiniu klausimu, įsakė užsiimti teologijos studijomis. Tat reiškia ne tik tai, kad tėvas Palmier turės nutilti, bet tur-būt nebegalės apskelbti ir savo didelio veikalo, kurs jau buvo pradėtas spausdinti. Toj kningoje, kuriai jis norėjo duoti vardą: "Le catholicisme en Russie", ketino išpeikti, kaip tat parodo jau veik žinomos skyrelių išrašos, nelemtą panpolonizmo religijos su politika supynimą, taip-pat jo netolerantingumą ir nevalyvumą. To veikalo turime išsižadėti, nes didžialenkai užlindo už "Unitos cattolicos" patamsio vyrų pečių ir tokiuo būdu visiškai paėmė nagan Pijų X.

Dar laimė, kad tėvas Palmieri pakaktinai davė materijolo minėtuose raštuose, kad galima būtų apvertinti panpolonizmas, jo netolerancija ir jo perdėjimas katalikų religija....

Kad katalikų religija panpolonizmui yra tik priedanga politikos tikslams suvartoti, viešai pasisako lenkybės viršiausias agitatorius kuningas Mohl. Katalikybės kevalas — jis rašo — kaip kietas akmuo saugo lenkų tautybės vaisių. Tegu vaisius, būtent lenkybė, supūtų, tuomet panrusicizmo kirvis sutriuškintų kevalą, būtent katalikybę.... (De Mohlianismo pusl. 22). Taigi katalikybė yra tik kevalas lenkybei, ši yra vaisius, taigi vyriausias daiktas (Hauptsache). Jai imtų lenkybė pūti, supūtų ir žūtų taip-pat katalikų bažnyčia.... Tėvas Palmieri senai žinojo, kad tokia nuomonė lenkų teorijoj ir praktikoj viešpatauja, bet skaitė negalimu daiktu, kad kas drįstų tokią nuomonę inbrukti teologijon ir vaduoties ja kovojant su rusų stačiatikybe, kaip tat padaryta (pusl. 23).

Kadangi sulig to mokslo lenkybė, kaipo vaisius, yra pati svarbuma ir nuo jos tarpimo pridera katalikybės "kevalo" gerovė, tad visai nuosaku, idant tas "kevalas" tam ir būtų, kad lenkybės "vaisių" auklėtų. Todėl Lenkijos reikalai turi būti katalikų bažnyčios reikalais. Katalikybė tam ir tarnautų, kad visada lenkybei priešingas tautas jai pavergtų. Lietuvoje lenkai kaip tik sulig to recepto elgiasi.

Kadangi lenkas savo kalbą skaito bažnyčios kalba ir tik ja vaduojasi reikalu į Dievą (De Mohlianismo pusl. 30), visai nuosaku iš jo pusės, kad neapkenčia visų kitų kalbų.... Būtent lietuviui kuningui pradėjus lietuviškai sakyti pamokslą, ima lenkai giedoti, kad sutrukdžius pamokslą.

1905 m. spalių 13 dieną Vilniuje Šv. Jono bažnyčioje kun. suklupdė žmonis prieš Mickevičiaus paveikslą, kad pasimelstų ir pagiedotų prieš jį, kaip prieš šventojo paveikslą, ir Konstantinopolyje lenkų kolonija 1909 m. reikalavo iš Rymo pasiuntinio Sardi, kad jis leistų katedros bažnyčioje atgiedoti Mickevičiaus garbei Tedeum ir vienam pamokslininkui leistų kelius žodžius pasakyti prieš Rosiją. Gi Mickevičius, kaipo katalikas, yra tiek užsipelnęs, kad jo dvi kningi po indeksu! Žinoma, arcivyskupas nepasidavė tai komedijai, paskui jį Popolskiai praminė ilgaskverniu pataikūnu vijoletų rūbuose"....

Taip šeimininkauja ten, kur turi savo rankose valdžią, žmonės, kurie Vokietijoj kankiniais dedasi! Kad jiems nutraukta veidmaininga kaukė, tat liks tėvo Palmierio didelis nuopelnas".

— Viltis —

IŠ AMERIKOS.

BESISTENGIMAI BE VAISIŲ.

Jungtiniai valsčiai visokiais būdais stengiasi saviep patraukti ispaniškasias Amerikos respublikas, bet tas nesiseka. Jungtiniai valsčiai garsina savę apginėju ispaniškųjų respublikų bet tie jų apginamieji labiau bijosi ir neužsitiki apginėjui, negu galintiems ant jų užpulti europiečiams, kurie kartais gali padėti pasišiaušti ir prieš negeistiną apginėją. Ir vaizboj tas pats: Amerikos konsuliai nuolat skundžiasi, jog Šiaurinės Amerikos išdirbimus išstumia išdirbiniai Vokietijos, Anglijos ir Prancūzijos, kurie ir pigesni ir labiau patinka pietiniams amerikonams, nes prie jų skonio geriau pritaikinti. Priversti pietinę Ameriką pirkti už brangesnius piningus tą, ką jie gali gauti Vokietijoj, Anglijoj ar Prancūzijoj negalima. Iš to išeina rūgonės ir vietoj susiartinti visoms Amerikos respublikoms, gema vis didesnis nesikentimas. To nesikentimo ir neužsitikėjimo negali išnaikyti nei rengiami kas metai visos Amerikos kongresai. Juose buva gražios kalbos, bet ant kalbų viskas ir pasibaigia. Nesutikimuose su europiečiais pietinės Amerikos respublikos priima Šiaurinės Amerikos pagelbą, bet ir jos negeidžia, kad europiečiai pasitrauktų, nes tąsyk jų nekenčiama didėji šiaurinė respublika, nieko nesibijodama, ir pietuose per daug pradėtą šeimininkauti. Šiaurinės Amerikos išvilkta garsi Monroes dektoma buvo gera, kol ji rėmėsi ant doriško vien pamato, bet Šiaurinė Amerika tą doriškąjį pamatą pati myniuojo kojomis, todėl ir pati dokrina neturi vertės, nes didėje respublika nužudė užsitikėjimą mažųjų respublikų.

Aviatorius Arch Hoxsey iškilęs Los Angeles'e 11.47 pėdų augštin.

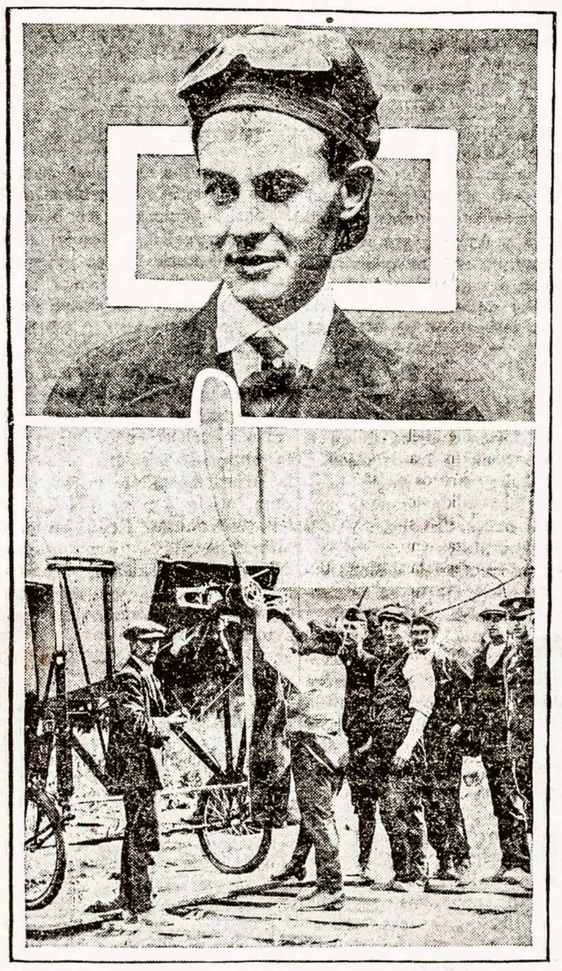

Photo by American Press Association.

Kitas garsus aviatorius Moisan, nesenai skridęs iš Belmont Parko aplink Liuosybės stovylą, dabar jau nebegyvas, susikulęs.

POLITIŠKOS PRIGAVYSTĖS.

West Union, Ohio. Paduota teisman 145 miesto gyventojų už prigavystes laike paskutinių rinkimų už suklastavimą balsų; kiti apskųsti už pardavinėjimą savo balsų. Iš viso teisman paduotų politikierių čia yra 959. o kaip valstijos prokuratorius sako, užgauta tik menka dalis, kaltų yra kelis kartus daugiau; pardavusių savo balsus esą čia 1500 mažiausiai.

West Union, Ohio, Paduota teisman dar 106 politikieriai už klastas su balsais laike paskutinių rinkimų ir už balsų pirkinėjimą. Balsai, kaip koki daiktai pardavinėse buvo už piningus perkami. Viena našlė už 5 dol. pardavė savo sunaus balsą. Apskųstų yra jau 998. Daugelis naudojasi iš pažadėjimo teisėjo Blair, kuris prižadėjo lengvai bausti tuos, kurie pats, pirm apskundimo, prisipažįs, jog klastas darė.

PIKTAS TEISĖJAS.

Winnipeg, Manitoba. Čianykštis teisėjas Daly pasiuntė 9 mėnesiams kalėjiman vieną streikuojantį gatvinių karų tarną už tai, kad tas į bėgantį karą metė tuščią butelį ir pataikė į karo langą; teisėjas apreiškė, jog patekusį už panašų prasižengimą kitą kartą streikierį pasiųs į pataisos namus.

NEPAPRASTA KELIONĖ.

Los Angeles, Cal. Orlaivininkas Arch Hoxsey, kuris aeroplane pereitą savaitę pasikėlė oran iki 11,476 pedų, užsimanė perlekti Mount Wilson kalną ir ištikro perlėkė, iškilęs 10,000 pėdų taigi 4,200 pėdų augščiau kalno viršunės, Sugrįžęs ant žemės, jis pasakė, jog viršuj labai šalta. Oras pripildytas ledo šarma, kuri jam badė veidą ir neleido orlaivį greičiaus paleisti.

AEROPLIANU APLINK ŽEMĘ.

Pirmutinis amerikonas, aeroplianų išradėjas, kapitonas Baldwin, kuriam vienok nepasisekė ore lakstyti, dabar sumanė aeropliane apkeliauti žemę. Jis paėmė aeroplianą ir plaukia į Japoniją, o paskui ant Filipinų salų, toliau Afrikon, iš jos per Ispaniją Prancūzijon. Aplink žemę jis tikisi apkeliauti į trįs metus. Per jures jis plauks garlaiviu, tik ties sausžemiais naudosis iš aeropliano.

PABĖGO PRISAIKINTIEJIE TEISĖJAI.

Sharon, Pa. Čia teisman pateko vienas arklių prekėjas. Prisaikintiejie teisėjai rado abidvi pusės kaltas ir ant abiejų uždėjo po lygiai bausmę ir teismo lešas ir tokį savo nusprendimą perdavė teisėjui. Kada teisėjas, gavęs tokį nusprendimą, nuėjo prisaikintiemsiems paaiškinti, kad jie tokio nusprendimo išduoti negali, rado kambarį tuščią. Prisaikintiejie pabėgo per langą.

AUSTERIŲ TRUSTAS.

Amerika tai trustų kraštas, niekur jų tiek nėra kaip Amerikoj, jie išnaudoja kraštą ir jo gyventojus. Nejstabų todėl, jaigu ir austeriai pateko į trusto rankas Sealship Co. pasamdė 44,000 akrų pakrančių, kur yra austeriai, taigi beveik visas pakrantes kur yra austeriai ir dabar tariasi reguliuoti austerių kainas. Suprantama, kad tas reguliavimas ne bus naudingas austerių valgytojams.

SVARBI NUSIŽUDYMO PRIEŽASTIS.

Pittsburg, Pa. 24 metų moteris, Michalina Stapek, gyvenanti McKeesporte nusižudė su karboline rugščia. Priežastis nusižudymo labai svarbi: ji mat Kalėdoms, kaipo dovaną, tikėjosi gauti auksinį laikrodėlį, o jo negavo, Juk tai baisus apsivilimas!

SUĖMĖ MIESTO VIRŠININKUS.

Gary Ind. Suėmė čia miesto majorą, policijos perdėtinį ir 8 augštus miesto urėdininkus. Jie apkaltinti už visokias klastas laike paskutinių rinkimų.

VAISINGA ŠEIMYNA.

Matfa, N. Y. Gyvena čia John W. Guy, kurio nesidauginanti prancūzai gali Amerikai pavydėti. Jo namuose Kučios vakare sėdo prie stalo 32 jo vaikai ir poras tuzinų vaikų vaikų. Dabartinė jo moteris turi tik 32 metu. Pats Guy buvo trįs kartus vedęs. Pirmutinė jo moteris pagimdė 7 vaikus, antroji 8, paskutinė, nors dar taip jauna, jau septynis.

ŠALTIS ATŠALDĖ.

Chippewa Falls, Wis. Gruodžio 26 d., norėdamas nusižudyti, nuo tilto nušoko upėn 25 metų John Christiansen ir pateko po ledu. Nuplaukęs 200 pėdų, rado praperšę ir per ją išlindo ant ledo. Dabar jau jis nenori žudytiesi, nes, kaip sako, šaltis išgydė jo kvailumą.

DARBININKŲ NELAIMĖ.

Newark, N. J. Taisant stogą Orpheum teatro, ant stogo, kur dirbo darbininkai, nugriuvo siena ir stogą su darbininkais nustumė žimin. Vienas darbininkas dirbęs apačioj tapo užmuštas, o du sunkiai sužeisti.

PASKENDO LAIVAS.

Chalhani, Mass. Netoli Little Round paskendo laike smarkios vėtros laivas " Mollie Rhodes". Jo ingula iš penkių jureivių ir kapitono, be abejonės, prigėrė.

UŽMUŠĖ TAIKINTOJĄ.

Camden, N. Y. Albert Hibbs, 30 metų balspalvis, eidamas namon, pamatė du besipešančiu negru ir užsimanė perskirti. Vienas vienok iš besipešiančių blogai suprato Hibbso mierį, parmušė jį ant žemės ir su britva beveik visai nupjovė galvą nuo pečių.

MINISTERIO SUNUS NUO GAZO UŽTROŠKO.

New York. Caracas hotelyj rado negyvą 19 metų vaikiną, sunų vidaus reikalų ministerio respublikos Columbia, Gustavo Cajiva. Jis lankė Holy Cross kolegiją Worcesteryj. Kambarys jo buvo pilnas gazo. Ar vaikinas pats tyčia nusižudė, ar gazo neužsuko per neatsargumą, nežinia. Jis rengėsi grįžti tėviškėn, nes Jungtiniuose valsčiuose jam oras netiko.

UŽMUŠĖ.

Clarksville, Wis, Pulkas ginkluotų baltspalvių netoli nuo čia nušovė du negru, o vieną mirtinai pašovė. Minėti negrai mat, supykę, nušovė pliantatorių Kirką.

ŠIRDIES LIGOS AUKOS.

Philadelphia, Pa. Pirmą Kalėdų dieną, po kučiai, rado čia lovoj negyvas penkias moterįs ir kaip pasirodė, visos numirė nuo širdies ligos. Kaip daktarų daugumas patėmijo, širdies ligos platinasi vis labiau ir jas gimdo ypač besivaržymai moterų, kas neleidžia kūnui normališkai plėtotiesi.

NEMALONUS ATSITIKIMAS.

New York. Gyvenanti Brooklyne Julia Jameson, sugrįžusi vėlai namon, rado negyvus savo vaikus — trijų metų dvynučius ir ketūrių metų dukterį. Menkai. matyt, besirūpinanti motina vaikus vienus paliko namieje, o pati išėjo pas kaimynus. Jai išėjus, nuo per daug inkurto pečiaus užgimė gaisras ir nuo dumų vaikai užtroško.

NETIKRI KVORTERIAI.

New York. Vienų namų stovinčioj kieme pašiūrėj rado daug ką tik padirbtų kvorterių. Suėmė vieną arti tos pašiūrės gyvenantį vyrą pilant metalą į kvarmas. Iš viso suėmė trįs vyriškius, iš pravardžių sprendžiant, žydus ar vokiečius.

SUĖMĖ DAUG PRANAŠŲ.

New York. New Yorke policija suėmė 40 visokios veislės žmonių išnaudotojų: pranašų, mediumų, phrenologų, stebuklingų gydytojų ir jiems panašių, daugume moterų.

SUPRATO KAIP BIZNĮ VARYTI.

St. Louis, Mo. Likosi čia suimta tarnautė McDowen. Ją apkaltina, jog ji nuo savo darbdavių pavogė auksinių ir deimantinių daiktų už 6,000 dol. Pasirodė, kad ji vienam Pittsburgo banke turi 12,000 dol. Bet manoma, kad tai ne visi jos pinningai, nes ji tarnaudama visokiose vietose, pašlavė brangenybių už 75,000 dol.

BOMBA.

Galesburg, Ill. Vokiečių Heidelberg Klubo ruimuose ekspliodavo nežinia keno pamesta bomba; sugriauta dvi triobos. Mat Galesburge, uždraudus laikyti saliunus, inrengta daug klubų, kuriuose sąnariai gali gerkles pavilgyti. Manoma todėl, kad bomba pamesta fanatiškųjų gerimų priešų. Jaigu gerimai negeri, tai ir baudymų bomboms blaivybę investi taipgi pagirti negalima.

NUSIBANKRUTINO DIDELIS BANKAS.

New York. Nusibankrutino čia didelis bankas Northern Bank. Depozitų jis turi už kelis milijonus dolarių. Suareštavo bankierių Josephą I. Bobiną, kuris apsuko banką ant 80,000 dol. ir tokiu būdu privedė jį prie bankrutystės. Jis, išgirdęs, jog jį nuspręsta suimti, nudavė sumaišimą. Todėl jo kalėjiman gabenti negalima nei teisman patraukti, kol daktarai nepripažįs, kad jis yra sveikas.

ATEIVIAI ATKAKĘ KANADON.

Winnipeg, Man. Kanados ateivių komisorius savo atskaitoj pagarsino, jog pereituose metuose Kanadon iš svetur atkako 350,000 ateivių, o tame netoli pusė, nes su viršum 150,000 žmonių atkako iš Jungtinių valsčių Šiaurinės Amerikos.

TURBŪT UŽMUŠĖ.

Portsmouth, Ohio. Po namų degėsiais rado kūnus brolių Olivero ir Minoro Pratt. Namai tie sudegė, jie buvo netoli Rocky Fords. Prażūvę broliai buvo turtingi, abudu nevedę. Šerifas mano, jog abudu tapo užmušti ir jų namai išplėšti, nes netoli namų, kur jie gyveno, rado iššautų patronų gilzes.

UŽMUŠTAS FARMERIS.

Lawrence, S. C. Netoli nuo čia, locnuose namuose rado su beveik visai nukirsta galva kūną jauno farmerio E. C. Hamiltono. Šalia jo gulėjo kruvinas kirvis. Suėmė jo jauną pačią, kurią nesenai išleido iš bepročių namų. Mat prieš atidavimą jos į bepročių namus, ji sau inkalbėjo, jog turi savo vyrą nužudyti.

KUNINGAI NEGAUNA VYNO.

St. Paul, Minn. Nei katalikiškiejie nei protestoniškiejie kuningai, paviečiuose, kur uždrausta laikyti svaiginanti geralai, mišioms negali gaut sau vyno, nes jis uždrausta atgabenti. Vyskupas Ireland stengiasi išderėti paliuosavimą katalikams.

PERNIEK MEILĖ!

New York. Daugelis jaunų merginų taip insimylėjo į maskoliškąjį šokėją Mordkiną, šokantį Metropolitan operoj, kad siuntinėjo jam pundus laiškų su išreiškimu meilės. Mordkin ilgai tylėjo, bet ant galo pagarsino laikraščiuose, kad jam duotų su meile ramybę, nes jis nuo šešių metų yra vedęs ir jo moteris atkako drauge.

SU NIEKUOM NESUSIBARĖ.

Kirksville, Mo. Pasimirė čia, išgyvenęs 89 metus, William Hovard Sheks. Jis pagarsėjo tuomi, kad per visą savo gyvenimą niekada su niekuom nesusipyko ir nesusibarė ir niekada žmonėms nesiskundė. Su savo pačia, be barnių ir nesusipratimų išgyveno apie 70 metų ir par visą tą laiką nei sykį jai kartaus žodžio nepasakė. Jo pati turi 90 metų, bet ir ji meili ir nuolanki. Tas rodo, kodėl Sheks, taip ilgai su ją gyvendamas, nesusipyko.

EKSPLIOZIJOS.

Greensburg, Pa. Vienuose namuose gyvenime Waldingo, kur buvo atvažiavę iš Joungstown, Ohio. 25 darbininkai manydami čia darbą rasti, kučios vakare atsitiko eksploziija, kuri užmušė tris asmenis, 8 taip sunkiai apdegino ir apkūlė, kad jie nuo to gali mirti, o 10 sužeidė taip sunkiai, kad juos reikėjo ligonbutin gabenti. Nežinia, ar eksploziją pagimdė neatsargumas, ar piktumas. Susekė, jog galas degančio papieroso pateko ir bačkutę parako, stovėjusią po trepais ir paraką uždegė: nežinia nei kas tą degantį papirosą po trepais pametė.

Los Angeles, Cal. Čia, kaip mano, su dinamitu tapo veik visai išgriautos geležies dirbtuvės. Eksploziija buvo taip smarki, kad nuo jos išbirėjo ant didelio ploto visų namų langai. Čia mat nuo senai traukiasi nesutikimai su darbininkais, todėl dirbtuvių savininkai ir žinoma, nemokanti nieko surasti policija mano, jog eksploziją pagimdė neužganėdinti darbininkai.

Littsfield, Mass. Intaisose Morewood Ice Co., esančiose dvi myli nuo Morewood Lake, sprogo garinis katilas. Eksploziojos užmušta 17 darbininkų, o 12 sunkiai sužeista. Tas atsitiko, kada šimtas darbininkų rengėsi ant ežero ledą pjaustyti. Tie darbininkai buvo susirinkę katilų ruime. Iš sužeistų, kaip daktarai mano, trįs turės mirti. Visi užmuštiejie ir sužeistiejie, išėmus pečkurį ir mašinistą, buvo ledo pjaustytojai, daugume italijonai ir lenkai; gal tarp jų buvo ir koks lietuvis.

El Paso, Tex. Intaisose American Smelting & Refining Co. netyčia padegta 2400 svarų parako. Eksploziojos užmušta penki darbininkai, o sunkiai sužeista 12. Dibtuvės taipgi iš dalies sugriautos. Darbininkai mat kasė tunelį ir jame eksploziją atsitiko; sugriauta ir daug mažų namelių, buvusių netoli dirbtuvių.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ **New York.** Susirinkime čianykščiai dokų darbininkai, kurie jau norėjo streikuoti, nutarė dar palaukti, gal laikai pasigėrįs, tai laivų kompanijos galės jiems algas pakelti. Dokų darbininkų čia yra apie 5000. Jų reikalavimą atmetė laivų savininkai. Jie teisinasi, kad blogi dabar laikai, todėl darbininkams negali daugiau mokėti. Ir darbininkai mat su tuom sutinka.

¶ **New York.** Tarnaujanti ant garlaivių darbininkai, pabrangus valgio produktams, reikalauja didesnių algų, bet kompanijos atsisako reikalavimus išpildyti. Darbininkai reikalauja 5c. daugiau už darbo valandą. Todėl ne tik New Yorke, Brooklyne, bet taipgi New Jersey ir Hobokene gali užgimti streikai.

¶ **Baltimore, Md.** Po 16 mėnesių streiko sugrįžo darban mechanikai Baltimore & Ohio geležinkelio. Abidvi pusės nusileńkė, per tai susitaikymas buvo galimas.

¶ **Lynn, Mass.** Streikuoja čia 1500 darbininkų apautuvų dirbuvių.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

NEW HAVEN, CONN.

26 gruodžio 1910, buvo prakalbos ir dainos, parengtos S. L. R. K. A., kuopos. Buvo garsinta, jog kalbės net keli kuningai ir S. L. R. K. A. prezidentas su sekretorium, bet kalbėjo tik kun. Siaurusaitis ir prezidentas Sakalaitis iš Waterburio, Conn Pirmas kalbėjo apie vodingumą girtuoklystės sakė, jog svaiginanti gerimai tai priežastis lietuvių tamsumo ir neturto; lietuviai nuo senovės inpratę gerti ir nenustoja vartoję tų nuodų. Negana kad patįs tėvai geria, bet jie duoda ir vaikams, Kokios to pasekmės? Motinos gimdo silpnus kūdikius, jų miršta pirm laiko daug, o likę yra nenaudingais draugijai. Antras, turbūt ir pats nežino apie ką kalbėjo, pradėjo nuo lietuvių tamsumo ir nubėgo į Rosiją, iš ten sugrįžęs, aiškino, buk S. L. A. mažai nuveikė, o S. L. R. K. A. girdi sušelpė venuolių namus Chicagoj. ten lietuviai gali leisti savo mergaites mokytiesi, tik nepasakė ko. Paskui ragino visus rašytis prie S. L. R. K. A., bet paklausus vienam ar ir socijalistai gali ten prigulėt, kalbėtojas pasakė, kad ne tik socijalistus priima, bet ir laisvamanius, jaigu apsiima pildyti konstituciją. Bet kuomet užklausta, ar reiks išpažintį atlikti, kalbėtojas pasakė "taip". Zigmamčiutės iš Bristol, Conn., padainavo gražiai sekančias dainas: "Sugryžk sunau suklydusis", "Persiskyrimas su tėvynė", "Onytę", "Paukšteliai mieli", "Tu Lietuva", ir "Birutą". Marė ir Jonas Kazlauskučiai padainavo: "Tasai žmogus besmegenis". Auku surinkta lėšų uždengimui $4.45. Tuom vakaras pasibaigė. Rengėjai kvietė dainininkes ir piano pritarėjus iš kitur; nors New Havene yra lietuvaičių — dainininkių ir pianisčių.

Piemgie.

IŠ CLINTON, MD.

Gruodžio 11 dieną pradėjo čia tverti korporaciją statymui lietuviškos svetainės. Gruodžio 18 d. buvo vėl susirinkimas, kad daugiaus norinčių turėtų progą prie korporacijos prisirašyti. J. Garnupis iš Grand Rapids turėjo prakalbą, kurioj aiškino, kas tai yra laisvė Amerikoj ir kas verguvė Maskolijoj. Paskui aiškino, kas yra korporacija ir kokia iš jos naudą ypač lietuviams. Nutarta antrą Kalėdų dieną laikyti balių surinkimui piningų išėmimui čarterio. Buvo trukdytojų, kurie norėjo baliaus neleisti, užmanymą išardyti. Tie ne tik patįs tikietų nepirko, bet atėjo tiesiog svetainėn, kad ten triukšmą kelti, vienok tai nepasisekė, nes patįs viens kitam makaules apsidaužė, o paskui teisman pasidavė ir turėjo bausmę užmokėti teisėjui už taikymą.

Męs iš savo pusės meldžiame kitų korporacijų atsiųsti mums savo instatus, nes mes dar jų neturime, neturime nei tokių inteligentų, kurie galėtų mums juos parašyti; pas mus nėra mat teisių žinovų. Instatus meldžiame siųsti antrašu: N. Mockus, 104 Clinton Md.

T. P. Grigaliunas.

IŠ KENSINGTON, ILL.

Sausio 1 d. š. m. J. Stančiko svetainėje buvo parengtas šv. Onos draugijos (pašalpinės) teatrališkas perstatymas. Lošė užprašyti "Birutės" artistai (iš Chicagos) vienaveiksmę komediją "Šalaputris", parašytą Kalėdų Kaukės (veikalėlis dar rankraštyje). Pirm lošimo keletas mergelių ir vaikiukų deklamavo eiles, padainavo solo ir t. p. Geriausį įspūdė padarė panelės Klimavičaitės dainavimas solo Schubert'o seranados (lietuviškai). Jos malonus, balselis užganėdino publiką ir dainą tą turėjo atkartoti. Potam prasidėjo lošimas. Visi artistai: B. Vaitiekūnas (Šalaputrio rolėje), P. Moskienė (Kuningundos), J. Briedis (Boliakino) ir St. Varašauskaitė (Elvyros) atliko savo užduotis teisingai.

Komedija "Šalaputris" yra gana juokinga ir rimta. Žmonėms, matomai, patiko, nes delnų plojimui nebuvo galo.

Po lošimui, bažnytinis choras, po vadovyste vietino vargonininko Pociaus, padainavo penkias tautiškas dainas. Choras gana didelis ir gerai išlavintas. Geistina būtų, kad jis tankiaus pasirodytų Kensingtoniečiams.

Paskui buvo šokiai. "Birutės" orkestra pagriežė lietuviškus šokius: "noriu miego", "klumpakojį", "suktinį", "aguonėlę" ir kitus. Čion dar lietuviški šokiai pasirodė pirmą kart ir tikimės, kad jie greitų laiku prasiplatins ir užims vietą amerikoniškų. Reikia tarti ačiu "Birutės" draugijai ir "Birutės" orkestrai.

Bėdulis.

IŠ TECSLOW MESTERVILLE CAMP NO. 2.

Trįs vyrai lietuviai, dirbanti Lumber Co. dirbtuvėj Kučios dieną išėjo į miestelį esanti 20 mylių toliau ir ten pasigėrė, eidami, dar drutinosi ir žinoma, to gero buvo per daug. Vienas parvirto ir sušalo, o kitą paskui su nušalusiomis rankom ir kojomis parvilko namon dar gyvą. Sušalęs yra A. Pundažius, paėjo iš Šiaulių pav., Viekšnos parapijos; tas gi, kuris nušalo rankas ir kojas yra J. Žvinklis, iš Telšių pav.

Darbininkas.

E. Terry, garsi Schakespearo veikalų žinovė ir artistė. Jauna budama, geriausia žaidė Schakespearo moteriškas roles, dabar skaito Amerikoje apie Schakespearo veikalus lekcijas. The New Theatre, kurio įkurėjais yra tokie įžymųs žmonės kaip J. P. Morgan, W. K. Vanderbilt ir kiti, už jos nuopelnus scenoje atmušė jai aukso medalį. — Panašų medalį šis teatras išduoda vos antru syk. Pirmasai medalis buvo suteiktas d-rui H. H. Furness'ui, irgi didžiam Schakespearo žinovui.

E. TERRY

Aukso medalis, kurį gavo E. Terry.

IŠ LIETUVIŲ LAIKRAŠČIŲ.

Liet. Žiniose, 96 nr., p. G P. kalba apie išeivystės aprūpinimą. Sako, reikia ne tik drausti nuo važiavimo Amerikon, bet, jaigu jau draudimai negelbsti, tai važiuojantiems pagelbėti, duoti jiems gerus patarimus, apsaugoti nuo agentų išnaudojimo. Pataria imti paveizdą iš lenkų, kurie Krokave, Varšavoj turi išeivystę tvarkančias draugijas.

"Tos draugijos neprikalbinėja emigruoti svetimon šalin, bet visų pirm rupinasi kiekvienam, kurs į jas kreipiasi, aiškinti, ką jis ras svetimoj šalyje ir ką jis tėvynėje palieka: a) išrokuoja tikriausiai kiek prekiuos kiekvienam kelionė, b) nurodo, kokiu garlaiviu geriausia keliavus, c) aiškina, kokie uždarbiai gaunami, kokiam krašte, kiek kainuoja pragyvenimas, d) suteikia adresus, kur nukeliavęs žmogus galėtų kreiptis, e) tiems-gi, kurie sutinka pasilikti savo krašte, suteikia žinias, kur parsiduoda žemė (dvarai), kokia tos žemės vertė ir tt.

Lėšas savo užlaikymui tos draugijos gauna iš: a) narių mokesčio, b) iš pamokėjimo už patarimus, c) iš aukų d) ir rodos! dar gauna nuo kompanijų, garlaivius užlaikančių, nuošimčius nuo prirodijamų joms klientų."

Nėra abejonės, kad tokią draugiją mūsų Europos inteligentams senai jau metas įkurti. Visiškas nesirūpinimas tokiu didžiu skaičiu iškeliaujančiais iš tėvynės žmonėmis yra neatleistinas. Juk ir užsilaikyt panaši išeiviais besirūpinanti draugija galėtų labai lengvai. Iš Lietuvos keliauja Amerikon kas mėnuo ne mažiaus 1.500 žmonių. Jaigu nors trečia jų dalis kreiptųsi į išeivystės draugiją, tai įplaukų draugija kas mėnuo turėtų ne mažiaus 1.000 rublių, nes laivų kompanijos už įteiktus joms klientus (nuo parduotos šipkortės) moka ne mažiaus kaip po 2 rubliu. Naudą iš panašios draugijos, jai tik ji būtų tinkamai suorganizuota ir būtų joje ištikimi žmonės, mūsų išeiviai turėtų didelę: jie nebebūtų taip baisiai išnaudojami įvairiausios rųšies agentų, į kuriuos iki šiol jie tesikreipė. Pagalios tokia draugija galėtų turėti ryšius su Amerikos imigracijos departamentu, ir patarnaudama tam departamentui, turėtų pagelbą ir iš jo.

Tik kaštin, ar šitų revoliucijonierių, paklausysių buk yra G. P. balso. Jie vinčių žvėstais žodžiais rašyti apie išeivystės blėdį ir apie Amerikos bjaurumą ir beveik niekad dar nėra padarę nei vieno tikrai reališkam gyvenimui reikalingo žingsnio. Mat, kada ką reališko reikia padaryti, tam visuomet atsiranda šiokios-tokios kliūtįs, o svajonėms bei prakilniems žodžiams beveik niekuomet kliučių nesti. Tad, žinoma, jie pasirenka tai, kas lengviaus.

* * *

Lietuvos Ukininkui sukako penkeri metai. Sukaktuvių paminėjimui *Liet. Uk.* išleido priedą, kuriame trumpai aprašo, ką praėjusius penkerius metus rašęs, kuo besirūpinęs. *Liet. Uk.* nuolat kartojęs Laisve laisve!.... nuolat besirūpinęs, kad kiekvienas žmogus jaustųsi žmogumi ir lietuvių-pyliečių, kad visi savo reikalais besirūpintų patįs, kad skleistųsi apšvietimas, daugintųsi mokyklos, kad būtų vienybė, teisybė ir meilė; kreipė akis į ūkininkų gyvenimą, į įvairias draugijas — korporacijas, valsčius, parapijas. Apskritai *Liet. Ukininkui* rupėjo visų nuskriaustųjų ir skriaudžiamųjų reikalai. Visu tuo *L. Uk.* ketina rūpinties ir toliaus. Laiminga kloties.

* * *

P-as J. Gabrys savo įkuriamam Paryžiuje biurui-ambasadai vis naujus randa pritarėjus. Buvom minėję, kad Lietuvoje tūli kuningai pradėjo dėti p. J. Gabriui aukas. Dabar štai ir Amerikoje *Draugo* redakcija gana karštai byloja už biurą bei jo sumanytoją; sako, reikią tikėties, kad ir amerikiečiai nepasigailės aukų tam tikslui.

Lietuvai, nepritarusiai tam dalykui, *Draugas* prikiša asmeniškumą.

"Kad jau tas asmeniškumas, asmeniškumas..... Įkirėjo jis visiems iki kaklui. Galima išdrįsti net manyti, kad jaigu "neoficiališką ambasadą" butų prasimanęs toks — sakykime — d-ras Jonas Šliupas, tai *Lietuva* butų paplojusi labai garsiai rankomis ponui "ambasadoriui", o Mikas Petrauskas būtų netingėjęs sudėti kad ir himną naujam tautos "atstovui". Bet kad "ambasadoriaus" garbė teko ne "musiškiems" — tai *hejže na Soplicę!*"

Suprantama, męs čia "asmeniškumo" negalime išvengti. Juk kada reikia organizacijai ar visuomenei pasirinkti atstovą, būtinai priseina kalbėti apie asmenį. Kas čia gali būti bloga? Kiekvienas gali tokiu ar kitokiu asmeniu daugiau ar mažiau užsitikėti. Žinoma, męs pilnai užsitikėtume d-ru J. Šliupu, bet negalime taip jau užsitikėti J. Gabriu; užsitikėtume kun. J. Tumu ir kitais užsitikėjimą visuomenės užsipelniusiais žmonėmis, bet neikaip negalėtume užsitikėti, jai kas mums, paveizdan, proponuotų kun. Šlamą ar ką panašų.

Mums čia indomu pažymėti kad p. J. Gabrį, laisvamaniams rašiusį kningutes, *Draugas* dabar laiko saviškiu. Neabejojam, kad tam *Draugas* turi pamatą ir galime jį pasveikinti įsigijus naują adeptą. P-o J. Gabrio *Draugui* nei kiek nepavydime.

* * *

Vienybė Lietuvninkų įsigijo statomąją mašiną *Linotype* ir nebevargins skaitytojų akių sudilusiomis raidėmis. *Linotype* dabar jau turi ne viena lietuviška spaustuvė: *Lietuva* turi tris, *Draugas*, *Katalikas* ir dabar *Vien. Liet.* — po vieną. *Žvaigždė*, rodos, yra statoma *Simplex'u*.

Encyklopedijos reikaluose.

I. Mažas paaiškinimas.

Keletas kviestųjų bendradarbiauti *Lietuvos* leidėjo sumanytoj encyklopedijoj sumanymą paminėjo laikraščiuose, pridurdami ir savo pastabas apie jį. Atsiliepė ir kiti žmonės. Visi vienan balsan sumanymui pritarė ir juo pasidžiaugė. Tik ne visų tinkamai buvo suprasta pirmasai pakvietimas. Turint pakvietimą rankose, *kritikuota redakcijinis planas*, tuo tarpu kai *to plano niekas dar galutinam išvyzdyj nepagamino ir, suprantama, niekam jo dar negalėjo paduoti.* Dar nesantį dalyką kritikuoti, rods, truputį keistoka....

Kad nebebūtų tokių nesusipratimų, *Lietuvos* leidėjo ir savo vardu turiu paaiškinti, jog, kviečiant prisidėti darbu išvardytus atspaustame surakę žmones, pirmiausia norėta gauti jų nuomones ir visokius patarimus apie tai, kaip geriausias darbas atlikus. Paskui tik matyta galimu esant planuoti darbas su smulkiomis išgalėmis. Kitaip daryti vargu bau galima: vėju pamatuotas būtų planavimas, nežinant kad ir to nedidelio kviestųjų žmonių būrio nuomonių.

Apskaitliuota ir nuspręsta yra tik encyklopedijos dydis: trįs tomai po 600 (ar ir kiek daugiau) puslapių dideliame formate.

Reikia pažymėti, kad iki šiol dar labai mažas žmonių skaičius atrašė laiškus. Dauguma, matyt, atidėlioja tolesniam laikui. Taigi planavimo ir visoks kitoks darbas vis dar negali būt pradėtas. Baugu, kad dėl tokio gerbiamųjų europiečių vilkinimo neatsidėtų viskas *ad calendam graecam*.

Teisybė, duota kelios aplamos sugestijos laikraščiuose, bet to dar labai maža, reikia daugiaus konkretiško. Kad ir maloniai paveda laikraščiai savo skiltis svarstymams apie encyklopediją, visgi iš daugelio atžvilgių vien per laikraščius neparanku kalbėtis, o tuo labjau apie nieką negalima susitarti. Yra juk tiesesni keliai.

Labai geistini kuoveikiausi atsakymai ypač dėlto, kad kaikurie kviestųjų pranešė jau pradedą savo darbą ir galėtų greit užbaigti, jaigu tik pasigamintų apskritasai encyklopedijos planas.

II. Užmetinėjimų dėlei.

Iš visų mūsų spaudoj pasirodžiusių atsiliepimų apie p. Olševskio pasiketinimą leisti encyklopediją atsiskiria p. J. Gabrio straipsnelis *Dėlei Encyklopedijos leidimo*, indėtas į keletą laikraščių (*Liet. Žin.* NN90, 91; *Viltis* N132; *Draugas* N2, *Tėvynė* N49, *Vien. Liet.* N50). Straipsnelis nori būt paaiškinančiu ir lyg pusiau oficiališku: jo rašytojas p. J. Gabrys, pasirašo, kaipo Tėvynės Mylėtojų Dr-jos Literat. Komiteto narys. Suteikiamos jame "žinios" apie p. Olševskio rengiamąją ar norimąją surengti išleidimui encyklopediją yra ne visai teisingos ir gali klaidint visuomenę. *Lietuvos Žinių* redakcija, indėdama savo laikraštin minėtą straipsnį, jo suteikiamas žinias teisingai pavadino prikaišiojimais.

Savo straipsnio pradžioj p. J. Gabrys sako nesvarbu esą, kada, kur ir kaip kilo encyklopedijos leidimo sumanymas. Vienok.... beveik per ištisą straipsnį apie tai tekalba. Sumanymą savinasi. "Šiemet", sako, "būdamas Amerikoj, padaviau draugams T. M. D. Literatišk. Komiteto nariams apsvarstyti *Encyklopedijos* leidimo sumanymą".... Kad taip buvo, nieks nesiginčys. Bet neteisybė, ką p. J. Gabrys sako toliaus, būk "kai-kurie Amerikos-biznieriai", suprask *Lietuvos* išleistuvė, pasinaudojo tuo jo "padavimu apsvarstyti sumanymą" ir "užbėgo T. M. D. už akių". Pasinaudoti p. J. Gabrio sumanymu jau vien dėlto negalima buvo, kad nieks, gal būt išskiriant T. M. D. Lit. Komi-to narius, nežinojo, koks tas sumanymas buvo. Iš parašyto kiek vėliau p. J. Gabrio *Atviro laiško Tėvynės Mylėtojams* (žr. *Lietuvos* N40) irgi nieko negalima buvo panaudoti, nes jokių konkretiškų paaiškinimų, jokių apskaitliavimų jame nepaduota. Pati encyklopedijos ideja — negi tarp lietuvių ji pirmu syk gema, o lietuvių kalboje įsigyti encyklopediją — negi p. J. Gabrys tai pirmu syk pradėjo svajoti.

P-ui A. Olševskiui konkretiškasai sumanymas išleisti encyklopedija mano paduota dar 1909 m. vasarą. Išpradžių buvo manyta rengti mažas encyklopediškasai žodynėlis, kaip kad Pavlenkovo, ar ir dar mažesnis. Vėliaus, po ilgesnių svarstymų, apsiimta daug didesnis leisti — toks, apie kokį dabar kalbama. Taigi dalykas yra pilnai savystovis ir jis nereikalavo "pasinaudojimų".

P-s J. Gabrys, aiškindamas apie "užbėgimą už akių", dar ir tokį argumentą pavartoja: sako *Lietuvos* išleistuvė kitą syk negavo spausdinti V. Kudirkos raštų ir kėlė dėlto audrą, tai dėlei tos pat priežasties, esą, ir dabar.... kviečia encyklopedijai sandarbininkus.... Čia logikos, žinoma, nėra. Bet ir teisingumo trūksta. *Lietuvos* išleistuvė dėlei V. Kudirkos raštų spausdinimo niekad "audrų" nekėlė ir net-gi niekam neišreiškė ypatingo noro tą darbą gauti. Jai niekas taipgi ir neužsiminė apie tą dalyką. P-o J. Gabrio primintasai ponas Nebrekutis su *Lietuvos* išleistuve nieko bendra neturi, ir jo straipsnys redakcijos buvo indėta laikraštin, kaip ir kiekvienas kitas. P-s Nebrekutis savo straipsnyj darodinėjo, kad V. Kudirkos raštų spausdinimas būtų pigiau atsėjęs Amerikoje, negu Prūsuose.

Toliaus, — kalbėdamas apie p. Olševskio sumanytosios encyklopedijos ar sumanymo "tvarkos" (?) netikumą, p. J. Gabrys nurodo ir į mano personą, užmesdamas man, jog aš, nebaigęs universiteto mokslų, drįstu imties atsakamo darbo.

Universiteto nebaigiau — tai teisybė. Ar ką — nors išmanau? — man pačiam sunku apie tai sakyti.

Vienas diplomas visgi mano akyse nedaug ką sveria. Mediką, juristų diplomai juk nesako, jog jų savininkai yra kalbininkais, historikais, literatais etc., o tuo tarpu ne vienas mūsų daktaras yra daugiaus žinomas, kaipo historikas, archeologas, ar net ir kalbininkas, ne vienas juristas, kaipo — literatas, o net ir literatūros žinovas, nežiūrint, kad būdami universitete, jie gal nei kreiva ause neklausė literatūros ar lygintinės kalbotyros lekcijų. Iš mūsų kuningijos ne vienas, kad ir būdamas vien šv. teologijos doktoris bei magistras, yra geresnis literatas, archeologas, sociologas, astronomas, kalbininkas, negu teologas. Lietuvių didisai kun. Kaz. Jaunius baigė dvasiškąją Akademiją su šv. teologijos magistro laipsniu, bet-gi ne dėl Jaunio teologijos pažinojimo į jį buvo atkreiptos viso pasaulio akįs...

Antrą pusę vertus, gautasai, pavyzdžiui, Rosijoj, universitetų streiko laiku, tik ačiu tūlos rųšies profesorių malonei diplomas — jo savininką liudyja man vien negražiai. O taip-gi, kada turįs universiteto diplomą p. J. Gabrys, rašydamas apie literatūrą, nežino, jog *Powrót taty* yra parašyta A. Mickevičiaus, arba, rašydamas mažiems vaikams *Geografiją*, sako, jog Nemunas teka į Atlantiką, arba, redaguodamas V. Kudirkos raštus, išleidžia juos su gėdą darančiomis klaidomis, arba, kviesdamas dėtųs į bendrovę Lietuvos žemei pirkti, nežino, kadir advokatu besigarsindamas, net svarbesnių įstatymų apie tą dalyką, — aš didžiai abejoju, ar čia ką nors sveria diplomas.

Suprantama, tuo nenoriu pasakyti, kad diplomas visuomet niekai. Vienok, kviečiant encyklopedijai bendradarbius, nematau jokio reikalo žiūrėti, ar kas turi kokį diplomą, ar ne. Jaigu taip panorėtume daryti, tai iš visų pakviestųjų rašyti Lietuvos ir lietuvių skyriun reiktų didesnę pusę ar gal ir visus išbraukti. Jų visų diplomai neliudyja žinojimo to dalyko, apie kurį juos pakviesta rašyti.

Kas apie mano rolę encyklopedijos rengime, ji yra nedidelė: ėmiausi vesti aplamąją (beveik techniškąją) tvarką, jieškoti įvairiems skyriams bendradarbius ir, ką pats išmanau, kompiliuoti a. kaip kartais versti. Žinoma, visose abejonėse tarsiuos su išmanančiais dalyką žmonėmis, kai-kuriems dalykams ypa pažadėta Chicagos universiteto profesorių pagelba ir beveik viskas, prieš spausdinant tomuose, bus paduodama viešai kritikai per laikraštį *Lietuvą*.

Beje. Kompiliacijas, pasekant *Encyklopaedia Britannica*, *Brockhaus'o* encyklopediją ir kitas, p. J. Gabrys skaito beverčiu dalyku: tos encyklopedijos esą pasenę ir "kasdien vis labyn sęsta".

Ar kompiliacijos, apskritai, yra bevertės, tuščia būtų čia apie tai kalbėti. Paminėtosios-gi encyklopedijos "vis labyn" nesensta, anaiptol, nuolat yra naujinamos. *Encyclipaediae Britannicae* tik ką dabar (1910 m. pabaigoj) išėjo nauja vienuoliktoji laida, naujas iš pamatų sutaisyta* Ji galės būt didelė pagalba, rengiant mūsų encyklopediją.

III. Ar galime leisti didelę encyklopediją?

Paniekindamas kompiliacijinį darbą, p. J. Gabrys mano apie didelę, ištisai originališkai parašytą encyklopediją. Tokios encyklopedijos *Lietuvos* išleistuvė, žinoma, išleisti negalės ir apie tokią nei nesvajoja. P-s J. Gabrys, kaipo T. M. D. Liter. Komiteto narys, pranešė, jog didelę ir nekompiliuotą encyklopediją rengiasi išleisti Tėv. Myl. Dr-ja. Reikia vienok abejoti, kad panašią encyklopediją kas-nors lietuvių, ar draugija, ar atskira žmogystė, galėtų išleisti artimesniu laiku. Kliūtįs suprantamos — stoka mokslininkų ir ypač stoka didžių kapitalų.

Kad gautume supratimą, kas reiškia šioje gadynėje leisti ištisai originališką encyklopediją, galime pažiūrėt, kaip buvo rengiama ir kiek paėmė piningų dabartinioji *Encycl. Brit.* laida.

Encyclopaediae Britannicae vienuoliktąją laidą spaudė ir kontroliavo Cambridge'o universitetas Anglijoj. Nuolatinių redaktorių visai laidai ir pamatinėms mokslo šakoms redaguoti buvo 64. Dirbo jie ištisus aštuonius metus. Neskaitant redaktorių, į *Enc. Brit.* rašė 1.500 įvairiausių žinovų iš visų pasaulio kraštų. Tai yra geras liudyjimas, kiekos reikia žmonių, panorėjus kiekvienai mokslo ir žinijos šakai turėti atskiras specialistas.

Ir kiek tai atseina?

Encycl. Britannica išmokėjo:

redaktoriams ir rašytojams	$815.000
už žemlap. ir iliust. darymą	$62.400
už raidžių statymą ir *plates*	$245.000
kanceliarijos išlaidoms	$60.000
Viso labo	$1.182.400

Tokiu būdu vienas *Enc. Brit.* tomas išneša 40 su viršum tūkstančių dolarių. (*Enc. Brit.* 11-ji laida turi 28 tomus ir indexą), arba vienas puslapis apie 50 dolarių. Vien už parašymą ir suredagavimą kiekvieno žodžio išėjo po 2 su viršum centu. (*Enc. Brit.* turi 40 milijonų su viršum žodžių).

Jaigu dabar tas pačias kainas pritaikytume prie T. M. D. manomos leistų (kaip p. J. Gabrys tvirtina) dešimties ar dvylikos tomų originališkosios encyklopedijos, tai turėtume maž-daug $400.000 — beveik pusę milijono dolarių ir beveik visą milijoną rublių.

Bet, padėkime, lietuvių encyklopedijos leidimą galėtume kaipnors pigesniu padaryti. Už žodžio parašymą ir suredagavimą mokėtume ne du centus (o ir tai kaina, sulyginamai, žema: anglų laikraščiai už paprasto geresnio laikraštinio straipsnio žodį moka po 5, 10 ir daugiaus centų), bet du syk mažiau, t. y. po 1 centą. Tad, sutilpus į 10 tomų maž-

* Pirmoji *Encycl. Brit.* laida, 3 tomai, išėjo dar prieš Prancūzijos revoliuciją, 1768-71 m. — Devintoji laida išėjo 1875-89 m., 25 tomuose. Šitą laidą 1902 m. perspausdė Londono laikraštis *The Times*, pridėjęs vienuolika tomų priedo. Amerikoje 1905-06 m. tą patį padarė Werner'is, pridėjęs penkis papildančius tomus.

daug aštuoniems milijonams žodžių, reiktų už raštus išmokėti 80.000 dolarių. Leiskim dar, kad lietuviai mokslininkai dėl pasišventimo rašys dykai (o tai visgi negalimas dalykas), tąsyk, skaitant, jog lietuvių bus surašyta keturi tomai, svetimiems liks dar šeši ir už juos reiks išmokėti 54.000 dolarių.

Raidžių statymas ir *plates* labai pigiau negalės atseit. Bet, leiskim, kad męs tai atliksime perpus pigiau: už tomo sustatymą ir *plates* nemokėsime aštuonių su viršum tūkstančių dolarių, kaip *Enc. Brit.*, bet tik 4.000 dolarių, — taigi už 10 tomų išpuls 40.000 dolarių.

Žemlapius ir iliustracijas p. J. Gabrys gaunąs pasiskolinti. Bet juk originališkai encyklopedijai seni žemlapiai ir senos iliustracijos taip jau netinka, kaip seni raštai. — Leiskim, kad už žemlapius ir iliustracijas išmokėsime dvyliką kartų mažiaus, — taigi išpuls 5.000 dolarių.

Pagalios, leiskim, kad kanceliarijos išlaidų męs turėsime net 60 kartų mažiau, negu jų turėjo *Enc. Brit*, — taigi reiks išmokėti 1.000 dolarių.

Kiek-gi turime išviso? Nedang — 100.000 *dolarių!* Ir tai juk *minimum*.

Ar tai yra pakeliamas dalykas T. M. Draugijai? Rodos, kad ne. Prie dabartinio Tėv. Myl. Dr-jos budžeto — maž-daug 2.000 dolarių į metus — dešimts tomų panašios encyklopedijos reiktų leisti ištisus 50 metų. Jaigu T. M. Dr-ja ir nuolat didėtų ir pagalios atsiektų tų 6.000 dolarių metinio budžeto, apie kokį svajojo p. J. Gabrys (žr. *Atviras laiškas Tėv. Myl.*), tai visgi patektų daugiaus kai 17 metų, kol tokia krūva piningų susirinktų.

Tėv. Myl. Dr-jai, kaip ir kiekvienai kitai lietuvių draugijai, nelengva būtų išleisti kadir kompiliacijinę bei verstinę (indedant tūlas reikalingas dalis originališkas) dešimties tomų encyklopediją, kokią trijuose tomuose leis p. A. Olševskis. Pagal spėjamojo aprokavimo rengiamosios p. Olševskio encyklopedijos vienas tomas atseis mažų-mažiausiai 4.000 dolarių. Paėmus tą patį aprokavimą dešimčiai tomų, turėsime 40.000 dolarių.

Milijonieriams ši skaitlinė, žinoma, gali išrodyti maža, bet męs neturime nei milijonierių, nei milijonais vartančių draugijų. Tokia nėra ir Tėvynės Mylėtojų Draugija. Taigi p-o J. Gabrio jau dabar garsinamoji T. M. Dr-jos encyklopedija gali būt tik tolima tos draugijos svajonė. Taip tai supranta ir rimtesni dr-jos vedėjai.

O kol kokios svajonės įsikūnys, norintiems ir galintiems dirbti dabar jau yra darbo.

Kl. Jurgelionis.

ŠIS TAS APIE SPAUDĄ.

Visų mūsų laikraščių forma ir technika yra skolinta iš kitų. Amerikoj technikos srityj viską darome, prisižiūrėję anglų laikraščiams, Lietuvoje — rusų bei lenkų. Tačiaus ir laikraščių technika turėtų prigulėti nuo kalbos ypatybių. Ypač artimai turi rišties su kalba spaudos eilutės ilgis.

Juo ilgesni kalbos žodžiai, juo ilgesnė turi būt eilutė. Kitaip spauda bus išmarginta begaliniu skaičiu pernašų (-). Eilutė, žinoma, gali trumpėti, jai smulkėja ar siaurėja raidės.

Pas anglus žodžiai trumpesni, negu pas kitus. Tad savo laikraščiams jie paėmė gana trumpą eilutę: 13 emų, arba 166 punktų. Beto jie spaudžia savo laikraščius gana mažomis raidėmis: aštuonių (brevier) ar 9 punktų. Vartojant tokią eilutę, anglams paprastame laikraščių statinyj pernašas priseina dėti, vidutiniškai imant, kas penktoj eilutėje; atidesniame statinyj — kas šeštoj ar septintoj; labai atidžiame, akademiškame, statinyj — net kas dešimtoj ar vienuoliktoj.

Paėmę iš anglų trylikos emų eilutę, męs nepaėmėm jų raidžių dydį: vietoj 8-nių dedame 12-kos punktų raides (*Lietuva* vartoja 10), o svarbiausia visai neatsižvelgėm į tai, kad mūsų kalbos žodžiai kur-kas ilgesni už anglų kalbos žodžius. Todėlgi mūsų laikraščiuose kuone kasantros, o tankiai ir kiekvienos eilutės pabaigoj matome pernašas. Tai apsunkina skaitymą, nedailiai išrodo ir bereikalo vietą užima.

Pernašų skaičius mūsų laikraščiuose, sulyginus su anglų, didžiai skiriasi. *Lietuvoj*, prie 10 punktų raidžių, laikraštinėj skiltyj viena pernaša išpuola ant 2,2 eilučių; *Katalike* prie 12 punktų raidžių — viena pernaša išpuola ant 1,9 eilučių, o pas anglus, matėm, paprasčiausiam statinyj pernašos esti kas penktoj eilutėje. Kadir prie vienodo eilučių ilgio, bet nevienodo raidžių dydžio pernašų skaičius skiriasi 0,3. Per ilgesnį laiką iš to pasidaro ir didelis skirtas. Kad persitikrinus, pažvelgkime toliaus į skaitlines, paveizdan imdami kadir *Lietuvą* su *Kataliku*. Padidintame *Kataliko* numeryje (imu pasitaikusį po ranka 1910 m. 47 nr.) telpa apie 3.900 laikraštinių (13 em) eilučių. *Lietuvos* paprastame numeryje (paėmiau taipgi 1910 m. 47 nr.) telpa apie 3.700 laikraštinių eilučių (nerokuoju čia 26 ir 20 emų eilučių ir apgarsinimų). *Kataliko* eilutė, vidutiniškai skaitant paima 21,6 raidžių, *Lietuvos* eilutė — 25,4 raidžių. Tad *Lietuvos* 3.700 eilutėse yra sutilpę maž-daug 93.980 raidžių, o *Kataliko* 3.900 eilutėse 84.240 raidžių, arba 9.740 mažiau. Toliaus: iš 3.700 *Lietuvos* eilučių pernašas turi 1681,8 eilutės; iš 3.900 *Kataliko* eilučių pernašas turi 2052,6 eilutės. Į metus laiko (52 numeriai) *Lietuva* pavartoja 87.454 pernašas, *Katalikas* — 106.985 pernašas. Į eilutę pareina 39 pernašos, — taigi, kitais žodžiais kalbant, *Lietuvos* skaitytojai gauna 2.242 eilutes, o *Kataliko* skaitytojai 2.743 eilutes *vienų pernašų*. Skaitant, kad *Lietuvos* pusl. vidutiniškai sutelpa 860 eilučių, o *Kataliko* pusl. 740 eilučių — *Lietuva* į metus duoda du su puse puslapių (2,60), o *Katalikas* tris su puse (3,63) puslapių, užpildytų pernašomis. Skirtumas daugiaus kai puslapyje. O juk tą bergždžiai dingusi puslapį skaitytojai galėtų turėti pilną skaitymų. Ir dar daugiaus turėtų, jaigu į visus mūsų laikraščius būtų įvesta labjaus atsakanti mūsų raštui laikraštinė eilutė.

Kurie mūsų laikraščių vartoją ilgesnę eilutę, mažiau sudeda ir pernašų.

Laisvosios Minties eilutė yra 21 emo (252 punktų), raidės 10 punktų, tad *L. M.* skiltyje pernaša, vidutiniškai imant, esti kas trečioj eilutėje (maximum 1 — 2, minimum 1 — 5.3).

Tėvynės eilutė yra 20 emų (240 punktų), raidės 10 punktų, tad *T.* skiltyje pernašos irgi maž-daug tokiam pat skaičiuje vartojamos, kaip *Laisv. Mint.*

Lietuvos Ūkininko eilutė yra 19 emų (228 punktų), raidės 10 punktų, — *L. Ū.* skiltyje pernašos dedamos: 1 ant 2.5 eil. (maximum 1 — 1.8, minimum 1 — 2.7).

Vilties eilutė yra 17 emų (204 punktų), raidės 10 punktų (truputi kondensuotos), — *V.* skiltyje pernašos dedamos: 1 ant 2.6 eil. (maximum 1 — 1.7, minimum 1 — 2.9).

Vilties eilutė ir raidžių rųšis būtų patogiausios lietuvių laikraščiams. 17 emų, 10 punktų truputį kondensuotų raidžių gali prilygti 19 ir net 20 emų nekondensuotų. Jai *Viltis* kiek tiek atidžiaus būtų statoma, pernašos pasivartotų vos 1 ant 3 eil. Ilgesnės kaip 20 emų eilutės laikraščiams nebūtų parankios iš kitų atžvilgių: iš ilgesnės eilutės ne taip greit galima skaityt, kaikurioms žinioms reikalingi tankesni paragrafai, o prie labai ilgų eilučių tai užimtų daugiaus vietos etc.

Kningoms vartojamos eilutės paprastai nesti ilgesnės 26 emų (312 punktų). Jos yra parankiausios lietuvių kalbai: vartojant *pica* (*cicero*) raides, pernaša pasideda kas penktoj eilutėje, atidžiaus statant — dar rečiaus. Tik šitame formate (mažesnėms raidėms, žinoma, atsako ir trumpesnė eilutė) lietuviai galime pasiekti ideališkos spaudos.

*

Pas mus iki šiol mažai kas į šiuos dalykus atidžiau žiūrėjo. Mūsų inteligentija spaudos technika niekad neindomavo, laikė ir dabar tur būt tebetaiko tai nuženminančiu dalyku. Viskas atiduodama vien zecerių (tankiausia mažamokslių) nužiūrėjimui; jaigu-gi kokie nurodymai ir duodama zeceriui, tai tokie neaiškųs, kad zeceris gali tik pečiais patraukyti. Ištikro, kągi gali įsakyti ar nurodyti zeceriui mūsų inteligentas, jaigu jis ne tik nieko nenusimano apie komponavimą ir spausdinimą, bet nežino net svarbesnių techniškų pavadinimų. Jai ne visiems, tai bent arčiausia stovintiems prie kningų ir laikraščių spausdinimo privalu yra ne tik susipažinti su spaustuvės dalykais, bet ir nuolat sekti spaudos progresą. Kitaip mūsų spauda dar ilgai bus — atsilikusi spauda.

Geriausia ištobulinta spaudos technika yra Amerikoje. Europa — tai sena su prietarais bobutė; jos šviesuomenė dar vis bijo ar gėdijas prie technikos dalykų nagus prikišti, tad ten taip ir yra, kad Paryžiuje elektros tramvajus įveda ir valdo amerikiečiai. Europoj daugumoj vietų (išskiriant keliolika gerų Vokietijos bei Anglijos spaustuvių) atsilikus ir spaudos techni ka. Amerikoj spausdinimo tobūlinimu užsiima ne tik paprasti spaustuvininkai, bet ir universitetai. Dėlto tad Amerika aplenkė Europą. Norint sekti spaudos besitobūlinimą — reikia sekti Amerikos geresnę spaudą. Žinoma ne aklai, bet pritaikant dalykus prie mūsų kalbos ypatybių.

Susipažinimui su svarbiausiomis moderniškojo komponavimo ypatybėmis ir parankumais gerai yra pastudijuoti Chicagos universiteto išleistą kningutę *Manuel of Style, a compilation of the typographical rules in force at the University of Chicago press, with specimens of types in use..* Second editon. Chicago, Ill. 1910. Kaina 75c.

Spaudos Mylėtojas.

Kas dėjos 1910 m:

1910 metais daug įžymių žmonių persiskyrė su šiuo svietu: mirė Anglijos karalius Edvardas VII, literatūra nustojo Marko Twaino, Bjernsterne-Bjernsono, Levo Tolstoi'jaus, E. Orzeškienės, M. Konopnickos, G. Smith'o, J. W. Howe; filozofija neteko gilaus psychologo W. James'o.

1910 metais nelaimės ištiko Italiją ir Prancūziją. Italijoj buvo žemės drebėjimai ir Vezuvijaus išsiveržimas, atėmę daugeliui žmonių gyvenimus. Paplito ir atėjusi iš Rosijos cholera. Prancūzijos miestuose ypatingai Paryžiuje buvo dideli tvanai, padarę daugybes nuostolių (apie $200,000,000).

Cholera 1910 m. Rosijoj p[illegible] rijo daugybę aukų; apsirgu[illegible] cholera skaičius pasiekė 200.0[illegible] Prie to Rosijoj viešpatavo pil[illegible] reakcija, areštai ir bausmės [illegible] sipylė, kaip iš gausos rago.

Finlandijai tapo atimta savy[illegible] tovybė.

Revoliucija Portugalijoj panaikino monarchiją ir nuo spalių 3 d. įvedė respubliką.

Japonija rugpjučio mėnesyje pasisavino Koreją.

Chinija smarkiai pradėjo rūpinties, kad įvedus konstitucijinį valdymos ir 1913 metais paketinta sušaukti pirmutinis Chinijos parlamentas.

Nicaraguoj visus metus tęsėsi revoliucija.

Mexico ir Argentina apvaikščiojo šimtmetines neprigulmingumo sukaktuves.

Lietuva ir Lenkija apvaikščiojo 500 metų sukaktuves nuo mūšio ties Gruenwaldu.

Prancūzijoj buvo geležinkelių darbininkų streikai. Iškovotą užmokestis ne mažiaus $1.00 į dieną.

Chicagoj sustreikavo ir tebestreikuoja rubsiuviai.

Vokietijoj 1910 m. socialistų skaičius dar didesnis išaugo.

MINTIŲS.

Kada pasaulyj apsireiškia tikras genius, galima jis pažinti iš to, kad visi tamsuoliai vienbalsiai kalba prieš jį.

Disputuojant ar kovojant, silpniausieji visuomet daro didelį triūkšmą, kad patįs sau išrodytų galingesniais.

Tik nelaimingieji pripažysta likimą; laimingieji savo pasisekimą skaito savo nuopelnu.

Visi nori ilgai gyventi; būti senu nenori niekas.

Swift (1706).

|| Laike atlikto Vokietijoj šiemet gyventojų suskaitymo, pačiame Vokietijos sostapilyj Berlyne buvo 2,064,453 gyventojų, o drauge su priemiesčiais 3,688,000. Tokiu būdu, pagal gyventojų skaitlių, Berlynas užima trečią vietą, gyventojų skaitliumi jis pralenkė jau Paryžių. Hamburge gyventojų buvo 936,000, Muenchene 595,053, Leipcige 595,743, Dresdene 546,882, Breslave 510,929, Karaliauciuje gi 248,059, Gedanoj 160,306.

Tikėjimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams,

P. D. Chantepie de la Saussaye,

Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

ir šventnamis. Iš pasakojimo II Kar. kn. sk. VII reikia manyti, kad išpildymui šitos mąsties užkenkė tikėjimiški prisibijojimai. Priešingai, IIIje Kar. kn. V, 17, 17 sakoma, kad Dovydas dėl savo skaitlingų karių negalėjęs šventnamio pastatyti. Tulas šitų dviejų pažiurų sutaikymas randasi I kn. Uaral. XXII, 8 ir XXVIII, 3. Ir čion patsai Jehova nenori šventnamio statymo, bet šito priežastis yra krauju sutepto Dovydo asmenyje. Čion męs susitinkame su ta pačia abejone, kuri pagimdė eilutės interpimą II Kar. kn. VII, 13, pertraukiančios visos Natano kalbos pabaigą. Bet Stade neskaito galimu susitaikyti su tuo, idant visas pasakojimas II Kar. kn. VII, 13 pats butų svarstymo vaisiumi, kadangi nauja karta išrado Dovydo pasielgimą keistu. Tvirtinimas, jog arka ir Silome turėjusi akmeninę padėjimo vietą, liečia tik formą, o ne tikrą Natano atsakymo mąstį.

Minėdami augščiau apie tikėjimiškus prisibijojimus, męs užgriebėme vieną iš principiališkai svarbių klausimų, buvusių statomais tulą laiką izraėliškame tikėjimiškame tarpe. Klausimas šitas liečia Jehovybės atnašą prie kulturos.

Saliamono laiko eilėse šito klausimo, žinoma, nebuvo. Jehovinė viešpatybė įžengė į svietišką gyvenimą, iš visų pusių užmezgė prietikius ir su garbe turėjo laikyti savo padėjimą ant lygios su kitomis rytinėmis tautomis. Tikėjimui svarbus buvo kulto blizgėjimas, kuriame turėjo atsispįsti dieviška didybė. Tokiu budu atsirado neišvengiamas reikalas turėti šventnamį panašų tiems, kurie buvo pas aplinkines tautas; su senoviška prastybe buvo pabaigta.

Kad šventnamis nebuvo atskiru savystu trobesiu, kokiu jis buvo po sugryžimui iš nelaisvės, bet tik sudėtinės trobesių sistemos dalimi, įeinančia karališko rumo sudėtin, tai tas gana aiškiai matoma iš aprašymo, nors kiek ir painaus, esančio IIIoje Kar. kn.*). Žydiškam tikėjimui kaipo ir krikščioniškai visų amžių bažnyčiai, Saliamono šventnamis turi išimtinę svarbą. Stade teisingai sako, kad męs kasdien ant savęs atjaučiame Saliamono darbo pasekmes, nes pamalda sulyg savo formos ir turinio ir po šiai dienai turi judajybės intekmės žymes tame išvyzdy, kokiame ji jeruzoliminiame šventnamy išsivystė su ja drauge. Bet nuo istoriškos atžvalgos negalima manyti, jog toksai vystymasi buvo Saliamono taikomas. Jo supratime šventnamis turėjo buti tik pirmutiniu ir geriausiu iš daugelio šventnamių, išmėtytų po šalį, tik ypatingai šventu, jam turint tautišką palladiją (apginybę), įstatymo skrynią; be to jis buvo karališka šventyne, ant kurios skleidėsi blizgėjimas, ateinąs nuo karaliaus. Šimėje jis ir gavo didžiausią Izraėliui svarbą, [illegible] jo politiško ir tikėjimiško gyvenimo vieta, [illegible] toli prasinešė priekin, sulyginant su visomis [illegible]gaus lukestimis.

Saliamono mieris, ant kiek jis išreiškšta jo statiniuose, gali buti pavadintas Jehovybės apšvietinimo mieriu. [illegible] buvo pirmas butinas žingsnis prie to, idant paskui visas tautiškas gyvenimas, iš visų jo pusių patektų po Jehovybės intekme. Bet šitas mieris toli nesutiko abelnos užuojautos. Daugumas nenorėjo skirtis su senoviniu tautiško kulto prastumu. Nauji Saliamono įvedimai, turį ant savęs perdaug aiškų rytinės kulturos antspaudį, rodėsi jiems stovinčiais tiesioginiame ir pamatiniame priešingume Jehovybės pobudžiui, atneštam iš Aigipto. Jie negalėjo suprasti piemenų ir kariautojų Dievo, su kuriuo Izraėlius išėjo iš aigiptiško kulturinio gyvenimo, kitaip, kaip sužiniai statant jį priešingume visokiam kulturos vystymuisi. Ne joje, tik tirlaukių nuošalume gyvena Jis ir atsakančiai tam turi buti ir Jo garbinimo budas.

Šita pažiura stipresniame ar silpnesniame laipsny kas kartas išnaujo apsireiškė Izraėliaus istorijoje. Prie Dovydo — jos atstovu buvo Natanas, prie Saliamono — Achija. Šiaurinėje viešpatybėje abelnas gyvenimo susidėjimas buvo jai patogesnis negu Judėjoje: bet ir ten ji negalėjo įgyti tikro atvado: gyvenimas buvo perdaug stiprus ir nuotikiai kreipė jį priešingon pusėn. Šitame pastebiama skirtumas terp Elijo ir jo pasekėjo Elisėjaus. Pirmasai jų, pranašas ašutinėje, turi skaitytis dideliu šitos pažvalgos apgynėju, kuomet antrasis ima dalyvumą politiškuose savo laiko dalykuose, yra šaukiamas ruman ant tarybos, veda gardinį gyvenimą. Elijas gi, tirlaukio pranašas, kaip žaibas pasirodo ir išnyksta; jis vardan Jehovos siunčia šaliai sausmetį ir jam nieko neženklina nė karalius su jo rumu, nė politiškoji galybė ir turtas, nė viešpatybės patogybės ir garbė, nes jo mintyse tik vienas tėra: Jehovos Kintath. Šitoje antnašoje ypatingai atsižymi III Kar. kn. 19tas skyrius. Kuomet Elijas, Jezabelio persekiojamas, jieško Jehovos apgynimo, tai jis eina pas jį ne į jeruzoliminį šventnamį ir ne į kokią nors iš daugelio šiaurinių izraėlitų šventynių, tik į tirlaukį, ant švento nuo seno Chorivo (Sinajaus). Tokiu budu savo besisiekimuose jis gryžta prie izraėliškos istorijos pradžios.

Bet jei Elijas tikrai, gal, yra nuosaikiausiu ir energiškiausiu iš pranašų, tai jis nėra vienintėlis, pas kurį galima rasti šitą antikulturišką manymo budą. Šitai ve 8-me metašimty Amos be jokios mielaširdybės rodė blogybę, kurią kultura Izraėliui padarė turtai ir galybė stojosi prakeikimu; liuonas ir bedoriškumas ištvirkino augštesnius luomus, kuomet žemesnieji yra spaudžiami ir alinami; kultas nužudė savo tikrą budą ir stojosi visų ydų regykla; niekur negalima rasti tikro dievotumo. Panašiai šneka ir Ozijas. Su ypatinga pagarba kreipiasi jis atgal į Izraėliaus bastymosi laikų tirlaukyje, kaipo į pirmosios meilės laiką. Tąsyk buvo pilnos nuo Jehovos prigulmybės laikas. Bet Jehova iš savo malonės atliuosavo Izraėlių nuo visų šitų kulturinių gerybių, nuo karalybės ir jos kulto, nuo politiškos savistovybės, nuo jos turtų ir prigimto vaisingumo, idant jis, netekęs visko, gryžtų pas jį vėl; nes šitos ve kulturinės gerybės nutolino Izraėlių nuo Jo. Tokiu jau tonu, nors neteip aštriai; kalba Isajas, pietinės viešpatybės pranašas, ypatingai skyriuje VII, turinčiame tam tikrą pranašybę apie Emmanuelį*). Bet labiausiai už visus šitos pakraipos atstovais buvo nazairtai ir ypatingai pirmu syk pasirodę prie Jeremijo rechabitai. (Jer. 35). Paskutinėji kilmė, regimai, buvo kaip ir bendrija, arba sekta, kurios nariams jų pratėvio ir įsteigėjo Jonadabo, Rechabo sunaus ir Jehu bendralaikio buvo dėta priedermėn negerti vyno, neužsiimti žemdirbyste ir vynmedžių auginimu ir gyventi ne namuose, tik šėtrose. Priešingume viešpataujančiam kulturiškam gyvenimui, jiems, tokiu budu, buvo prisakomas vienvalinis klajoklinis gyvenimas. Kad tame jie veikė pirm visa ko tikėjimiškiems tikslams, tai tas, nors ir nepasakyta aiškiai, bet labai yra galimu. Ypatingai puola į akis jų įsteigtojo asmuo. Iš X-to skyriaus pasakojimo IV Kar. kn., męs žinome jį, kaipo uolų absoliutiškos Jehovybės šalininką ir Jehu bendradraugį, Slišėjaus kurstymu išsauktoje revoliucijoje. Reikia manyti, kad ir paeinančios nuo jo įstaigos atsakė jo pobudžiui. Yra dar ir kitas nurodymas: I-je kn. Paral. II, 55, šnekama apie tris Soferimu rųšis, gyvenusių Jabese, kurie paėjo nuo Hammato, Rechabo namo tėvo, tuo tarpu gi vadinasi kenitais. Ar sulyg šito mums reikia pripažinti rachabitus kenitų ainiais, apie kuriuos šnekama Teisėjų knygoje IV, 17 ir V. 24 (Budde), — tą klausimą parsicina palikti neišrištu. Bet gi verta pastebėjimo, tas, kad aštrios Jehovybės, stovinčios griežtame prieštaringume kulturiškiems uždaviniams karščiausieji apgynėjai, savo pirmapradinę pradžią veda iš kenitų šalies.

Mažiaus aprybota ir priegtam visiškai pavieninga šito rechabitinio įžado forma yra nazaritybė. Atsinešančios prie jos taisyklės VI-me skyr. Skaitlių kn. maža turi vertės aiškinimui šito istoriško apsireiškimo pirma nelaisvės metu. Pas Amosą gi II, 11 nazaritai minima greta su pranašais, kaipo Dievo inkvėpti žmonės. Jų pobudine atžymybe, sulyg Amoso nurodymo, yra susilaikymas nuo vyno, pasiremaint gi pasakojimais apie Samsoną ir Samuėlių (Teis. kn. XIII, 5 ir Kar. I, 11), valioje auganti plaukai, kurių niekuomet nelytėjo žirklės. Visgi nazaritybėje apsireiškia pakraipa priešinga kulturai.

Jeroboamo I-mo revoliucijoje šita pakraipa išeina drauge su visuomenišku nesitenkinimu, pas šiaurines gentes išdidaus ir aštraus Saliamono valdymo iššauktu, ir per tai darosi viena iš karalybių pasidalinimo priežasčių. Tokiu budu šitas nuotikis, nuo politiškos atžvalgos, esąs neabejojama nelaime, įgauna ir tikėjimišką svarbą. Kuomet Judėjoje, valdant Dovydo dinastijai, ėjo toliau ramus, nors aprybotas politiškai nežynios mažos viešpatybės rubežiais Jehovybės besivystymas pakraipoje, nurodytoje Saliamono, tai šiaurinė viešpatybė, kurioje izraėliško tautiško gyvenimo bruzdamas buvo daug stipresnis, buvo vienvaliniame klaidžiojime, kaip politiškoje, teip ir tikėjimiškoje prasmėje. Vietoje laipsniško, tolydinio vystymosi, joje viešpatavo neaprubežiuotos laisvės principas, kuri, ranka rankon eidoma su revoliucija, norėjo podraug verstinais budais palaikyti senovę. Vienvalinis dinastijų mainymas, ne kartą dalyvaujant pranašams, buvo paprastu dalyku. Po teisybei jokios centralinės valdžios nebuvo. Dinastijai Omri pamėginus tą valdžią atsiekti, ji susidurė su nesutaikomais priešais. Tikėjimui šitas padėjimas turėjo senovės papročio palaikymo svarbą ir reikalui atsitikus gryžimo prie jo. Kadangi šventa sądaros skrynia buvo judajiškos karalybės valdyboje, tai ji gryžta prie dar senesnių, sensemitinių buliaus paveikslinimų. Dan ir Betel stojosi centralinėmis kulto vietomis; be jų gi buvo dar daugelis kitų šventynių. Ypatingai garsėjo, kaipo šventvietė, žinoma, rodosi, iš patriarchališkų pasakojimų Berseba, buvusi judajiškoje karalybėje. Am. V, 5, VIII, 14.

Kad vėlesniame laike toksai dalykų stovis skaitėsi nuodėme Izraėliui, — tai tas suprantama, bet tas neduoda teisingo kainojimo istoriškam nusidavimų bėgiui. Į veršio garbinimą žiurėta teipgi, kaipo į tautiško Dievo garbinimą. Savo absuliutiškoje formoje šitas garbinimas apsireiškia mums pas Eliją, ypatingai laike jo kovos su Achabu, kuri ve, kaipo sinkretybės kova su išmintinybe, padaro savimi vieną iš svarbiausių izraėliškos tikėjimiškos istorijos vaizdų.

Achab, kaip ir jo tėvas Omri, nuo svietiškos atžvalgos, buvo vienu iš gabiausių izraėliškų karalių. Kuomi Dovydas ir Saliamonas buvo abiem viešpatybėm drauge, tuomi tam tikroje prasmėje abu šitie karaliai buvo šiaurinei izraėliškai viešpatybei. Samarijoje paskutinė pirmu kartu apturėjo sostinę tuloje prasmėje lygią Jeruzolimai. Viešpatybės sienos buvo išplatinta, moabitai buvo priversti mokėti duoklę, su aramėjais, bent prie Achabo laimingai ir pelningai buvo vedamos karės, Prietikiai su Judajiška viešpatybe buvusie lygšiol kerštiškais, pasidarė dabar draugiškais, su finikiškais gi gardais buvo padaryta taika, patvirtinta Achabo vinčium su Jezabele, Itbaalo dukteria. Bet politiškieji sąryšiai vedė ir prie tikėjimiškos sinkretybės, kuri išsireiške įvedime izraėliškon viešpatybėn tyriškojo Baalo garbinimo ir ypatingai pastatyme jam šventnamio Samarijoje. Kad prie to Achab pats neišsižadėjo Jehovos, tai matyt iš jo vaikų vardų: Atalija, Achazija, Joram. Bet tas neišteisino jo Ėlijos akyse, kurio vienintėliu principu buvo: Jehovos garbė ir Kin-ath. Su nenulenkiama aštrybė jis nuo Izraėliaus reikalavo pildyti prisakymą: "tu neturi turėti kito Dievo šale manęs", ir visokis pastatymas kokio nebuk Dievo ant lygios su Jehova buvo todėl jo akyse Jehovai įžeidimu ir podraug nuo jo atsimetimu. Sulyginant su šituo principu, politikos reikalai, viešpatybės gerovė ir visuomeniškas labas visai nieko jam nesvėrė. Niekam opportunybė nebuvo teip neapkenčiama kaip jam, išimtinybė gi buvo jam vienintėle galima jo širdį pripildžiusis Jehovybės forma. Tokiu budu męs pirmu kartu Izraėliaus istorijoje susitinkame su tokiu suopročiu apie Dievą, sulyg kurio Jehova turi savo tikslus, nepriklausomus nuo laikinių savo žmonių reikalų, ir rupinasi tik tuomi, idant žmonės nelenktų kelių prieš Baalą ir jo savo lupomis neišpažintų. Šitoje atnašoje randame pas Eliją pirmą vėlesnio Isajo pamokslo apie "liekaną" atbalsį, kuomet visame kitame jis yra Amoso ir Ozijo pranašų pranokėju. Kaip šiems paskutiniams, teip ir jam pavaršutinė valstybinės organizacijos forma neturi jokios svarbos. Kaipo žmonių laisvės ir tiesos sakykla (žr. į istoriją apie Nabatėjos vyndarį. III Kar. kn. XXI), jis nesisvarsto net užtraukti ant viešpatybės kuosunkiausios nelaimes, jei ji kokiu nors budu nepaklauso Jehovos prisakymų. Šitame ve išmintiniame aštrume ir yra jo didelė svarba. Kaipo Jehovos teismo skelbėjas ir pildytojas jis atidengia periodą griežto apie Jehovą suopročio išsiskyrimo iš rišančių jį viršutinių valstybinių sąlygų ir tokiu budu prirengia atsidalinimą tikėjimo nuo izraėliškos viešpatybės.

Prie gyvos Elijo galvos jo veiklumo pasekmės mažai buvo raminančios. Bet potam, kaip jo paties darbai nepriveda prie tvirtos regimos pasekmės, tai jo pasekėjas Elišėjus jo mierius nuo idėališkos pranašinio pamokymo augštumos nuvedė ant žemesnės revoliucijinės politikos kelio. Perversmo laike, padaryto jo kurstymu Jehu, Omri dinastija buvo galiaus išnaikinta ir Baalo garbinimas buvo paskandintas baisiame, gudriai suruoštame kraujo pralie-

(Toliaus bus).

*) Slg. nuodugnų aprašymą pas Stade.

*) Budde. The nomad. ideal in the religion of Isr. — New York World, 1896.

VILNAUS CENZORIUS APIE AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠČIŲ NELEIDIMĄ LIETUVON.

Mūsų laikraščio skaitytojai iš Lietuvos tankiai pradėjo nusiskųst, negauną "Lietuvos", arba gauną ją nepilną. Apie šitą dalyką mūsų buvo užklaustas Vilniaus cenzorius ir štai koks gautas iš jo atsakymas.

"Tamstos savo laiške klausiat, kodėl lietuviai Rosijoj gauna ne visus laikraščių numerius, o kaikuriuos gauna su iškirptais politiškais straipsniais, tad aš skaitau už pareiga Jums paaiškinti, jog 1904 m. Rosijoj dovanota lietuviams spaudos liuosybė ir šitą didelę geradarybę čia lietuviai atjaučia; dabar visur Lietuvoj yra bibliotekos, kningų krautuvės, leidžiami laikraščiai, žurnalai, kningos ir brošiuros, lietuviai liuosai jais naudojasi ir daugelis išsirašo net iš užrubežiaus; bet liuosybė aprubežiuota, ir valdžia žmonių naudos dėlei ir viešpatystės reikaluose nedaleidžia ir neinleidžia nei kningų, nei laikraščių blėdingo, revoliucijoniško ir nedoriško turinio. Vietiniai lietuviški leidiniai yra susilaikantįs, nors kai-kada ir dasileidžia liuosumų, už ką ir atsako, — bet užrubežiniai lietuvių leidiniai, ypač laikraščiai: "Lietuva", "Katalikas", "Rankelpis" ir kiti, nekalbant jau apie brošuras, labai tankiai dasileidžia skelbti idejas prieš įstatymus, talpina straipsnius ir feljetonus revoliucijoniškiausio politiško ir nedoriško turinio, dažnai rašo prieš valdžią, sukeldindami žmones ir iškreipdami teisybę.

"Suprantamas dalykas, tokių laikraščių ir brošurų cenzura neleidžia ir aš, kaip lietuvių cenzorius, daboju spaudą: kaikuriuos numerius uždraudžiam, o kitus išskiriam, t. y. darom iškarpas. Dėlto patarčiau Jums, kad Jųs perspėtumet savo lietuvius Amerikoje, kad jie nieko prieš įstatymus nerašytų, ir tada visus jų išleidimus Rosijoj lietuviai gaus kaip reikia, cenzuros nebus uždraudžiami ir iškiriami. o dabar dažnai priseina uždrausti, grąžinti atgal į užrubežį ir atimti nuo lietuvių skaitymą. Visam yra rubežius. Pas mus Rosijoj iš užrubežio gaunama į 40 visokiais vardais laikraščių, pusė iš jų yra ramaus, gero ir doriško turinio, nors turi politiškus, moksliškus ir kitokius straipsnius, o kiti daugelis laikraščių labai įvairaus ir blėdingo turinio.

Lietuviai žmonės geri ir į juos Rosijoj labai prielankiai žiūrima, bet tarp jų yra ir blogi, blėdingi žmonės, su kuriais ir reikia kovoti.

Dabar noriu patarti Jums, dėl bendro labo, kad nebūtų leidėjam ir gavėjams nereikalingų išlaidų siunčiant kningas, štai ką: dažnai iš užrubežio Rosijon lietuviams (per mūsų Vilniaus cenzurą, kaipo Lietuvos centrą) atsiunčiama čielos skrynios po 10, 15, 20 ir daugiaus pūdų kningų, kurios, peržiūrėjus, tankiai pasirodo nedaleistinos ir siųstinos atgal; tuo tarpu išlaidų ir siuntinėjimo neparankumų išvengimui galima būtų išpradžios siųsti po vieną egzempliorių kiekvieno leidinio, kurs dar nėra cenzuros peržiūrėtas, tada, jaigu kninga ar brošura nebus draudžiama, galima siųsti ir skrynias su šimtais ir daugiaus išleidimų, bet ne iškarto, kaip dabar daugelis daro.

Jaigu galima, tai Jųs praneškit apie tai kningų pirkėjams ir leidėjams Amerikoje.

Aš visuomet prielankiai atsinešu prie lietuvių ir darau jiems viską, kas galima įstatymų ribose.

Su pagarba Lietuvių Cenzorius.

A. J."

Taigi, mat, kokius patarimus duoda mūsų Rosijos cenzura. Gerai tai žinoti. Bet juokinga girdėti, kokie keisti yra Rosijos cenzuros ir lietuviškų raštų cenzoriaus supratimai apie doriškumą. Mat, anot jų, kas prieš Rosijos valdžia, tas nedoriška, o kas už ją, tas doriška. Vienok visas svietas mano atžagariai ir Rosijos cenzura, žinoma, svieto nuomonių neperkreips. Pastebėtina dar tai, kad paduotasai cenzoriaus laiškas rašytas rusiškai, bet labai netikusia kalba, aiškiai parodančia, kad mūsų cenzorius yra labai mažo mokslo, turbūt vos pradinę mokyklą išėjęs. Toks, mat, geriausia gali spręsti apie raštus.

IŠ VISUR.

|| Maskolijoj, Minsko teismas galutinai pasmerkė vieną orlaivininką, Franką, kuris, pasikėlęs oran, nupuolė ant žemės ir užmušė vieną žiūrėtoją, o kitą sunkiai sužeidė. Teismas jį pasiuntė trims metams kalėjiman.

|| Peterburgo paslaptoji policija sugriebė pasisavintoją kelių milijonų rublių svetimų piningų, Chochlova. Jis buvo vedėju cukraus dirbtuvių Penzoj ir kelių kitų užsiėminių, kuriuos jis vienas tik kontroliavo ir jų piningus mėtė. Kada kiti užsimanė jo piningus peržiūrėti, jis išdumė užsienin, bet Vokietijoj paslapti maskoliškiejie šnipai jį pažino ir liepė suimti. Vokietijos valdžia jį išdavė Maskolijai.

|| "Dziennik Pet." skelbia, jog vidurinių reikalų ministeris įsakė ateinančių metų pradžioje surašyti visoje valstybėje visus nevedusius vyrus, turinčius nuo 19 iki 50 metų amžiaus. Sąrašas ketina buti daromas visur vieną ir tą pačią dieną.

— Lietuvos žinios —

|| Maskoliškoji valdžia iš Peterburgo pradėjo vaikyti nuo senai ten apsigyvenusius žydus. Išvijo jau priverstinai 101 žydų, bet išvijimui paskirta yra daug daugiau.

|| Lenkijoj valdžios uždėdamos bausmės ir ant provincijų miestuose leidžiamų laikraščiuose, kurie vos gali užsilaikyti: generalgubernatorius ant laikraščio "Gazeta Kielecka" užkrovė bausmių 200 rubl. už straipsnį "Reikia gyventi"; ir tiek jau ant laikraščio "Odrodzenie", gavo 100 rubl. mokėti už straipsnį "Varšavos architektura".

|| Varšavoj pašauktas daktaras ant Zilarnos gatvės, rado besivalkiojančias tris jaunas siuvėjas 15 ir 16 metų. Visos, norėdamas nusižudyti, išgėrė karbolinės rugšties. Kokios priežastįs privertė tris jaunas, dar nesuaugusias merginas sykiu žudytiesi, dar nežinia, bet greičiausiai prie to privedė apsirikimai gyvenime ir vargas. Varšavoj nėra blogiau apmokamo darbo už darbą merginos siuvėjos, ji iš savo uždarbio dorai gyvendama, negali išmisti, turi klimpti purvynan, o jaigu nenori lieka tik nusižudyti.

|| Čenstachave suėmė vienuolyno klioštoriaus muzikantą Portkevičių. Tyrinėjimai Macocho darbų traukiasi toliau. Buvęs vienuolyno perdėtinis, kuningas Reiman, iškeliavo užsienin neva gydytųs, bet greičiausia jau jis nesugrįž Maskolijon. Kuningui Olszynskiui vyskupas atėmė kuningystę, turbūt ne už prakilnius jo darbus. Mocochienė gi, sėdinti dabar Petrokavo kalėjime, ten pagimdė vaiką. Kuningas Macoch, prašė kad jam leistų pasimatyti su jo numylėtine Helena, bet kad prašymą jo atmetė, jis kalėjime badauti pradėjo.

|| Iš vienuolyno Lagiewnikuose, netoli Lodžiaus, išsinešdino kuningai pranciškonai, nes pasibaigė maskoliškos valdžios duotas laikas pasilikimui. Jie kraustosi Krokavon, kur ir ten jų yra daug kuningų. Klioštoriaus perdėtiniai ir popiežiaus sekretorius stengėsi pailginti jiems laiką, prašydami, kad maskoliškoji valdžia paliktų Lagiewnikuose, bet jų prašymą atmetė.

|| Peterburge, Peterhofo liuteronų parapijoj, paėmę komuniją, pasimirė trįs komunikantai, o sunkiai apsirgo 28. Mat komuniją dalinantis, vietoj vyno, paėmė kokį ten nuodingą skystimą ir jį tikintiems išdalino. Matyt bažnyčioj negeriausia tvarka ir priežiūra, jaigu tokios klaidos gali atsitikti.

|| Maskolijos iždas Lenkijoj nuo nekrutančių turtų surinko 30,300,000 rublių, nuo namų miestuose 27,000,00 rubl., nuo fabrikų 67,000,000 rubl., nuo kapitalų ir rentų 37,000,000, mokesčiai nuo uždarbio siekė 58,000,000 rubl. Pelnas gi gyventojų, nuo kurių mokami mokesčiai, siekia 220,900,0000.

|| Kriškavoj, už užmušimą tėvo, teismas pasmerkė pakorimu Karalių Starockį. Paskutinėse dienose vienok ciesorius apkeitė jam nužudymo bausmę, paskirdamas vietoj to amžiną kalėjimą Starocki vienok atsakė, jog velija kartuves negu amžiną kalėjimą. Kada jam išaiškino, jog jis neturi tiesos atmesti ciesoriaus pasigailėjimą, tai jis atsakė, jog padarys ką tokio, kuom privers jį pakarti.

|| Tarnaujanti ant geležinkelių Italijoj rengiasi sukelti streikus visoj Italijoj. Tarnaujanti reikalauja didesnių algų. Italijos geležinkelininkų sąjunga turi 146,000 narių.

|| Italijoj, ant salos Sičilijos esantis vulkanas Aetna, jau tiek nuostolių pridirbęs, vėl pradėjo darbuotiesi — meta ugnį, akmenis ir pelenus iš kratero.

|| Du metai atgal žemės drebėjimo išgriautas miestas Messina, ant salos Sicilijos, dega ir negalima ugnies užgesinti, kurį gali atstatytą miestą suvisu išnaikinti. Telegrafų ir telefonų instaigos Messinoj jau ugnies išnaikintos. Padėti ugnį gesinti atsiuntė čia kareivius. Kadangi po miesto išgriovimui, jį atstatant, pastatyta daug medinių namų, tai ugnis gali lengvai platintiesi, nes degamos medegos yra pakaktinai..

|| Ryme prasiplatino paskalas, jog Italija pasirengusi siųsti kariumenę užimti prigulintį Turkijai Šiaurinėj Afrikoj kraštą, vadinamą Tripoli. Ten mat yra sieros kasyklos, kurias nori paimti amerikonai. Italijonai nenori leisti amerikonams apvaldyti tas kasyklas, nes jos kenktų kasykloms esančioms Sicilijoj.

|| Paryžiun atėjo žinia, buk Portugalija stovi prieš naują revoliuciją. Jaigu ištikro žinia tą būtų teisinga, tai išpultų, kad invedimas respublkoniškos tvarkos Portugalijoj jai laimės neatgabeno, kaip invedimas respublikos tvarkos buvusioj Portugalijos valdyboj Brazilijoj jos gyventojams taipgi laimės neatgabeno, nes ir prie respublikoniškos tvarkos ramumo nėra. Portugalijoj kariumenė ir laivynas neištikimi. Madrido laikraštis "Diario Noticias" praneša, buk Lissabone susekė paslaptą organizaciją sumaniusią išvytąjį karalių Manuelių pakviesti atgal sostą užimti.

|| Laikraštis "Evening Telegram" praneša, buk maskolių inrengtame, o japoniečių nuo jų atimtame mieste Dalny ant Amerikos vice konsulio Williamsono užpuolė japoniečiai ir jį sumušė.

|| Prie Mirties jurių, Palestinoj, turkiškoji kariumenė turėjo kruviną mušį su sukilusiais beduinai; juos sumušė ir išvijo iš El Kerak distrikto. Mušis buvo gana smarkus: beduinų užmušta 450, o nelaisvėn paimta 600; turkų užmušta 7 oficierai ir 77 kareiviai.

|| Prancūzijos ministerių pirmininkas Briand mano, prašalinimui streikų viešos naudos instaigose, kadangi dėl streikų kenčia visuomenė, įvesti Prancūzijoj priverstinus santaikos teismus, kurie spręstų apie užgimusius tarp darbinnkų ir darbdavių tokiose instaigose nesutikimus. Toki priverstini teismai jau nuo senai investi yra angliškose valdybose Australijoj. Viešos naudos instaigose nevalia bus streikuoti, tokiose instaigose tarnaujanti su savo reikalavimais, jaigu darbdaviai nenorės jų išpildyti, turės kreiptiesi į santaikos teismus.

|| Prancūzijoj, mokiniai mokyklos Auxiol apleido mokyklas ir nutraukė visu pulku miesto valdžion ir pareikalavo, kad mokyklos perdėtinis būtų kitur perkeltas, kitaip žadėjo streikuoti. Mokinių reikalavimas tapo išpildytas. Iki šiol tik Japonijoj mokiniai galėjo reikalauti prašalinimo negeistinų mokintojų, dabar japoniškoji mada perėjo jau Prancūzijon.

|| Prancūzijoj, miesto Issy, su aeroplianu nupuolė ant žemės orlaivininkas Laffort ir jo paimtas pasažierius ir abudu ant vietos užsimušė. Laffort norėjo lėkti į Belgijos sostinę ir laimėti Antokrubo paskirtą lovaną.

|| Prancūzijoj, mieste Brest, sudegė prancūziškojo laivyno arsenalas.

|| Iš Prancūzijos uosto Cherbourg jau išplaukė amerikoniškiejie kariškiejie laivai. Atsisveikino amerikoniškiejie jurei viai su prancūziškais ir miesto gyventojais labai širdingai.

|| Holandijos karo ministerija apdirbo planą apgynimo pakrančių. Mano parengti čielą eilę tvirtovių nuo Šiaurinių jurių ir Britiško kanalo. Tvirtovės tos rengiamos apgynimui pakrančių nuo Anglijos ir Prancūzijos ir kaip manoma, rengiamos reikalaujant Vokietijai, kuri savo laike net pagąsdino užėmimu Holandijos, jaigu ji neparengs atsakančių tvirtovių nuo jurių pusės. Nuo insiveržimo žemės kariumenių Holandija rods ir tu tvirtovių gali save apginti. Holandija yra žemiau jurių paviršaus, nuo jurių vandens ją saugoja tik augšti pylimai gyventojų rankomis nupilti. Insiveržus priešų kariumenei, užtenka keliose vietose pylimus išardyti ir insiveržusią armiją užlies jurių vandens. To būdo Holandai jau kartą griebėsi karuose su prancūzais.

|| Po Maskolijai, po ginklu daugiausiai santaikos laike kareivių laiko Vokietija; ji turi 657.000 kareivių.

|| Vengrijos valdžia uždraudė platinti tarp gyventojų visokius agitatyviškus atsišaukimus vokiškoj kalboj; nevalia ten tą daryti ir slavams.

|| Pradžioj gegužio mėnesio šių metų Ryme atsibus visų, esančių kur laikraščių kongresas apkalbėjimui laikraštininkų reikalų.

|| New Orleansan atėjo žinia, jog pabėgęs buvęs respublikos Honduras prezidentas Bonilla, su pagelba amerikoniško avanturisto generolo Chrīstmas, sukėlė Hondurase iš naujo revoliuciją Sako, buk Christmas turi jau 1,600 gerai apginkluotų revoliucijonierių, o tarp jų būk yra daug amerikonų norinčių žvejoti drumstame vandenyj.

|| Amerikos konsulius Nicaraguos sostinėj, mieste Managua, praneša Washingtonan, jog Nicaraguoj apsireiškė geltonasis drugys.

|| Mexiko revoliucijonierių apstotam aplinkinėse Padernales generolui Navarro atėjo pagelbon generolas Luque. Dabar Navarro kariumenė susidėda iš 3000 kareivių. Kiek čia yra revoliucijonierių nežinia.

|| Pietiniame Mexike, Vera Cruz valstijoj, revoliucijonieriai paėmė miestus: San Felipe de la Punta ir Omalca. Abudu miestai turi po 500 gyventojų. Revoliucijonieriai, paėmę miestus, nuo gyventojų atėmė ginklus. Dabar laukia užpuolimo ant miesto Coodobos.

|| Grekijoj, provincijoj Ellis per penkias dienas siautė, su mažais perstojimais, žemės drebėjimai, kurie labai daug nuostolių pridirbo. Dideli kaimai Lechaena ir Andavida tapo su visu žemės drebėjimų išgriauti.

|| Sulyg vokiškojo ekonomisto Dixo, tarp mūsų žemės viešpatysčių, kalnakasystėj Vokietija užima pirmą vietą. Kalnakasystės pramonėj dirba Vokietijoj 11,300,000 žmonių, Anglijoj 8,4000,000, Prancūzijoj ir Amerikoj 7,000,000, Maskolijoj ir Italijoj 4 milijonai, Austrijoj taipgi 4 milijonai. Žemdirbystėj Maskolija užima pirmą vietą, ją užsiima 20 milijonų žmonių, Amerikoj 10 milijonų ir tiek jau Vokietijoj.

|| Vokietijoj, keliose vietose apsireiškė galvijų snukio ligos, kurios dar nežinia, iš kur atsirado, nes apsireiškė vietose esančiose toli viena nuo kitos. Ta pati gyvulių liga, siautusi 1890 m. Vokietijos galvijų augintojams pridirbo nuostolių ant 250,000,000. Tąsyk tai tapo uždrausta gabenti Vokietijon galvijus iš Maskolijos ir iš Amerikos.

|| Australijoj, ant nupirktų Vokietijos nuo Ispanijos Karolinų salų, ant salos Panape sukilo čiabuviai. Jie užmušė keturis vokiečius ir penkis vokiečiams prilankius čiabuvius. Iš Vokietijos į Karolinų pakrantes išsiuntė net kelis kariškus laivus Ant visų Karolinų salų yra apie 100000 gyventojų, o sukilėlių apie 300.

|| Mieste Bucharoj, vidurinėj Azijoj, sudegė brangių divonų rinkius emyro (krašto valdono). Sudegė ne tik divonai, bet ir daug darbininkų ir darbininkių.

Tėvynės Mylėtojų Dr-stės Reikalai.

Visus raštus Tėv. Myl. Dr-jos reikaluose, kuopos ir pavienios ypatos malonės siųsti Dr-jos Lit. Kom. nariui ir redaktoriui.
J. Laukis, 2951 Union av., Chicago, Ill.

ATVIRAS LAIŠKAS "LIETUVOS" REDAKCIJAI.

"Lietuvos" redakcija 52 nr. savo laikraščio, skyriuje "Iš Lietuvių laikraščių" savo įpročiu vėl duoda vėjo T. M. D. valdybai už darymą betvarkės laikraščiuose. Šiuo kartu, anot jos, minėta valdyba nusidėjusi įdėdama savo skyriun 50 "Lietuvos" laikraščio numeryje anonymišką straipsnį, kuriame buk "Liet." redakcija yra pavadinta "najiviška", o "Keleivis" "durnium". Dėl tokių paaiškinimų "Liet." redakcijai reikia rausti.

Jai tas apkaltinimas būtų teisingas, tai jis turėtų pamatą; bet jo tokiu negalima pavadinti. Pirmiausiai, "Lietuvoje", T. M. D. skyriuje ne tik nieko tokio, bet ir panešaus tam nebuvo rašyta ir "Liet." redakcija bereikalo ieško ko savo antyje ir neranda. Neįstabu, kad jai reikia rausti.

Bet gal kas panašaus buvo kur kitame numeryj ir redakcijos apsirikta tik numeris paduoti — gal ji girdėjo skambinant, tik nežino kur?

Tiesa, 51 num. "Lietuvos" buvo atsakyta "Liet." redakcijai į jos bepamatiškus užsivarinėjimus ant T. M. D. valdybos, — kam ji, T. M. D. valdyba neduoda "Keleiviui" paaiškinimų ant ano donkichotiškų užsivarinėjimų, kuriame jos, "Lietuvos" reikalavimas buvo pavadinta.... nayvišku!.... dėl Dievo meilės! Koks nusidėjimas!!

Šituomi įsiskaudinus "Lietuvos" redakcija T. M. D. valdybai duoda pamokinimą: "Pačiai T. M. D. reikėtų gėdyties tokių raštų. O jai ne, tai nors neišnaudoti per saiką laikraščio svetingumas, dėjimu pavestan dr-jos reikalams skyriun ne tik įvairiausios ryšies reklamų (kaip Gabrio et consortes), bet dargi be jokio parašo straipsnių su durniais".

Šitas pamokslas — tai pasaka apie vilką ir gėrytį, kuris priešsrioviui vilkui vandenį drumstė.

Kad jokių p. Gabrio, ar kieno kito reklamų kol kas nebuvo dėta T. M. D. skyriun, tai to "Lietuvos" redakcija nei iš savo ančio ištraukus neparodys. Bet kad p. Gabrio, ar kieno kito straipsnelį, rašytą draugijos reikaluose galima pavadinti jo reklama, tai dar tas neduoda "Liet." redakcijai tiesos barti ir begėdinti T. M. D. valdybą. Jai T. M. D. valdyba būtų ištikro kalta už tokių straipsnių dėjimą, tai "Liet." redakcija būtų dvigubai kaltesnė, kad ji kuone kas numeris savo laikraštyje tėviškai bara — lyg kad nieko kito neturėdama veikti — tai "Katalika", tai "Kovą", tai "Kovą", tai "Kataliką" už barnius — pati savo barimu dar daugiau trūkšmo padarydama, kaip tie ką baras. Ar neaišku, kad šitais barimais norima pamokyti ir besibarančius? Kuo tą pavadinus jai ne reklama?

Taigi, jai "Liet." redakcija ištikro geidžia, kad laikraščiuose pasigyrimų ir barnių nebūtų, tai męs, jos duotą pavyzdį sekdami, patartume jai tą šventą darbą pradėti nuo savęs. O jai jai daros angšta, kaip T. M. D. valdyba josios laikraštyje ima savo draugijos reikalus girti, tai ne ką padarysi: draugijos reikalai, tai valdybai visgi yra pirmesni už "Lietuvos", ar kokio kito laikraščio reikalus. Todėl, jai "Liet." redakcija, kaip p. Širvydo reikale, taip ir kitur tik bereikalingus dūmus skaitytojams varo į akis, neva duodama vietą draugijos reikalams, ji tiek pat gero padarytų ir neduodama jos visai. Ką tokią tetą turėjus, tai verčiaus jau be tetos. Kaip draugija neturės savo organo, tai ji žinos bent, kad jo neturi.

Jai "Lietuvos" redakcijai turėtini jos savi reikalai, tai visuomenei jie turėtini juo labiaus.

J. Laukis.

Tėv. Myl. Dr. skyriaus redaktorius p. J. Laukis "Lietuvai" nori atimt tiesą daryti pastebėjimus apie negerumą barnių, koliojimos, užsipuldinėjimų, kuriais taip per saiką pripildytas Amerikos lietuvių gyvenimas. Anot p. J. Laukio, kada kas be jokių atramų kitą ką vadina niekadėju, šnipu, Don-Kišotu, durnium, tai tas gerai; bet kada "Lietuvos" redakcija tokius besipravardžiavimus papeikia, tai tas jau blogai, jau net kenkia visuomenei.... Kad taip išvirkščiai dalykus matyti, tur būt ne kitaip reikia pasielgti, kaip tik atsistoti ant galvos — tada tikrai visas pasaulis gali išrodyt išvirkščias. Tačiaus pasaulis pasilieka toks pat kaip buvęs, nežiūrint, kaip kas atsistojęs į jį žiūrėtų. Kur yra juoda, pasilieka juoda, kur yra balta pasilieka balta; kur yra reklama, ten pasilieka reklama, kur yra bešališkas, tikras dalyko išaiškinimas ar apie jį pastebėjimas, toks jis ir pasilieka. Ponas J. Laukis sako, kad "Lietuvos" redakcija, "nei iš savo ančio ištraukus", neparodys, kad p. Gabrio ar kitų reklamos buvę dėtos T. M. D. skyriun. Kas indėta laikraštin ir visų matoma, iš ančio to nepriseina imti. P-o J. Gabrio pasigyrimai apie puikų V. Kudirkos raštų laidos suredagavimą, mūsų nuomone, yra ne kas kita, kaip tik reklama, ir dar neteisinga, nes beveik kiekviename laidos tome esame suradę po tris, keturius ir net penkius šimtus redaktoriškų ir kitokių klaidų. Nekalbant apie daugelį kitų laidos trukumų, jau tai viena neduoda tiesos reklamuoties ar girties. Pasigyrimus pripažystam, bet ten, kur tikrai žmonės gali gėrėties savo atliktais darbais.

Anot J. Laukio, kadir būtų T. M. D. skyriuje tilpę kokie reklaminiai straipsniai, tai "Lietuva" neturint tiesos už tai barti T. M. D. valdybos, nes pati "Lietuvos" redakcija reklamuojas.... na-gi kuo? — o gi tuo, kad.... bara besikoliojančius ar be užpelnų besireklamuojančius. Stebėtinesnės logikos negalima nei sapne susapnuoti. Reklama ir peikimas reklamos p. J. Laukiui reiškia tą patį — ar juoda, ar balta, esą, — ar neaišku, kad tai tas pats dalykas. Ir tą p. J. Laukis galų gale perstato kaipo.... visuomenės reikalą, kurs yra svarbesnis už "Lietuvos" redakcijos reikalus.... ir nori, kad "Lietuva", dėtų visokius T. M. D. gyrimus, o jokių peikimų. Kitaip "Lietuva" būsiant netikus teta. — Na, ištikro, su tokiu galvojimu nedaug ką žmogus galėtum sugalvoti. Ir prie geriausių norų "Lietuvos" redakcija tokio galvojimo pagamintais patarimais ar pabarimais pasinaudoti negalės.

"Liet." Red.

SO MANCHESTER, CONN.

11 d. gruodžio 1910 m., T. M. D. 103 kuopos atsibuvo metinis susirinkimas. Ant šio susirinkimo tapo išdalinta paskutiniai tomai I ir II V. Kudirkos raštų.

Minėtos kuopos draugai matyt visi buvo užganėdinti iš tokių puikių raštų, 6 didelių kningų. Kur tu žmogus nesidžiaugsi gavęs tokius brangius raštus, tokia maža metine mokestimi 50 centų. Du draugai buvo užsisakę su apdarais V. Kudirkos raštus. Gavę kningas apdarytas labai nudžiugo ir visi kas pamatė, gėrėjosi.

Daugumas draugų apgailestavo, kad neužsisakė su apdarais V. Kudirkos raštų. Mat męs vis po laikui susiprantam, vienog jau pervėlu. Geras tai pamokinimas ateičiai, jaigu Centro Valdyba praneš kada apie apdarytas kningas, tai visi užsisakykim jas su apdarais, kad nereiktų po to gailėtis, o kninga apdaryta daug vertesnė. Tame susirinkime, tapo išrinkta T. M. D. 103 kp., Valdyba: raštininku J. Januškevičius, kasininku St. Galvosas, pirmininku — J. Nikžentaitis, tas pats.

Nutarta susirinkimus laikyt kas mėnesis, kas antrą nedėldienį po pirmam. Nutarta prie T. M. D. 103 kuopos čarterio įvest pašelpos skyrių. Atteinantis T. M. D. 103 kp. susirinkimas atsibus 15 d. sausio nedėlioj, po pietų 6 valandą p No. 67 Spruce st.

J. J. Januškevičius.

Iš Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

LIETUVIŠKOS KONSERVATORIJOS MOKINIŲ KONCERTAS.

Praeitą subatą, Šv. Jurgio Par. Svetainėje, atsibuvo Lietuviškos Konservatorijos Mokinių Koncertas. Pragramas susidėjo iš 28 numerų. Čia buvo proga išgirsti pradinius ir daugiaus išsitobulinusius mokinius griežiant bei dainuojant ir juos sulyginti.

Vaikučiai nuo 5 lyg kokių 12 metų, nesenai pradėję besilavinti, man tuom patiko, kad pas juos galima buvo pastebėti ritmas ir neretai prigimtas muzikališkumas. P-as Petrauskas, matyti, deda didelę svarbą ant ritmo ir iš pačių pradžių bando savo mokiniams jį suteikti. Technika pas visus buvo gerai pamatuota.

Iš jaunų pianistų smagiausiai buvo pasiklausyti Onos Mažeikiutės, Ant. Olševskučio, D-ro Graičiuno vaikučių ir Alek Bijanskučio. Jie visi atsižymėjo muzikališkumu, jie atjautė tą ką griežė ir bandė savo jausmus išreikšti pianu. Ypatingai muzikališki pasirodė esą Olševskutis ir Dr-o Graičiūno vaikai; Bijanskutis tyrai atgriežė nelengva Moscheles'o "Bombonnie Musicale".

Smuikininkų buvo kur-kas mažiau negu pijanistų, bet ir pas juos buvo pažymėtina tono tyrumas, atjautimas ir muzikališkumas. Kazys Jakubka pagriežė Petrausko "Žilvitį" ir "Oi tu Jieva". Zosė Olševskutė gražiai griežė, kaip ir daugiaus prasilavinusi p. Antigona Dunduliutė. Ponas Bigelis neblogiausiai atliko Andante ir Presto Judėjimus iš vieno iš Bach'o koncertų. Jis buvo labai nerviškas, todėl ir negalėjo tą puikų veikalą atlikti taip, kaip, be abėjonės, jis buvo norėjęs.

Iš instrumentalistų buvo trįs: pp. H. Mockus (trombonistas), Petras Gražulis ir Juozas Balakas (klarnetistai). Ponas Mockus neilgai dar tesimokina, vienok galima turėti viltį, kad ir jis ant tokio sunkaus instrumento, kokiu yra trombonas, išsidirbs. Tą patį galimą pasakyti ir apie Petrą Gražulį (klarnetistas). Ponas Juozas Balakas griežė Moškovskio "Serenada" ir Vienažindžio-Petrausko "Polka". Pirmutinis veikalas reikalauja gero išsidirbimo augštesniame registeryje, o kadangi jis jį dar nepergerai valdo, tai nepergeriausiai pasisekė. "Polkoje", vienok, nežiūrint į tai, kad reikėjo griežti žemiausiame registeryje (kas yra taipgi sunku), jis puikiai atliko ir publiką jį už tai pamilo.

Tačiaus, dainininkai publikai geriausiai patiko. Iš vienos pusės tas gerai, iš kitos-gi, ne. Ne visi esti gražiu balsu apdovanoti, nežiūrint į tai, kaip muzikališkai linkę jie nebūtų. Reikalaujame dainininkų, bet podraug ir instrumentalistų. Artizmas balsu ir instrumentu yra abu gražus. Todėl publiką turėtų būti apkantesnė, ir pripažinimą duoti artistams instrumentalistams ir dainininkams.

Teisybę sakant, pas kaikuriuos dainininkus jau rodėsi prisiartinimas prie tikro artizmo: skonis, atjautimas ir pritinkama interpretaciją, drauge su balso išdirbimu.

Stogis turi gerą balsą ir su laiku jis dainoje turės, rasi, didelį, pasisekimą, Mikas Dūdas jau yra gerai priekin pažengėjęs savo baritonu, ir Gounodo "Laivynė" davė jam gerą progą parodyti savo balso geras ypatybes. P-lė Ona Balčaičiutė labai gražiai atliko "Gūlių dainą" iš "Fausto".

Panelė Malvina Horodeckaitė buvo vakaro žiedas. Ji dainavo tik vieną dainelę: Schubert'o "Serenada". Gražumas balso, švelnus jos atjautimas bei atlikimas užžavėjo visą publiką iki vienam. Toje dainoje esmi girdejęs Sembrich Schumann-Heinck ir daug kitų, vienok, lietuvių kalboje išgirdęs, radau joje naujo gražumo. P-lės Horodeckaitės ateitis yra giedra. Ji dirba, ji nori dainoje atsiekti savo dealą: tą viską pasakė jos artizmas šį vakarą.

Kaipo finale, pp. M. Jakševičiutė, O. Balčaičiutė, Kasputis ir Dūdas uždainavo kvartetą iš Verdžio "Rigolettos". Reikia pasakyti, kas šis dalykas, nors esti nekartą duodamas koncertuose, vienok geriausiai pritinka scenoje. Jis reikalauja akcijos, o ant koncerto akcijai ne vieta. Geriaus, sutariančiau nesudainuoja nei geriausi artistai. Tas gali kaip kam keista skambėti, vienok, visi balsai papildė reikalaujama veikalu harmoniją nepaprastai gerai. Dalykas yra sunkus atlikti, o visi artistai taip jį gražiai išmoko, kad tartum, jie būtų metus jį drauge dainavę. Jie pridėjo ir šiek-tiek dramatiškumo atlikime.

Tuom ir užbaigė ponas Petrauskas savo metus. Darbas ir pasišventimas jo buvo dideli. Jis to nesigaili, nes viską dedą ant savo tėvynės aukkuro. Vieni kelia Lietuvą politikoje, moksle, raštijoje bei dailėje, — o ponas Petrauskas, kuone vienų vienas savo dirvoje, stengiasi pakelti ją muzikoje. Per savo kantrybę ir darbštumą jis užžavėjo širdis savo tėvynainių, padarė juos geresniais, pažangesniais ir doriškesniais lietuviais! Garbė jam už tai.

K. Šl.

P. VAIČAIČIO VAKARAS.

Pirmą dieną sausio, McCormick svet., buvo Tėvynės Mylėtojų Dr-jos trečias metinis paminėjimo vakaras, atminčiai, P. Vaičaičio, dėlei jo 10-metinių mirties sukaktuvių.

Vakaro vedėju buvo P. Eismontas. "Birutės" choras padainavo Tautišką Himną. Toliaus kalbėjo Dr. Graičūnas; jo kalbos viduje J. Laukis iš Kalendoriaus perskaitė straipsnį apie Vaičaičio gyvenimą; nors tas aprašymas labai nepilnas, skystas, tačiaus klausytojus šiek-tiek supažindino su Vaičaičio gyvenimu. Dr. Graičūnas kalbėjo iškeldamas Vaičaitį į nepaprastas augštybes, priskaitydamas jį prie didžiausių veikėjų-genijų: "Jo eiles skaitydamas, aš gatavas bučiau viską padaryti, šokti į ugnį" ir t. p. Jis nurodė, jog męs esame jo žudytojais, nes jam varge negelbejome leisdami — pačioje jaunistėje mirti. Po kalbai M. Horodeckaitė pagiedojo Schuberto "Serenadą", paskui V Bigelis pagriežė "Traumerei" ir "Kujawiaką". B. Bernotavičiutė sumaniai persakė "Vilkas ir Katinas". V. Vitkevičia sudainavo "Temsta Dienelė".

Antru kalbėtoju buvo B. K Balutis. Jis labai puikiai išdėstė apie žmogaus kovą su tinginiu, išlaikymą ir įvykdymą savo prižadų, apie tvirtumą valios pas genijus. Privedė tinkamus ir gražius pavyzdžius apie žymiausius pasaulio genijus Archimedes Michael Angelo ir Bethoven ir, sakė, jog žmogaus užsispyrimas. atsidavimas ir neatlaidumas jam daleidžia padaryti tą, ką kitaip elgiantiesi negalima. Nei vienas negali išsiteisinti, buk jam ką padaryti nėsama progos, buk jam kenkia aplinkybės, jog neturįs reikalingų ypatybių ir pajiegų ir tt. Garsus žmonės turėjo savo gyvenime visokias, tarsi neįveikiamas, paines, tačiaus jos jų darbą nesulaikė. "Tokiais genijais, pergalėjusias visas gyvenimo sunkybes ir painias", sakė kalbėtojas, "buvo Vaičaitis, Kudirka, Jaunis, Shakespear'as, Šileris, Bethovenas ir kiti svieto genijai". Apskritai p. Balučio kalba, nors su dideliais perdėjimais, buvo gana indomi.

Toliaus M. Jakševičiutė padainavo "Kaitink šviesi saulutė", M. Petrausko. V. Brusokas pasakė monologą "Negyvas Kūnas". Brusokas savo monologu nemažai prijuokino žmones. V. Brusokas yra jau gerai atsižymėjęs lietuviškoje scenoje. Jis taipgi pasirodė vienu iš gabiausių monologistų. Toliaus buvo parodyti iš Žalgirio mūšio stereoptiški paveikslai. Ant galo Birutės choras vadovaujant M. Petrauskui padainavo penkias M. Petrausko komponuotas lietuviškas dainas.

Ant scenos buvo išstatytas p. Šileikos pieštas alejiniais dažais P. Vaičaičio portretas. Portretas labai puikiai padarytas. Jis buvo padabintas rožių vainiku.

J. ŠILEIKOS IŠLEISTUVĖS.

2 d. sausio, Chicagos Universiteto Settlemente, ant Town of Lake, p-lė McDowell parengė mūsų jaunam dailininkui p. Šileikai išleistuves, jam išvažiuojant Europon studijuotų dailės. Buvo sukviesta ir atsilankė nemažas burelis lietuvių, p. Šileikos draugų ir pažįstamų. Iš viso buvo į 100 ypatų Chicagos lietuvių intelegentijos. P-lė McDowell prakalbėjo į svečius išgirdama p. Šileidą ir minėdama, jog "męs čia visi susiėjome todėl, jog mums jis patinka", velyjo p. Šileikai būti artistu savyje, nebūti dideliu kaip Rafaelius, Michael Angelo ar kitas kas, bet dideliu kaipo Šileika. Nurodė, jog ir Amerikoje artistams yra pakaktinai aplinkybių tapti žymiais, bet kadangi Šileika esąs gabus ir ji mananti iš jo busiantį žymų artistą, tai pasirūpinus suteikti jam progą išvažiuoti Europon pastudijuoti darbus didžiųjų svieto genijų. Kalbėjo apie dailę, jog ji turinti būti ne vien kokio turčiaus savasčia, kuris gali už paveikslus užmokėti, bet paveikslai turi būti visų žmonių, kaip pav. muzika; jie turėtų rastiesi ne ypatiškuose didžturčių kambariuose, bet publiškose galerejose. Išreiškė p. Šileikai didžiausios kloties linkėjimus. Antras kalbėjo Dr. Graiciūnas; nurodė. jog pasidėkavojant p-lei Mc Dowell p. Šileika gali važiuoti Europon. Triečias linkėjimus išreiškė, p. K. Šliupas. Ketvirtoju kalbėtoju buvo p. Jurgelionis; jisai, ištiesų, pasakė apie dailę savo neilgoje kalboje tiek plačiai ir tiek gražiai ir įspudingai. jog geriaus ir aiškiaus ką nors trumpai apkalbėti ir palinkėti nėra galima. Jo kalba padarė gilų įspudį klausytojuose. Koncerte dalyvavo M. Petrausko mokiniai p. K. Kasputis, p-lė Jakševičiutė, p-lė M. Horodeckaitė, p-lė Kriščiokiutė, p. M. Dūdas, taipgi smuikininkas p. Sarpalius ir p. K. Šliupas. Tačiaus didžiausia garbė už vakaro linksmumus priguli p. M. Petrauskui. Jis pagriežė puikią smuikos solo, kaip piemenėlis pametęs karvę verkia, triubija, kaip ją suranda, džiaugiasi ir namon parsigena. Tame solo mūsų garbus kompozitorius ir dainius parodė savo didelį gabumą smuikos griežime. Jis giesmininkams akomponiavo ir vedė visus vakaro lietuviškus šokius. Šokiuose dalyvavo ir pati p-lė McDowell ir keletas kitų amerikėnų. Pasidėkavojant p. Petrauskui už jo šokius, vakaras taip smagiai praėjo, jog smagesnį vakarą kaszin ar chicagiečiai kada turėjo. P-lė McDowell svečius labai širdingai priėmė ir gerai pavaišino. Jinai yra svarbausia Chicagoje labdarė, kurios dėka Chicaga susilaukė daug publiškų daržų ir kitokių pagerinimų; jinai ir ne vienam lietuviui yra nemažai pagelbėjusi ir dar nemažai gali ateityje pagelbėti.

Išvažiuojant mūsų jaunam dailininkui Šileikai Europon, Chicagos lietuviai nustoja vieno žymesnio žmogaus savo tarpe; tačiaus jis žiūri savo pareigų: dailininkas turi pažinti dailę; tą galima atlikti, tik pagyvenus Europoje. Todėl linkime jam didžiausios pasekmės.

S. L. A. 129 kuopa gyvuojanti ant 18-tos gatvės, Advento laiku rengė paskaitas (prelekcijas). Pirma paskaita atsibuvo 4 dieną gruodžio, skaitė J. Ilgaudas temoje: "Ugnis ir jos vartojimas". Prelegentas išaiškino, kaip senovėje žmonės ugnį pasigamindavo, kaip ją vartojo ir sulygino su dabartiniu jos išvystimu. Žmonių buvo vos-vos 8.

Antroji — atsibuvo 11 d. gruodžio, skaitė Dr. L. A. Graičiunas: apie "Budą išsiplėtojimo užkrečiamųjų ligų ir kovą su jomis". Prelegentas gerai išaiškino apie didžiausius žmonijos priešus mikrobus ir nurodė kaip kovoti su jais. Klausytojų buvo pilni 8.

Trečioji atsibuvo 18 d. gruodžio, skaitė Dr. A. K. Rutkauskas, temoje: "Svaiginati gerimai".

Prelegentas papasakojo, kaip ir dėlko žmonės gėrė seniaus, kiek išgeria svaigininčių gerimų dabar visame sviete ir Lietuvoje, nurodė, kaip kovoti su girtuokliavimu. Skaitė ir aiškino apie tris su pusė val. Klausytojų buvo 10; visi atydžiai klausėsi ir nei vienam nenubodo. Tik labai apgailėtina, kad nors kuopoje yra apie 70 narių, bet į savo parengtas prelekcijas tokia maža dalelė tesilankė. **Buvęs visose.**

Prieš Kalėdas ketverge, 8 val. vakare, Joną Kuneckį užpuolė 3 plėšikai ir atėmė visus piningus, kokius jis turėjo, iš viso $1.75. Tas atsitiko tarp Halsted ir Union gatvių. Vienas plėšikas laikė atkišęs revolverį, kitas kišenius kratė, trečias laikė prispaudęs gerklę, kad rėkti negalėtų.

Aušros prelekcijos 8 d. sausio 1911 m., 3 val. po piet atsibus:

1) Ant Bridgeporto, lietuvių Klube, 3149 So. Halsted st. Skaitys J. Laukis, temoj "Patriotybė".

2) Ant Town of Lake, Davis Square svetainėje 45-ta gatvė ir Marshfield ave. Skaitys, J. Hertmanovič, temoj "Emigracija ir Imigracija".

3) Mieste Cicero (Grant Works, Ill), 7 sausio 7:30 val. vakare, Bičiulisko svet, 1410 — 49 ave. Skaitys K. Mikolaitis, temoj "Populiariškoji Astronomija".

APIE MOTERŲ RANKDARBIŲ PARODA.

Aš nenorėčiau apie šį dalyką antru kartu rašyti, ir ant užmėtinėjimų nieko neatsakinėčiau jaigu tilpęs 51 n. "Liet", protestas, prieš mano parašymą būtų rašytas pašalinių ypatų, bet kadangi čia pačios moterįs savo darbų artistišką garbę gina, tai priversta esu, plačiaus apie tą dalyką paaiškinti.

Pirma reikia pažymėti, jog rašant apie tą parodą, padaviau savo ypatišką nuomonę apie vertę ir gražumą darbų; tai yra kritika, kuri daleistina ir priimta visur. Per kritiką męs tobulinamės! Tai kodėlgi po protestu pasirašiusios moterįs kritikos, nors taip neužgaunamos, nepripažino? Juk ten nebuvo invardyta, kurios moters ypatingai darbai neatsižymėjo gražumu ar originališkumu, bet apskritai patėmyta, nes ten buvo gražesnių ir prastesnių darbų.

Bet argi tos moterįs gali tvirtinti, jog jų darbai buvo originališki ir artistiškai atlikti? Ar jie buvo gražųs? Aš abejoju ar jos tą patikrint galėtų. Šiame dalyke yra leistina kiekvienam, kuris tą parodą matė, savo nuomonę apie jos vartę pasakyti, aš tai ir padariau. Ponios Budriunienės siuviniai buvo originališkesnio desenio ir spalvų parinkimo, negu bile vienos siuvinių ten buvusių, ir technika jos puiki; na ir ponios Moskienės siuviniai, pusėtinai iš techniškos pusės padaryti, taip ir Jasinskaitės, — bet kad tuose darbuose būtų koks originališkumas ar artistiškumas, tai negalima pripažinti. Kaip jau minėjau, buvo parodoj geresnių ir prastesnių darbų, bet tikrai originališkų, išskiriant Lietuvoj darytus, nebuvo.

Mat mūsų moterįs originališkumą klaidingai supranta; jos gal mano, kad jai jau ant šilko ar aksomo, ar ji ant paprasto audeklo nukopijuos kokią gėlę, ir į ją pasiziūrėdamos pririnkinės spalvas, tad štai jau bebusiąs ir originališkas darbas. Originališkumui daugiau ko bereikia! Čia to negana, nors ir pačiai desenius piešiant ir rožei spalvas pritaikant, čia reikia nors ir paprasčiausią, bet originališką mintį išreikšti, ir spalvas originališkai sutaikyti, o to iš buvusios parodos išstatytų darbų nebuvo matyti.

Reikia stebėtis, jog moterų draugijos vedėjoms tiek truksta takto ir kad už jų siuvinių nepagyrimą, nestatymą jų už visus kitus darbus augščiaus, jos rašėją pavadina visai nieko nesuprantančia apie tai. Sunku norėt, kad ta taip apgailestaujama "vienybė" tarp "mųs" galėtų įvykti, kada moterįs, turinčios pretenzijas prie vedimo vienybėn kitas "kvailesnes", pačios ją ardo, to nedasiprasdamos.

Marė Viskoškienė.

AUKOS CHICAGOS STREININKAMS.

Brooklyn, N. Y. Suprasdami ir atjausdami savo brolių darbininkų padėjimą laike streiko, taip-gi žinodami, kad yra sunki kova su savo išnaudotojais, kada visas surėdymas ir valdžia andasi tų mūsų išnaudotojų rankose, kad tokios nelaimės darbininkus ir mus pačius tankiai aplanko ir kad tokioje kovoje reikalinga pagelba ne vien morališka, bet ir medžiagiška, tad męs prisidėdami prie mūsų brolių rubsiuvių chicagiečių kovos, paduodami broliškai darbininkišką ranką, nutarėm, (aš žemiaus pasirašęs, su drg. J. Andriukaičiu) pereit per triobas, parinkdami aukų Chicagos rubsiuvių straikininkų sušelpimui. Aukavo šie: A. Rinkus, J. Juodgudis ir J. Veizdžiunas po $1.00. J. Kvederavyčiutė, V. Pinkuvienė, V. Lukminas, V. Varniutė ir J. Suvaizdis po 50c. J. Avižonis, P. Kiburys, A. Černiauckas, E. Žurba, J. Kaupelis, P. Černiauckas, N. Naktiniutė, E. Kairys, P. Lapinskas, B. Lapinskienė, ir P. Klasčius po 25c. Dvi merginos po 10c. Viso 8.45.

Chicagos rubsuvių straikininkų vardu tariame nuoširdų ačių aukautojams už užuojautą.

Linkime laimingų pasekmių broliams kovoje su išnaudotojais. Lai nauji metai atima galę mūsų išnaudotojams. Lai darbininkiškas susipratimas gyvuoja ant viso pasaulio.

J. Veizdžiunas,

Piningai, $8.45, redakcijos gauti.

Iš Brooklyn, N. Y. 25 d. gruodžio 1910 m., L. A. Dr-jos atsibuvo metinis susirinkimas. Apsvarsčius savo reikalus, buvo pakeltas klausimas apie Chicagos rubsiuvių vargingą padėjimą, kurie streikuoja jau dvyliktą sevaitę. L. A. Dr-jos nariai numanydami, kad ir Brooklyniečių laukia toki pat ateitis, sumanė sumesti keletą centų Chicagos rubsiuvių parėmimui: pavieni sąnariai suaukavo $3.15, draugija iš savo kasos pridėjo $1.85 ir pasiunčia $5.00.

L.A.D. Iždin. **L. A. Kadžiunas.**

Piningai $5.00, redakcijos gauti.

Garsusis Chicagos rubsiuvių streikas kuris taip labai interesuoja Amerikos visuomenę, pasiekė ir mus Brooklyniečius.

Chicagos streikininkų darbas, kaip girdime, buvo siunčiamas ir į Brooklyno kaikurias dirbtuves, bet darbininkams atsisakius tą darbą dirbti, buvo grąžinamas atgal. Ponai kapitalistai matydami, kad visur darbininkai išreiškia sanjausmą Chicagos streikininkams, griebėsi kitokio įrankio: pradėjo siusti darbą per kaikiurias New Yorko didžiausias rubsiuvių firmas ir štai viena iš didžiausių lietuviškų dirbtuvių pas p. M. W. Bush (Bučinską) atsiuntė keletą vežimų Chicagos streikininkų darbo per New Yorko firma, Lawrence Co., tas darbas buvo jau paimtas į rankas, bet darbininkai sužinoję, kad tai darbas iš Chicagos, sanjausdami draugams chicagiečiams, nametėme tą darbą nepabaigtą ir pasiuntėme tenais iš kur atėjo. Sulaukę subatos, 24 gruodžio, p. M. W. Bush dirbtuvės darbininkai, užjaučiantiejie Chicagos streikuojantiems darbininkams, žinodami, kad pralaimėjimas streiko Chicagos darbininkų yra pralaimėjimas mūsų, susitarę paaukavome pagal išgalių po keleta centų Chicagos streikininkams.

Suaukavome $40.65. Piningus nutarėme pasiusti per "Lietuvos" išleistuvę, kuri malonės perduot į District Council No. 6, United Garment Workers of America.

Aukautojų vardai:

K. Sidbra, $2.00, G. Andriukaitis. J. Šliakys, J. Žabinckas po $1.00. J. K. Matijošaitis, B, Gerulis, A. Aulevičius, A. Mederis, F. Žiedelis. V. Baltrušaitis, V. Usaitis, A. Prakevičius, J. Dabijonas, A. Rugienius, A. Navikas, V. Bonkeviče, J. Steponaitis, A. Česliauskas, S. Idika, J. Aleksa, V. Baltrušaitis, V. Bartkus, A. Striupaitis, B. Žukauckas, K. Stankevičius, G. Žarnauskas, O. Pačesiutė po 50 centų. M. Lagunavičiutė 40c. M. Dambrauckiutė 30c. J. Sadauskas, V. Lubinikaičiutė, B. Svirgdžiutė, K. Laurynaičiutė, G. Zdanavičius, F. Motiejunas, B. Miglina, G. Stankus, J. Lelius, M. Zerevičius, J. Juška, M. Petraška, A. Angudavičius, P. Miliauckas, J. Guleviče, S. Lukoševičius, J, Kazakevičius, A. Gurelevičius, J. Stučinskas, J. Bučinskas, J. Baužaitis, V. žilinckas, V. žubris, J. Kripaitis, J. Paulauckas, Abromaitis, J, Baltrušaitis, A. Turauskas, J. Čyris, A. Urbonovič, J. Pabrika, J. Olšeika, J. žabinskiutė, S. Zaveckas, S. Buliauckas, T. Montvila, P. Gudiškis, Longaitis, Jonaitis, Šiupienis, P. Mičiulis, K. Kulvinckas. N. Buivyda, J. Lauraitis, S. Veverskis, A. Rogaž, S. Mičiulis, O. Simanoniutė, J. Skužinckas, O. Kisieliutė, J. Šiupienius, V. Skuržinskas, V. Ainauskas, J. Stočkus, A. Šalaševičius, K. Gabala, J. Valiukevičius, A. Vaičiulaitis, J. Aniulis, J. Luckus, J. Muraucka, S. Paulaitis, A. Piccola, G. Ariglionė, M. Muckevičiutė, M. Liutviniutė, M. Sukolovska, A. Savickiutė, P. Petraškiutė, M. Lunckiutė, D. Andriušiutė, K. Lapinckiutė, O. Stalgaičiutė, V. Mickiutė, V. žilinckiutė, A. Sedekerskiutė, M. Mičiuliutė, P. Varnauckiutė, M. Černauckiutė, J. Vaičiuliutė, P. Bulvičienė, O. Kazlauskienė, Kudinckas, visi po 25c. Garonikas, G. Nabara po 200c. A. žukauskas 15c. V. Gudiškis, Zokevičiutė po 10c. Pašukevičiutė 5c., ir $1.65, tu, kurių pralelsta užrašyti pavardės.

Sykiu $40.65.

J. K. Matijošaitis.

Piningai, $40.65, redakcijos gauti. Red.

NAUJI RAŠTAI.

Lietuvių Tauta, L. Mokslo Draugijos raštai. Knjga I. Dalis 4. Vilniuje, 1910. Turinys: Bukantas D. *Iš Ežerėnų apylinkės lietuvių antropologijos.* Ročas J. *Kaip lietuvis* 1382 *m. Maskvą nuo totorių gynė.* Janulaitis A. *Valstiečiai ir* 1831 *m. revoliucija Lietuvoje.* Biržiška M. *Antanas Klementas* (1756—1823). Basanavičius J. *Prie kun. Antano Strazdo biografijos ir charakteristikos.* Kun. K. Jaunius. *Apie Kun. A. Juškos surinktas dainas.* Iš Lietuvių Mokslo Draugijos kronikos. L. Mokslo Draugijos nariai. —

Trumpa Folkloro dalykams rinkti Programa. Sutaisyta d-ro K. Griniaus ir L. M. Dr-jos Folkloro Komisijos narių: prof. E. Volterio, d-ro J. Basanavičiaus, kun. J. Tumo ir adv. J. Janulaičio. Lietuvių Mokslo Draugijos leidinys. Vilniuje. 1910.

Ekspropriatorius, dviejų aktų farsas. Parašė Jurgis Kasiulaitis. *Vilties* išleidimas. Vilniuje 1910 m. 48 pusl. Kaina 20 kap.

Valstiečių sukilimas XVIII amžiuje Lietuvoje. Parašė Augustinas Janulaitis. Išspausta iš *Visuomenės.* Vilniuje 1910 m. 35 pusl. Kaina 40 kap.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

P. M. F. M. C. Negalime suprasti, kas Tamistos rašte aprašyta, randame vien tokius puikius sakinius kaip: kaleduja, zvaroja, ir jiems panašius, bet rašto suprasti negalime, todėl nei jo pataisyti, nei patalpinti negalima.

Korespondentams iš So. Omaha. Visi tie dalykai ir taisymai taip menki, kad dėl jų neverta ginčius vesti. Menkiems dalykams ir vaidams už mažmožius gailą vietos laikraštyj, kuri gali but kam naudingesniam sunaudota.

Prasčiokėliui, McKees Rocks, Pa. Iš korespondencijos nieko padaryti negalima. Iš kur Tamista žinai, kad tik socialistas gali baksuką atplėšti? Koki tam prirodymai? Gal tai visai nesocijalistas buvo.

J. M. Korespondencijų be parašo redakcijos netalpina. Pasislėpęs gali juk varyti iš piktumo, jaigu ir jis tapo merginų laukan išstumtas. Vaidai vyrų su merginomis laikraščiams nerūpi.

P-ui A. Kriaučiunui. Tamstos straipsneliu *Apie Dorą* pasinaudoti negalėsim. Ačiu už rašinėjimą žinučių. Prašome jų daugiaus.

JUOKELIAI.

Motina. — Joneli, reikia eit gultų. Matai, viščiukai irgi sutupė, kaip tik nusileido saulė.

Jonelis. — Taip, bet ta senė višta neišeina į teatrą, o sutupė drauge su viščiukais.

— Laikraščiuose aš užtikau minint kažinkokius "idiotus". Pasakyk tamsta, ar tai taipgi žmonės?

— Suprantama, kad žmonės, — tokie pat, kaip ir aš su tamsta.

— Dėlko tu nieko nedirbi?

— Mat, žiemą tokios trumpos dienos, kad neverta nei pradėt.

APGARSINIMAI.

AUGŠČIAUSI DOVANA.

Amerikos tavorai vis daugiaus patinka Europai ir metai po metų jų ten nuolat daugiaus išvežama. Amerikos tavorai daugelyj atžvilgių tiek augščiau stovi už kitų šalių tavorus, kad jie tankiai gauna augščiausias dovanas. Gražioj parodoj Alexandra Palace Londone ir didžioj Bruxelles'o parodoj pereitais metais Trinerio American Elixir iš kartaus vyno gavo **grand prix** ir aukso medalių. Tai yra naujas paliudyjimas šito Amerikos produkto gerumo. Išdirbėjas sako, kad augščiausia dovana, kokia jis kada-nors gavo, yra jam žmonių užsitikėjimas, kokiu jis naudojasi tiek daug metų. Tai parodo, kad produktas išlaikęs bandymą tiek metų, yra užsitikėtinas vaistas nuo vidurių bei žarnų skaudėjimų, nuo nerviškumo ir kraujo sugedimų. Tai yra geras vaistas nuo nesuvirinimo ir jo pasekmių. Vaistų sankrovose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Prisiuntę 10c., gausite gražų sieninį kalendorių.

JURGIS IR BALTRUS GAVO ANTRĄ "AITVARĄ".

Draugijų Reikalai.

TEMĖ.

Žirgvaikio paskolos ir Budavojimo Dr-vė atidaro 3-čią seriją 18 Sausio, 1911, L. Ažuko svetainėje, 3301 Auburn Ave. Susirinkimai atsilieka kas seredos vakarą 8 val.

Meldžiame atsilankyti visus be skyriaus jaunus ir senus. Moteris ir merginas, ir pradėti mokėti kiek išgalėdami, o pamatysit kad į trumpą laiką sučėdysit sau kelis centus nieko neatjausdami.

Su godone,
Direkcija.

TAUTIŠKAS BALIUS.

rengiamas naujai susitverusios draugystės D. L. K. Vytauto Nr. 2. 8 d. sausio (Jan.), 1911 m. Cypliko, kampas 117 pl. ir Indiana ave., Kensington, Ill. Prasidės nuo 3 val. po piet. Prieš balių bus prakalbos deklamacijos ir dainos. Tikietas 25 centai. Užkviečia. *Komitetas.*

JUOKINGI PERSTATYMAI.

Tėvynės Mylėtojų Draugijos 28 kuopos scenoje statomi du juokingi veikalėliai "Jaunikis" (juokų veikalėlis) ir "Nesipriešink" (vienaveiksmė komedija), monoliogas "Žiovulys", nedėlioj, sausio (Jan.) 8 d., 1911 m., Klaceł svetainėj, ant kampo 19-tos ir Leavitt gatvių (West Side), prasidės 5-tą val. po piet, įžanga 25c., 35c. ir 50c. ypatai. Po perstatymui lietuviški, tautiški šokiai ir skrajojanti krasa. Kviečiame lietuvišką visuomenę paremti šią Draugiją atsilankymu ant šio linksmo vakaro, nes visiems yra žinoma, kad T. M. D. surinktus centus apverčia apšvietimui ir lietuviškos visuomenės labui.

Kviečia *Komitetas.*

IR VEL NAUJIENA CHICAGOJ.

15 dieną sausio (Jan.), 1911 m nedėlioj 6:30 val. vakare, Columbus svet., 48 ir Paulina gat., ant Town of Lake. Sus. Liet. Amer., 122 kuopa rengia *teatra ir balių*, veikalas bus loštas Liet. Jaun. Ratelio, artistų, keturių veikmių melodrama *Mageliona.* Gerbiamosos ir gerbiamėji niepamirškite atsilankyti į viršminėtą vakarą busite užganėdinti. Po teatrui dainuos choras Liet. Jaun. Ratello tautiškas dainas, o po dainų lietuviški šokiai prie puikios muzikės profesoriaus Wrubliausko. Įžangą 25c. ir daugiau. Kviečia visus. *Komitetas.*

PRANEŠIMAS.

Dėlei žinios gerbiamiems lietuviams šiuomi pranešu jog Lietuvos Sunu Draugovė ant savo priešmetinio susirinkimo nutarė begyj neapriboto laiko priiminėti lietuvius, 30 metu amžiaus neperžengusius, į savo narių skaitlių tik už $1.00 įstojimo mokesties. Ši Draugovė yra viena iš seniausių ir geriausiu lietuvišku tautišku draugovių mieste Chicagos. Geras yra jos piniginškas stovis ir jos nariai yra apmokami atsakančiomis pašelpomis, kaip ligoje taip ir mirties laike. Lietuvos Sunų Draugovė savo susirinkimus laiko sykį į mėnesį pirmamę nedėldienyj po 15 kiekvieno mėnesio dienai, L. Ažuko svetainėj, 3301 Auburn ave. Su pagarba šios Draugovės vardu.

A. V. Rudauskas, raštininkas,
3328 Auburn ave. Chicago, Ill.

PUIKUS BALIUS.

Parengtas Dr-stės Meilės Lietuvos Amer., nedėlioj, sausio 8 d., 1911 m., Mickevičiaus svetainėje, 3308 S. Morgan st., netoli 33-čios gat. Pradžia 4:30 val. vak. Tikietas 25c.

Nuoširdžiai kviečiame visus lietuvius ir lietuvaites skaitlingai atsilankyti į mūsų puikų balių. Viskas bus atsakančiai surengta. Mūsų baliuje muzika griež visokius lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Kiekvienas, kuris atsilankys, bus pilnai užganėdintas. *Komitetas.*

DIDELIS METINIS ROŽINIS BALIUS!

Parengtas rupesčių ir kaštais Dr-stės Šv. Franciškaus Seraf., nedėlioje, 8 d. sausio, 1911 m., National svetainėj, 1800-02 Centre ave., kertė 18-tos gatvės. Salė atsidarys 4:30, o balius prasidės 5-ta val. vak. Orkestra po vadovyste E. W. Bakševičaus. Tikietas 25c. porai.

Kožnas svetys atsilankęs į mūsų iškilmingą balį gaus įeidams puikią gyvą rožę. Bus puiki lietuvišką muzika kuri griež puikius lietuviškus šokius, klumpakojį, suktinį ir aguonėlę, kuriuos lietuviai labai mėgsta šokti. Stengsimes visus svečius kuogeriausiai priimti.

Komitetas.

9-tos IŠKILMINGAS BALIUS IR LELIŲ PARTIJA ARBA BANKIETAS!

Parengta rupesčiu Sąjungos Lietuviškų Klerkų, nedėlioj, 8 d sausio, 1911 m., Freiheit Turner salėje, 3417-21 S. Halsted st. Balius prasidės 5 val. vak. Tikietas 25c. Muzikė pirmos kliasos po vadovystė A. J. Piliacko.

Maloniai užkviečiam visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ant šios Lėlių Partijos, kur bus daugiaus juokų su toms lėlėms, ne kaip buvo visados. Tik nepamirškite Oi tu lėliuke. *Komitetas.*

DIDELIS BALIUS.

St. Charles, Ill. Drstė Šv. Jurgio Kar., turės savo didelį balių, subatoj, 14 sausio, 1911 m., Irvin Opera Hause svetainėje ant West Main st. Prasidės 8 val. vakare. Gros orkestra prof. E. V. Bakszevičiaus, bus gražių svečių ir gražiausiai pasilinksminimas. Tikietas 50c. porai. Visus lietuvius ir lietuvaites širdingai kviečia atsilankyti. *Komitetas.*

Pajieškojimai.

Mes trįs broliai, Jonas Vincas ir Povilas Maksimavičiai, pajieškom savo brolio Adomo Maksimavičiaus. Kovo mėnesyj bus trįs metai kaip laišką nuo jo gavom; tąsyk jis buvo Indiana Ter Artsharne, dabar nežinom kur. Jis neturi tiesės rankos nykščio piršto. Meldžiame duoti mums žinią šiuo adresu:

John Maxim,
P. O. Box 361, Duryea, Pa.

Pajieškau savo trijų draugų: Jono Butkaus, Antano Grikšto ir Stanislavo Narvilos; visi iš Kauno gub., Telšių pav., Garždų parapijos. Prašau duoti man žinią šiuo adresu:

Antanas Rudgalvis,
Fuqua, Liberty Co., Tex.

Pajieškau švogerio Kazimiero Skverecko, Kauno gub., Panevėžio pav. Pušaloto valsč. ir parap., Zibriškio dvaro. Prašau duoti man žinią šiuo adresu:

R. Pranulis,
P. O. Box 226, Marrissa, Ill.

Marijona Kavaliauskienė pajieškau savo vyro; paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Kvėdainių miestelio. Metai atgal męs gyvenom Des Moines, aš sirgdama buvau išvažiavus Lietuvon; dabar nežinau, kur jis yra. Kas suteiks man žinią, gaus $5.00 dovanų. Prašau rašyti šiuo adresu:

Jonas Vaitiekunas,
127 E. 8th street, Des Moines, Ia.

Pajieškau savo draugų ir draugių, parapijonų ir parapijonių ir giminių. Paeinu iš Kauno gub., Panevėžio pav., Linkavos parapijos ir valsčiaus, Kalpoku kaimo, pažistančius ar draugavusius su manim ir gimines meldžiu atsilieptį šiuo adresu:

Stanislavas Mikolauckas,
P. O. Box 101, Hocking, Pa.

Pajieškau savo draugo Jono Petkevičiaus, Kauno gub., Telšių pav., Židikių valsč., Račių sod.; penkti metai kaip atvažiavo iš Rygos, pirma adresas buvo toks: 100 Orchosa st., W. Synn, Mass., o dabar nežinau kur. Jis pats ar kas kitas malonėkite duoti žinią šiuo adresu:

Jurgis Skebenevskis,
6524 Forman ave. Cleveland, Ohio.

Pajieškau tikro brolio Juozapo Urbanavičiaus, Kauno gub., Raseinių pav., Šimkaičių val., Rupeikių kaimo. 9 betai Amerikoje; paskiausia gyveno Beloit, Wis., o dabar nežinau kur Brolau, meldžiu atsišaukti, vargo su manimi neturėsi, esu dar neištekėjusi ir turiu apie $2.000. Atvažiuok pavieštėti laike švenčių. Jis pats. ar kas kitas malonekite duoti žinią adresu:

Miss Mary Urbanavičiutė,
785½ Bank st., Waterbury, Conn.

Pajieškau brolio Kazimiero Pupitos pirmiaus gyveno Baltimore, Ohio, o dabar nežinau kur. Taipogi pajieškau Vincento Giedraičio; Girdėjau, kad jis yra Chicago, Ill. Kas nors kitas ar jie patįs malonės duoti žinią šiuo adresu:

Jonas Pupita,
831 — 33rd st. Chicago, Ill.

Pajieškau savo pažistamo Jurgį Laudanskio, paeina iš Pagausančio, Juodaičio filijos, Airogalos parp., Raseinių pav., Kauno gub. Apie 23 metai kaip Amerikoj pirmiaus gyveno Chicagoj, girdėjau, esąs kur nors farmose, jai kas jį žinot ar jis pats duokit žinią adresu:

Antanas Morkevicze,
724 W. 12th Pl., Chicago, Ill.

Pajieškau savo dviejų draugų Antano Jankausko ir Jurgio Samuilio. Abudu Kauno gub., Raseinių pav. Turiu svarbų reikalą, meldžiu parašyt sekančiu adresu:

Frank Sluburis,
P. O. Box 411, Raymond Wash.

Pajieškau savo brolio Antano Burago, apie 8 metai kaip Amerikoj; pirma gyveno Castin, Pa. Paeina iš Suvalkų gub., Naumiesčio pav., Griškabudžio parap., Barzdų kaimo. Pajieškau taipgi savo tetos Magdės Jadvisės Franciškos Sparauskės iš Sukėtų kaimo. Prašau duoti apie juos man žinią šiuo adresu:

Miss Leukadia Buragutė,
26 W. Broadway, So. Bostan, Mass.

Pajieškau savo pažystamos merginos Onos Krypytės, Kauno gub., Panevėžio pav., Krinčino parap., Tetervinės sodž. Turiu pas ją labai svarbų reikalą. Meldžiu atsilieptį šiuo adresu:

J. Gintautas.
206 Oak st., Lawrence, Mass.

Pajieškau savo draugo Jono Rakickio, Kauno gub., Panevėžio pav., Grinčino parap., Daniliškių sodž. Turiu pas jį labai svarbų reikalą. Meldžiu atsilėpti šiuo adresu:

Jonas Gintautas,
206 Oak st., Lawrence, Mass.

Reikalavimai.

Reikalingas agentas pardavinėti augščiausios rųšles drabužių eiles ir apsiaustus, padarytus ant mieros. Mokame agentams gerą komisiją. Pardavinėdami jusų pažystamiems ir draugams liuosomis nuo darbo valandomis padarysite gerus pinigus. Kreipkites pas:

Kal. Kalish,
807 W. 12th st., Chicago, Ill.

Reikalingas mėsininkas. Turi mokėt geral apseit krautuvėje ir geral kapot mėsą. Turi kalbėt lietuviškai, lenkiškai ir angliškai. Nedėldieniai liuosi nuo darbo. Nuolatinis darbas. gera mokestis. Ateikit nedėldienyj 1918 Canalport ave., 3-rd Flat, Chicago, Ill.

Reikalingos moteriškės prie atrinkimo skudurų bei kitokių darbų, pas Goodman & Stephen, 3226 — 3228 So. Halsted st. Chicago, Ill.

Reikalingi 2 pardavėjai, įmpratę prie sausų tavorų pardavinėjimo. Darbas nuolatinis, mokestis gera. Klein Bros, Halsted st. & Canalport ave.

Ant Pardavimo.

Ant pardavimo, didelis namas net ant 2 lotu. Arendos į mėnesį atneša $120.00 tame name yra šiokie bizniai: didelė karčiama, puiki didelė salė, ir šiaip du štorai. Labai puikioj vietoj lietuviais apgyventoj, ir ant svarbios gatvės. Parsiduoda ant lengvo išmokėjimo tik reik iškalno įnešti $3,000.00, o kitus išmokesite ratomis; atvažiuokit pasižiūrėti: Ferdinend Ketcik, 3517—19 Cedar st., Indiana Harbor, Ind.

Parsiduoda senai inkurta pieno ir mažmožių krautuvė, prie to du arkliai ir du vežimai. Lietuvių apgyventa apielinkė. Vienas blokas nuo bažnyčios ir mokyklos. Parsiduoda dėl senatvės. Adresas: 2240 W. 23 place, Chicago, Ill.

Parsiduoda bučernė ir grocernė. Vieta gera, apylinkėj gyvena visokių tautų žmonės, daugiausia lenkai ir lietuviai. 10 metų vedžiau tą biznį, dabar turiu 2 lotus, noriu statyt namus ir ten gyventi. Kas norės pirkti atelkite: 1715 Canal st., Chicago, Ill.

Parsiduoda saliunas lietuvių apgyventoj vietoj. Platesnėms žinioms kreipkitės pas savininką: Julius Neumann, 1346 So. 50th ave., Grant Works, Ill.

GERIASIA PROGA NORINTIEMS GERĄ BIZNĮ DARYTI.

Parsiduoda krautuvė geriausioj vietoj, lietuvių apgyventoj, didelėje gatvėje, prie pat lietuvių bažnyčios. Krautuvė turi tavorų trijų skyrių galanterijos, visokių smulkmenų, laikrodėlių, grandinėlių, žiedų ir kitokių daigtų; turi visokių kningų, turi drabužių, baltinių ir tp. Norintįs pirkti turi gerą progą pigiai nupirkti gerą vietą. Savininkas išvažiuoja gyventų į farmą. Kreipkites adresu:

John Derkintis,
718 W. 18 st., Chicago, Ill.

TEMIKITĖ.

Apgarsinimas nors ne visus vertą skaityti, o tik geresnius, bet tokį apgarsinimą kaip gerb. Dr. Hartmano, tai atsidėjus verta perskaityti ir jam tikėti.

Dabar męs atkreipiamę atydą, kad perskaitytumet atsidėję Daktaro Hartmano apgarsinimą ir įsitėmytumet, ką jisai sako. Yra tai vienas iš geresnių daktarų ir todėl serganti, kokioms ligoms, aprašydami jas gali kreipties vietoje kur kitur pas daktara Hartmaną. Reikia tik parašyti lietuviškai, o apturės pagelbą nuo ligos arba silpnybių, kurios kankina. Nesveiki, tegul tuojaus rašo nuo ko nori pagelbos sveikatai. Rašyk dar šiandien, nelaukk ilgiau, nes kuom greičiau, tuo geriau.

CHICAGOS LIETUVIŠKOJ KONSERVATORIJOJ.

prasideda II mokslo semestras nuo 2 dienos sausio, 1911 m. ir trauksis iki 20 gegužio ir užsibaigs egzamininiu koncertu. Mokslo semestras 20 dol. Dabar-gi laikas užsirašyt ir sau tinkamą valandą pasiskirt.

Su pasidauginimu mokinių skaitliaus, bus užkviesta daugiau mokytojų.

Smulkesnės žinios suteikiamos konservatorijos bute, kas dieną.

Ad.: 3246 S. Halsted Str.
Direktorius
MIKAS PETRAUSKAS.

Nori mokintis Barzdaskutyklos?

Tamista šį amatą gali išmokti nuo 4 iki 6 savaičių. Kainuos tau tik $30. Mes duosime visą setą skutimo prietaisų. Šis amatas yra tinkamu perdėm visame svlete ir tamista turėsi tada savo ypatiška verteivystę busi savo darbdaviu. Rašyk pas:

NOSSOKOFF'S BARBER SCHOOL
1405 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

Mokykla šokių

Prof. Julius S. užtikrina, kad iš... kys šokti kiekvieną jauną ar seną. Išmokina valcą 6 rųšių ir teip, ka gali drąsiai eiti šokti publikoje. Teipgi išmokys ir kitus šokius su 6 va karais; vakare nuo 8 valandų iki 11 Kas moka vaikščioti, tas gali išmokt ir šokti. Kas nori mokytis tegul ateina į svetainę, po numeriu, 1900 So Union st. kampas 19 tos arti Halsted st., mokinu kas panedelis, sereda i petnyčia vakarais nuo 8 iki 11. Prof Julius S. praneša visiems, kurie nori išmokt tuos šokius, kad ateitų se kančiu adreso: 2124 So. Halsted st

Ofisas ant 3-čių lubų. Atdaras nu 6 iki 8 val. vakare. Nedėliomis nu 8 val. ryto iki 6 val. vakare.

Taipgi išmokinu buck 8 wing; buck skirt; irish jig; clog; spanish waltz, waltz two step ir waltz side step i 95 kitus.

KOŽNAS GAUS DYKAI

kuris prisiųs keletą markių, musų No. 3 kataliogą, didžiausią lietuviškoj kalboj, 6 dideli puslapiai. Jame telpa aprašymai suviršu 200 ligų, vyrų, moterų ir vaikų, pasako nuo ko jos prasideda, kaip jas pažinti, kaip nuo jų apsisaugoti, kokias gyduoles naudoti, kiek jos prekiuoja ir kur jas gauti. Paveikslai ir prekės yra virų kvepiančių ir gydančių muilų, Perfumų, Elektro-gydančių aparatų, Roberinių iškirbimų, Monų, Painų, Štukų, Drukuojamų Mašinėlių, Armonikų, Koncertinų, Britvų, Pavinčevonių ir šimtai kitokių kožnam reikalingų dalykų. Iškirpk šitą apgarsinimą ir prisiųsk mum, o tuojaus gausi visai dykai katalioga. John I. Bagdziunas, Propa

JOHN'S SUPPLY HOUSE
2334-2336 SO. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILL.

Vardas _____
Adresas _____
Miestas _____ State _____

Rosijos-Amerikos Linija

Vienutinė vežanti be persėdimo Linija tarp Rosijos ir Amerikos. Rusiškieji pačtiniai garlaiviai išplaukia šiuo laiku:

Laivai	Iš New York
KURSK	7 Sausio, 1911
BIRMA	21 Sausio 1911

KAINOS:

	iki Rotterdamui	iki Liepojui
III klasė	$31	$38
III geresnė klasė	$33	$40
Antra klasė	$43	$50
Pirma klasė	$50	$60

KAINOS IŠ LIEPOJAUS:

III klasė $43.50 } ir $4 pagalvės amerikoniškos mokesties
II klasė $57.50 }
Pirmoji klasė $62.50.

Smulkesnių žinių klauskit pas svarbiuosius Linijos atstovus.

A. E. JOHNSON & CO.
27 Broadway New York.

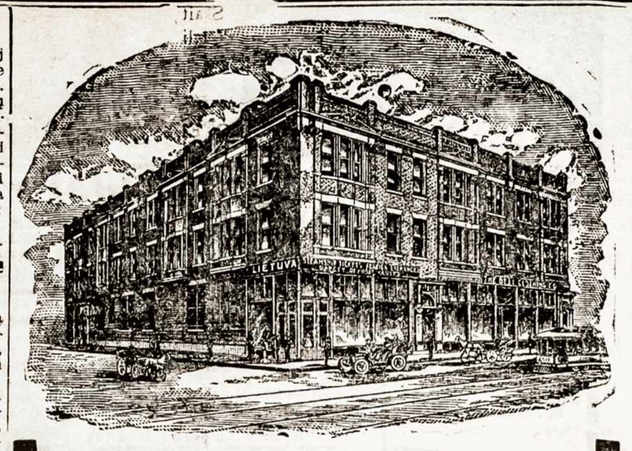

Banka A. Olszewskio

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Priima pinigus taupinimui ir moka už juos 3% metams.

Skolina pinigus pirkimui namų ir liotų mieste Chicagos.

Sukolektuoja žmonių pinigus padėtus kitose bankose; teipgi iškolektuoja darbininkų neužmokėtas algas ir paskolintus pinigus.

Padaro visokius Notarijališkus raštus, kaip tai: Dovierennastis, Kontraktus pirkimo ir pardavimo, Affidavitus ir visokius kitus rejentališkus ir legališkus raštus.

Išmaino pinigus visokių žemių ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant kitokių.

Perka ir parduoda namus ir liotus.

Siunčia pinigus į Rossiją, Lietuvą, ir visas dalis svieto.

Parduoda šifkortes ant visų linijų išvažiuoti ir atvažiuoti, ir išvažiuojantiems Lietuvon parupina pasportus nuo Rosijos konsulio.

Musų kainos visada pigesnės kaip kitų ir musų tarnysta visuomet geresnė už kitų. Rašykite mumi apie šifkorčių ir rublių kainas, o mes mielai tokias Jums prisiųsime.

Rašydami mumi visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

DIDŽIAUSIAS LIETUVIŠKAS

KATALIOGAS

Laikrodžių, Laikrodelių; Muzikaiiškų Instrumentų. Drapanų ir šimtų visokių kitų naudingiausių ir reikalingiausių daigtų, gaunamų pas

Bridgeport Clothing Co. Chicago, Ill.

Kataliogas dalinasi ant kelių skyrių ir kiekviename skyriuje telpa sekanti daigtai:

Drapanų Skyriuje. Rasite Drapanų Siutus, Overkotus, Kelnes, Marškinius, Kaklaraiksčius, Pirštines, Kepures, Skrybėles Čeverykus. ir tt.

Muzikališkų Instrumentų Skyriuje. Rasite Armonikas, Koncertinas, Smuikas (Skripkas), Fleitas, Pikolas, Klernetus, Obojus, Fogotus, Soksofonus, Kornetus, Melofonus, Trumpetus, Trambonus, Altus, Tenorus, Baritonus, Basus, Kontrabasus, Bubnus, Cimbolus, Megafonus, Bandžius, Gitaras, Mandolinas, Citras, Ksylafonus, Autoarfus, Muzikos Dėžes, Fonografus, (Šnekamas Mašinas), Pijanus, Vargonus, ir daugybę kitų instrumentų.

Bižuterijos Skyriuje. Rasite Laikrodžius, Laikrodėlius, Lenciugėlius laikrodėliams ir moterims ant kaklo nešiojamus, Komposus, Medalikus, Bronzoletas Auskarius, Spilkas, Sagutes, Žiedus, ir tt.

Tolesniame Skyriuje. Rasite Sidabrinius Pellius, Šaukštus, Videlcius, Tacas, Fotografijų Kameras, Paraso nus, Žiuronus, Elektriškas Liktarniukes, Siuvamas Mašinas, Fontanines Plunksnas, Paišelius, Kalimorius, Britvas, Šepečius, Šukas, Pellukus, Žirklukes, Pypkes, Fotografijoms Albumus, Mapas, Globus, Stereaskopus Abrozus, Abrozėlius ir šimtus kitų labai naudingų ir reikalingų daiktų.

Kataliogas turi 160 puslapių, didelio formato su aiškioms iliustracijoms visokių daiktų.

Prisiųsk už 10c. markę pačto kaštam ir męs jį prisiųsim **DYKAI.**

Adresuokit šiteip:

The Bridgeport Clothing Co.
3248 So. Halsted St., Chicago, Ill.

J. Vanagaiczio Istaiga

Tilžėje
dėl visokių reikalų lietuvių
Vokiečiu gatve (Deutche Strasse) Nr. 55
rupinsis

Didžiosios Lietuvos, Amerikos, Anglijos ir kitose šalyse gyvenančių lietuvių visokiais reikalais.

Ji duoda patarimus reikalaujantiems kaslink keliavimo į Ameriką, Angliją ir kitas šalis.

Iš Amerikos grįžtantiems Tėvynę, kaip ir kokiu budu geriausiai pasiekti savo gimtinės kraštą.

Prekybos dalykuose Tilžėn atvykusiems apreiškia, kas užlaiko geriausius tavorus ir parduod už pigiausias kainas. Žodžiu, kiekviename reikale duodamas sąžiniškas patarimas, ant kiek jis nereikalauja ypatiškų išlaidų, veltui (dykai).

Tautiečiai! Naudokities kiekviename reikale šita mano Įstaiga. Adresą reikia dėti tokį:

J. Vanagaitis, Tilzeje (Tilsit)

Vokiečių gatvė (Deutsche Strasse) Nr. 55.

PS. Norint gauti kokį nors raštišką patarimą, reikia butinai pridėti dėl atliepimo krasos ženklelį (markę) Prusuose 10 pfg. Didž Lietuvoj 10 kap., Amerikoj 5 cent.

NAUJI METAI.

Nauji metai prasidėjo. Su pradžia naujų metų pradėkime ir naują geresnį gyvenimą. Atmeskime visus negerus mūsų papročius, o priimkime geresnius, pagal kuriuos męs galėtume pakilti dvasiškai ir materijališkai ir pagerinti savo buvį.

Kad pagerinti savo buvį, žmonės gyvenanti šioje šalyje, turi butinai mokėti angliską kalbą. Nemokantis angliškos kalbos, nors žmogus būtų gabiausias ir darbščiausias, gerovės nesulauks, nes be kalbos šioje šalyje jis niekur negaus gerai apmokamo darbo, nė jokios pramonės vesti negalės.

Išsimokinimui angliškos kalbos yra geriausia mūsų **Knygelė kaip rašyti laiškus lietuviškoje ir angliškoje kalbose.** Šią knygelę męs duodame dovanų kiekvienam, kuris užsirašo laikraštį "Lietuvą" ant 18 mėnesių ir užsimoka $3.00, prenumeratos, tai tiems šią knygelę dovanojame. Už pinigus jos niekam neparduodame.

Ši knygelė jau atvedė mumis su virš 3000 naujų skaitytojų, ir visi, kurie ją gavo dovanų labai mums dėkavoją už jos išleidimą, nes jie su jos pagelba išmoko ne vien anglišką kalbą, bet ir laiškus rašyti angliškoje kalboje.

Dabar yra pradžia naujų metų, parankiausias laikas užsirašymui laikraščio. Todėl su pradžia naujų metų tuojaus prisiusk $3.00, o gausi laikraštį "Lietuvą" per pusantrų metų ir šią brangią knygelę prisiusime tau dovanų, su kurios pagelba ir tu išmoksi angliškai kalbėti ir angliškai laiškus rašyti, o mokėdamas angliškai kalbėti ir rašyti galėsi ir tu užimti geriau apmokomą vietą negu ligšiolei turėjai; tada ir pats mums dėkavosi už gerą rodą.

Virš minėta knygelė, duodama dovanų, yra su popieros apdarais. Kas nori gauti šią knygelę su drutais audimo apdarais, turi primokėti dar 25c už jos apdarus.

Skaitykite šios knygelės apgarsinimą ant puslapio 8, o matysite jos vertę.

Siųsdami pinigus adresuokite laiškus šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

D-re Marija Dowiatt-Sass

Moteru ir vaiku ligu specialiste

Offisas	Rezidencija
1725 W. 18th St.	5208 W. Harrison St.
Tarpe Paulina ir Wood gatvių Sasso aptiekoje	Arti 52ros Ave.
Telephone Canal 1208	Telephone Austin 459
Valandos: nuo 9:30 iki 12:00 dien. nuo 3:00 iki 4:00 po piet nuo 7:00 iki 8:00 vakare	Valandos: iki 9:00 kiekvieną rytą

BROLAU! ar tu myli likusius Lietuvoje savo tėvelius, brolius, seseles? Kurgi nemylėsi! Tai nepasigailėk jiems mažos dovanėlės. Geriausia dovanėlė bus tikrai geras, gražus, pigus, tinkamas visiems laikraštis **"ŠALTINIS".** Tiktai paklausyki: Šešti jau metai eina Seinuose Suv. gub. didžiausias ir gražiausias lietuviškas laikraštis **"ŠALTINIS".**

"ŠALTINIS" tikras lietuvio prietelius: kas jį gerai pažįsta, tas su juo nesiskirs neikuomet.

"ŠALTINIS" stiprina lietuvius katalikus, aiškindamas jiems svarbiausias tikėjimo tiesas. Jauną ir seną, ir mažą vaikelį mokina **"ŠALTINIS"** doros ir gražaus apsiėjimo.

"ŠALTINIS" turi savo ypatingoje globoje ukininkus; **"ŠALTINIO"** skyrius, vardu **"ARTOJAS"** veda, tarytum už rankos paėmęs, ukininką ir rodo jam, kaip ukis vesti, kaip žemę dirbti, kaip gyvuliai auginti, kaip iš visko kuodidžiausia turėti nauda.

"ŠALTINIS" suteikia patarimų teisių (provų) dalykuose.

"ŠALTINIS" nusmagina širdis daugybe paveikslėlių, gražiais pasiskaitymais ir linksmomis dainelėmis.

"ŠALTINIS" sekdamas Lietuvos ir kitų kraštų gyvenimą, aiškina politikinį bei draugijinį judėjimą kaip namie, taip plačiame pasaulyje. **"ŠALTINIO"** skyrius, vardu **"VAINIKĖLIS"** rupinasi jaunimo reikalais.

"ŠALTINIS" neužmiršta nei mažų vaikelių: jo savaitinis priedas **"ŠALTINĖLIS"** tai maloniausia vaikams dovanėlė. Beto **"ŠALTINIS"** duos šiemet savo metiniams skaitytojams, dovanai, kaipo priedą, dvi labai indomias ir naudingas knygas:

"BAŽNYČIOS ISTORIJA" ir ŠEIMYNINKEMS VADOVELIS" Pastarojoj knygoj ras musų šeimyninkės (gaspadinės) svarbių joms patarimų apie virimą, kepimą, skalbimą, daržovių sunaudojimą ir t. t. Šias knygas perkant, reikėtų mokėti 1 rub., o **"ŠALTINIO"** metiniai skaitytojai gaus dovanai!

Septyni tukstančiai lietuvių skaito **"ŠALTINĮ"** ir negali atsigėrėti.

Už **"ŠALTINĮ"** mokama: Metams 3 rub., pusei metų 1 rb. 50 kap., trims mėnesiams 80 kap. Užsieniuose ir Amerikoj metams 4 rub. Tiek mokama siunčiant pinigus tiesiog į **"ŠALTINĮ"** šiuo adresu: Seinai, Suvalkų gub. **"ŠALTINIS".**

Jei tavo, Brolau, giminėlės dar neturi **"ŠALTINIO"**, tai nepasigailėk trijų rublių, padarysi jiems kuodidžiausią smagumą ir naudą, kuri tęsis per ištisus metus. Jei netiki, paklausk tų, ką yra matę **"ŠALTINĮ"**, o kiekvienas tau pasakys, jogei nėra kito tokio pigaus, gražaus, didelio, lengvo skaityti laikraščio, kaip **"ŠALTINIS".**

Taigi netrukęs eik į pačtą ir paduok tenai nusiųsti į **"ŠALTINĮ"** tiek Amerikos pinigais, kad išeitų 3 rub. Pačtoje paklauskie, o pasakys, kiek reikia duoti, kad butų 3 rubliai. Indavęs pačtoje pinigus, surašykie kadir ant atviro laidelio adresą to, kuriam nori siųsti **"ŠALTINĮ"**, ir tą laiškelį nusiųsk į **"ŠALTINĮ"** augščiaus pažymėtu adresu. Tavo giminės džiaugsis **"ŠALTINIU"** ištisus metus, tave garbindami minavos už tokią dovanelę.

Gera butų, Brolau, ir tau **"ŠALTINIS"** skaityti; juk miela žinelės iš tėvynės Lietuvos, o niekur jų tiek nerasi, kaip **"ŠALTINYJE".** Tiktai atsiminkie, kad norint gabenti **"ŠALTINIS"** į Ameriką, reikia siųsti į jo redakciją 4 rubliai. Vyrai, atsiminkite, kad nėra kito tokio laikraščio, kaip **"ŠALTINIS"!**

Adresas: "ŠALTINIS" Seiny, gub. Suvalki, Russia.

F. P. BRADCHULIS

Attorney & Counselor at Law
132 S. Clark, Cor. Madison St.
Atwood Bldg., Room 806
Tel. Franklin 1176.

Lietuvys advokatas, baigęs tiesų mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose).

Gyv. 3112 S. Halsted st., arti 31mos
Telephone Yards 2390.

Seniausia Lietuvių užeiga pas

JUOZUPĄ RIDIKĄ

Užlaiko visokius pirmo skyriaus gėrimus ir kvepenčius cigarus ir

Gražią Naują Svetainę

Susirinkimams, vestuvėms, baliams ir tt. Širdingas priėmimas ir broliška roda kiekvienam

3253 Illinois St., Kerte 33rd

Jauni ir seni, turtingi ir vargšai, ateikite ir dalelskite man išskaityti įjų gyvenimą nuo lopšio iki grabo.

Kaina 50c. Su pasakymu vardo $1.00.

Garsiausias sviete
DELNAŽINYS IR KORTU LEMIKAS

PROF. H. LEIBOWITZ

Aš pasakysiu tamistai su kuom apsivesi ir teipgi vardą ypatos, kuri tave myli.

Jeigu tu nori žinoti kaip sav susivaldyti ir kaip žengti kiekvieną žingsnį gyvenime pasekmingai, kaip nepadaryti jokios klaidos savo užsiėmimuose, kaip apsisaugoti nuo nepasekmių ir nelaimių, kaip išvesti visus užmanymus laimingai: tiesos dalykuose, kelionėse, pretikiuose su priešais ir draugais, sveikatos, nuopuolių, dalykuose turto ir abelnai visame kas lytisi Tamistos gyvenimą.

Esmi vienatiniu kortų lėmiku (burtininku), kuris gali išmokyti kaip laimėti meilę ar draugiškumą tų, prie kurių širdis linkusi nors jie butų ir gana toli.

Prižadu pasakyti tamistai ar tamistos vyras, moteris ar meilužė teisinga ar prigavinga; kaip apsivesti su ta ypata, prie kurios širdis linkusi; kaip paskubinti apsivedimą su ypata, kurią myli; taipgi kaip įgauti įtekmę ant tų, su kuriais sueini. Aš papasakoslu tamistai praeitę, dabartę ir ateitį. Ateik ir pats persitikrinsi.

727 MAXWELL ST., TARPE HALSTED IR UNION GATVIU

AS KALBU LIETUVIŠKAI IR LENKIŠKAI. ATSINEŠK APGARSINIMĄ.

GERIASIA KNYGELĖ IŠSIMOKINIMUI

Angliškos Kalbos.

Jos Vardas yra:

"Kaip rašyti Laiškus Lietuviškoje ir Angliškoje kalbose".

Ko ji mokina? Ji mokina rašyti laiškus (gromatas) lietuviškoje ir angliškoje kalbose. Žmogus gali visą amžį mokintis angliška kalbą, bet pakol jis nemėgins rašyti laiškų angliškoje kalboje, tai ir angliškos kalbos niekada gerai neišmoks. O kad rašyti laiškus angliškoje kalboje, reikia tam tikros knygos, kuri nemokantį mokintų. Taigi ši knygelė mokina rašyti laiškus angliškoje kalboje.

Šioje knygelėje yra daugybė laiškų visokiuose reikaluose ir atsitikimuose į visokias ypatas: Laiškai tėvų į vaikus, vaikų į tėvus, vaikinų į merginas, merginų į vaikinus; tarnų į darbdavius, darbdavių į tarnus ir tt. Tie visi laiškai yra abiejose kalbose, viens lietuviškas kitas angliškas, teip kad rašėjas skaito lietuvišką laišką ir mato kaip tą patį laišką angliškai rašyti. Rašant angliškus laiškus žmogus mato kaip surišti žodį su žodžiu, kaip padaryti pilnus sakinius ir tie sakiniai įsiskverbia žmogui į smegenis teip giliai kad jis jtos jau ant visada atmena. Jokia gramatika, jokia kita knyga teip greitai ir teip gerai žmogu neišmokins angliškos kalbos kaip kad virš paminėta knygelė. Žinoma pirm paėmimo šios knygelės, žmogus turi pirmiau perskaityti knygeles "Vadovėlis" No.1209 ir "Rankvedis" No.1300, kad gauti pradžią, o paskui jau imti knygelę *"Kaip rašyti laiškus lietuviškoje ir angliškoje kalbose"*.

Ši knygelė ne vien mokina laiškus rašyti, ne vien mokina angliškos kalbos, bet dar mokina ir daugybės kitokių labai naudingų ir reikalingų dalykų, kokių pamokinimų jokioje knygoje nerasite. Ji mokina:

Kaip daryti kontraktus pirkimo, pardavimo, samdymo ir visokių formų biznio reikaluose; kaip daryti vekselius skolinant pinigus; kaip daryt testamentus; kaip vesti draugysčių reikalus, ir visoki kiti pamokinimai. Teipgi mokina formų kaip žmonėse apsieiti visokiuose atsitikmuose; antai kaip apsieiti svečiuose, apsilankymuose, supažindinime vieno su kitu, pakalboje vieno su kitu, kaip užsilaikyti bankietuose, vestuvėse, krikštynose, pagrabuose, atsilankant ant metinių švenčių ir tt. Toliau knygelėje yra šimtai patarlių vartojamų angliškoje kalboje išverstų į lietuvišką, kokių dar niekad negirdėjai, ir ant galo yra Žodynėlis svetimų žodžių, vartojamų yvairiose kalbose, išverstų į lietuvišką kalbą ką jie reiškia.

Ši knygelė turi 293 puslapius. Yra apdaryta popieros apdaruose ir audimo gražiuose apdaruose. Ji yra verta daug pinigų, bet už pinigus mes jos niekam neparduodame. Mes ją dovanojame tiems, kurie užsirašo musų laikraštį "Lietuvą" ant 18 mėnesių ir užsimoka $3.00 prenumeratos, tai tiems duodame šią knygelę dovanų ir siunčiame "Lietuvą" per pusantrų metų. Skaityk mųs apgarsinimą ant puslapio 7.

Kodėl teip brangią knygelę mes dovanojame už dyką? Pirma todėl, kad mes norime kad kiekvienas lietuvys išmoktų angliską kalbą, kad paskui galėtų užimti geresnią vietą ar darbą ir pralobtų, o kada bus mūsų lietuviai turtingesni ir apšviestesni, tai ant tiek pakils lietuviška tauta ir kultura ir mes nuo turtingesnių daugiau biznio turėsime. Antra — mes norime, kad kiekvienas lietuvys skaitytų musų laikraštį "Lietuvą", kuri tarnauja žmonių apšvietimui ir kulturiškam jų pakėlimui, ir ant kiek "Lietuvos" skaitytojai pasidaugins, ant tiek mes galėsime pagerinti laikraščio "Lietuvos" įturą. Pasidauginus skaitytojams, mes galėsime užlaikyti geriausius raštininkus, kurie parūpins žmonėms tikrai gerų ir pamokinančių raštų visokiose mokslo šakose. Laikraštis turi buti žmonių mokykla, jis turi mokinti žmonis to visko kas jų gerovei reikalinga, todėl mes ir rūpinamėsi laikraštį "Lietuvą" tokia žmonių mokykla padaryti.

Lietuviai jau pradeda suprasti mūsų gerą norą, nes kasdien vis užsirašo "Lietuvą" daugiau ir daugiau, ir gavę nuo mūs virš paminėtą knygelę dovanų, kuodidžiausiai mumi dėkavoja už jos išleidimą.

Todėl ir tu, broli, kurs šį apgarsinimą skaitai, nelauk ilgiau, bet tuojaus prisiųsk $3.00 prenumeratos už "Lietuvą", o mes ir tau prisiųsime tą brangią knygelę dovanų ir siųsime mūsų laikraštį "Lietuvą" per pusantrų metų.

Siųsdami pinigus savo laišką adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted Street. CHICAGO, ILL.

Naminė Mokykla

Gramatika angliško kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) $1.00
Vaikų Draugas, arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) ..... 35c.

P. Mikolainis,
Box 62. New York City

KURTUMAS IR UŽIMAS GALVOJE

Puikiai yra išgydoma musų garsinga metoda, kuri suvisai prašalina ligos priežastis. Aprašykit ligą pilnai. Rašykit šlandien, nes atidėliojimas pavojingas.

Vokiškas Institutas akims ir ausims gydyt.

GERMAN INSTITUTE
For Eyes and Ears
Dept. 80. — 2320 Park ave.
St. Louis, Mo.

SKAITYK "LIETUVA."

Dr. E. C. COLLINS
uždėtojas.

Daktaras yra geriausiai žinomas, per atliktus jo darbus.

Dro Collins'o garsingą knygą

VADOVAS IN SVEIKATĄ

tąpo pripažinta per visus kitus Profesorius, kaipo Didžiausia knygą sveikatosiš visų kitų, kada norints parašytu per kokį norints daktarą.

Nėra daktaro, kuris duotu Jums tokią knygą, nes ne turi atsakančio supratimo, kaip parašyt.

Dovanai! Prisiųsk 10 centų markėmis apmokėjimui siuntymo lėšų, o apturėsi tą knygą **Dovanai.**

The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

TAUTIEČIAI - GINKITE PATS SAVE!

Sangokitės suvadžiotojo daktaro, kuris nori išplėšti Jųsų kišianius, padėdamas aukštą prekę už pigų patarnavymą ir bledingas gyduolias, — kuris nori **Apgaut Jus** ir Jųsų šeimynas nuo didžiausio turto, tai yra **Sveikatos,** duodami Jums ne atsakančius vaistus, tiesiai ne **Žinodami** medikališko mokslo.

DATKARAS KURIS KALBA JUMS MELAGINGAI savo apgarsinimuose, vienkart ir įkalbinėja meluodamas Jums, Jųsų kentėjimuose. Teip, jagu jis kalba apgarsinime savo: "Aš ėsu pirmvedžiu daktaru — aš ėsu geriausiu daktaru — išrinktu per visus kitus daktarus". **Jis kalba Jums melagystę! Nes tokio daktaro, Amerikoje dar ne buvo!** Ne gana to-tie daktarai net teip toli užsivaro, kad net bando įkalbėt **Lietuviams,** idant ne įtikėtu stebėtinai gerai, **Institutų ir ligonbučių,** pašalpai kentėjimuose, aiškindami, buk tai **"Institutai ir ligonbučiai** tveresi iš neteisingų žmonių". Ant to galima vien tik tuom atsakyti, kad vagis vadina visus kitus žmonis vagimis. Vien tik blogiausi žmonįs, ne gali atrasti **gero pasauleje.** Vien tik menkučiai ir veidmainiški daktarėliai, pilni **savegarbinimo,** bet be **medikališko mokslo,** loja ant darbąvymosi **didžiuju profesoriu,** be protiškai užvydėdami, jok ne turi tos **Aukštos Žinios medikalijoje,** kuris yra reikalingas del pastojimo į daktarus didžiausiojo pasaulėje medikališko Instituto **"THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE".**

7 PRIEŽASTIS DEL KO: **Aukščiausiai moksliški daktarai, The Collins N. Y. Medical Institute, gydo daugiau žmonių kiekvieną metą, kaip visi kiti pasaulės daktarai, imant kartu.**

1. Delto, kad **The Collins New York Medical Institute,** yra **seniausiu, didžiausiu, geriausiu** ir labiausiai **naujagadyniišku Institutu Amerikoje.**
2. Delto, kad **The Collins New York Medical Institute,** tąpo įsteigtas, per gerai žinemą ir gerbiamą **profesorių daktarą Collins'ą,** del naudos visų Lietuvių, kaip Amerikoje, teip ir senam krajuje ir ne del piniginio uždarbio, bet del suteikimo pagelbos **nelaimingiems-ligoniams** ir kad galėtu kiekvienas **atgauti sveikata savo, kaip galima su menkiausiais piniginiais kaštais.**
3. Delto, kad tie stebėtinai pasekmingi vaistai, kuriuos skiria **garsingi daktarai, The Collins N. Y. Medical Institute** yra surengiami **locnoje aptiekoje** iš naujausiu ir aukščiausios vertės medikališkų medegų, o kuriąs del jų brangumo, ne gali įgauti kiti daktarai, jagu gi ir būtu žinomi vardai tų paskučiausių, šiądieninių gyduolių, **tai ir teip ne žinotu kaip jas užrašyt.**
4. Delto, kad prekės tų, greit gydančių vaistų yra daug žemesnės, negu per tuos daktarus.šarlatanus yra statomos už siunčiamus be naudiškus, bledingus vaistus, nes tiems daktarams rūpi daugiau pinigai, kaip gydymas.
5. Delto kad Daktarai **The Collins N. Y. Medical Institute** Jums pagelbėti kiekviename atsitikime, ne žiūrint, kokia tai ne būtu ligą, ir kaip nuo senei ir kaip įsiviešpatavus organizme ligonio.
6. Delto, kad nėra daktaro, kuris galėtu gydyti kiekvieną ligą pasekmingai, per tai yra įsteigti **institutai ir ligonbučiai,** kur kiekvieną ligą yra atydžiai peržiurėta ir atsakančiai gydoma, per **daktarus, kuriems ligos visos yra gerai žimonos,** iš ilgmėtines praktikos.
7. Delto, kad Jųsų nusilpnėjimas yra visados, **speciališkai ir atydžiai peržiurėtas** kuo skubiausiai, o prie tam visados yra perrašomi vaistai tie, nuo kurių stebėtino pasekmingumo, likos jau **tukstančiai tokim ligų, kaip Jusu, pagydyta.**

Skubinkit delto, Tautiečiai, dasižinoti apie savo sveikatą, kreipdamiesi ypatiškai, ar laišku prie Daktaro S. E. Hyndman, Viriausio medikališko direktoriaus THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 WEST 34th STREET - - NEW YORK CITY

Ofiso valandos: kasdieną nuo 10-5 val. Nedeldieniais ir šventąd. nuo 10-1 val. po pietų. Utarninkais ir pėtnyči., 7-8 val. vakare

JAUNI VYRAI
SENI VYRAI
VIDURAMŽINI VYRAI

Vyrai kurie žada apsivesti— vyrai ligoti— vyrai kurie budamė neprotingi dasileida perviršumą— vyrai nusilpnei, nerviški, sunaikinti ir kurie sulaukie amžio, katram negale pylnai nauduoti priimnuma gamtos.— **vysi tie vyrai tur pareikalauti viena iš tuo knygu.** Ta knyga pasakis keip vyrai sunaikin sava sveikata, keip jie igauna ligas ir kodiel jie netur apsivesti budame tame padeime.

Ta knyga teip-gi pasakis suprantamoje kalboje keip vyrai kurie tur **Užnuodijima kraujo, arba syfili, Triperi, arba gonorrhoea, Nusilpneima, Abelna pragaišti špeku, Pragaišti gyvybes skystimo, Naktinius nubegimus, Rheumatizma, Organiškas ligas, Pylva, Kepenu, Puslės ir Inkštu ligas,** gali but galiutinai išgydyti sava nuomusė, privatnai ir slapta, su mažais kaštais.

Tukstančiai vyru atgava sava tobulą sveikatą, spėkas ir stiprumą per pagėlbą tuos knygos. Ji ira krautuvė žinios ir talpina šiam tykrus slaptibes, kurios vyras turi žinoti. Netrotikiet sava piningu mokiedami už prastus, bevertės, vaistus iki kolaik neperskaitiisi šitą knygą Ji pasakis kodiel jus kentėti ir keip galet galiutinai isigydyti. Atmink, jog ta knyga yra duodama VYSAI DYKAI. Męs užmokam ir pačta. Išrašik aiškeie sava varda, pavarde ir adresą ant šio kupona ir išsiusl: ji mums šendena.

50,000 KNYGU DYKAI DIEL VYRU.

Kuponas dykai gautos knygos.
Siusk ji šendena.
DR. JOS. LISTER & CO.
L. 300, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.

Godotini: Aš esu užinteresuotas jusu pasiuliminui dykai siunstos knygos ir norečiau, jog jus išsiustumet man vieną iš tuo knygu.

Vardas ir pavardė.....

Adresas .....

Stejtas .....

Mes Išgydom Vyrus

Męs trokštam, kad visi, kurie yra neužganėdinti su kitais gydymais, ateitu pas mus ir pamėgintu musų tikrą ir ištikimą gydymą. Męs paaiškinsim tau dėlko kiti gydymai taręs neišgydė ir kaip męs tave išgydysim.

Kraujo Užnuodyjimas Paeinantis nuo užsikrėtimo arba priežasčių dėl kurių ligonis nenori kreiptis prie šeimyniško gydytojaus, rudos plėmos, lopai burnoje, skaudulia ant liežiuvio, sliukimas plaukų, skausmas kauluose, sunariuose, plėmos ant kuno, jausius tekanti skaudulai. MĘS IŠGYDOM ŠITOKĮ PADĖJIMĄ—MĘS NELOPOME.

Nubėgimai Ar kankina tavę nubėgimai paeinanti nuo peržengimo gamtos tiesų, vytriški silpnumai, nualinimas, silpna atmintis, galvos skaudėjimai, plėmai priešai akis, nerviškumas, skausmai strėnose? Ar pats ėsi apimtas nors vienu iš tų ženklų? Ateik pas mus, męs tave išgydysim nes kitaip nereikalauji mum mokėti.

Užsikimšimai Nedaro skirtumo koks tamistos nesveikumas yra, jeigu tamistą kankina dėginimai, plikinantis šlapinimas, puslės nesveikumas, erzinimai, tankus noras ištuštinimo, męs išgydom viršui minėtus padėjimus be vartojimo peilio ir be siuntimo į ligonbutį.

Abelnas Nusilpnėjimas Silpnumas, pamirėlimas, negalingumas prie darbo arba linksmumu gyvenimo, nuilsimas, yvairus gėdinanti silpnumai, ir tt. ATIDĖJIMAI YRA PAVOJINGI—PASIRODAVIK SU MUMI DABAR.

Sutinimai Uždėginai, suting ir skausmingi sunariai, kantrybę atimančios užsisenėję ligos kurios padaro gyvenimą nelaimingu, IŠGYDOMOS ANT VISADOS BE ŽUDIMO LAIKO.

Odos Nesveikumai Eczema, išbėrimai, spuogai, lopai, netobulumai, žaizdos skaudulai, pageitonavus ir išblyškus oda, pajuodavę paakiai. Vyrai, yra jum nuo to visko vaistas, atsišaukiant pas mus ant gydymosi. GALI UŽMOKĖTI KADA BUSI IŠGYDYTAS.

Guzuotos ir Susisuke Gyslos Šitokios gyslos randasi visur ant žemesnės dalies kuno, bet daugiausiai kairėj pusėj; jos padaro žmogų labai neramų; yra silpnas veikantis jautimas daugmaž nuolatai. Gyslos yra užčiuopiamos ir nurodo kaip botagas.

Inkstu, Pusles ir Sebrus Nesveikimai Inkstų nesveikumas gali išsivystyti į pavojingas komplikacijas, ir jeigu neatbotas, pagimdys kitus *liūtus ir komplikacijas.* Ar manai apsveikti? Ar esi tikrai sveikas?

Atsišauk tuojaus jeigu esi klapate.

StateMedical Dispensary

150 SO. CLARK ST., arti Madison gatves, CHICAGO, ILL.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po piet. Nuo 6 iki 7 vakarais. Nedėldieniais ir Šventadieniais nuo 10 iki 12 tiktai. Ypatos geidžiančios gydymo turi atsišaukti asabiškai, nes ligos negali but gydomos teip pasekmingai per susirašinėjimą kaip ligoniui atsišaukus pačiam. Nerašyk bet atsilankyk.

VYRAI IŠGYDOMI Į 5 DIENAS

VARICOCELE HYDROCELE (Papurtimas gyslų) Be peilio ar SLAUSMU.

Noriu išgydyti kiekvieną vyrą sergantį išplėrimu lytiškų dalių gyslų, strikturą,, užsikrėčiamus kraujo nuodus, nerviską sunėjėjimą, pažlugimą lytiškų dalių ir ligas liečiančias vyrus. Šitas nuoširdus pasiulinimas yra atviras visiems, kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir vaistų be jokios naudos ir mano noru yra parodyti visiems šitiems žmonėms, kurie buvo gydomi dešimtiems ar daugiau daktarų be jokio pasisekimo, kad aš turiu vienintėlį budą kuriuomi tikrai išgydau.

Nemokėk už gydymą be naudos — mokėk už tikrą išgydymą.
Aš tikrai išgydau ligas skilvio, plaučiu, kepenų ir inkstų, noris ir labai užsedėjus.

Slaptos Vyrų Ligos Išgydoma greitai, tikrai ir su pilna slaptybe. Nervų nusilpnėjimas, nupuolimas sveikatos, žudymas stiprybės, nubėgimas kraujo, užnuodyjimas. šlapuminės gaištys.

Plaučių Ligos. Dusulys. Brončytas ir kitos plaučių ligos tikrai išgoma mano vėliausiu budu. Širdies ligos.

(Ištyrimas Dykai.)

Išgydo kad bufum sveikas.

Specijalistas vyrų ir moterų ligų.

Moterų Ligos. Vidurinės ligos, skausmai strėnose, baltosios tekėjimas ir kitos ligos tikrai išgydomos. Užpakalinės žarnos, užsodintos ir nervikos ligos moterų.

Kraujo Užnuodyjimas ir visos odos ligos, kaip ve pučkai piktoji dederviną, šunvotės, niežiulys, hermohiodai, sustiprinimo gyslų, naikinanti nubėgimai, įsisenėjusios ligos.

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI.

Dr. ZINS 41 So. Clark St. (tarpe Randolph ir Lake) **Chicago.**

Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakare, Nedėliomis nuo 9 ryte iki 4 po piet.

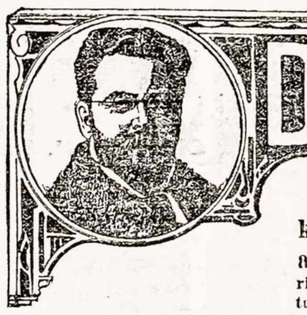

DR. HARTMANN

KVIEČIA PAS SAVE SERGANČIUS SAKANT:

kurie tik sergate, tai ateikit ar parašykit pas mane, aš pagelbėsiu! nes esu senas daktaras, pažįstu ligas ir žinau kokie vaistai geriau pagelbsti VYRAMS IR MOTERIMS; todėl, kad aš daug sergančių perleidžiu ir turiu didelį pasisekimą, geresnį ne kaip koks kitas New Yorko daktaras. Aš esu pasiryžęs sergančius gydyti ir mokyti, kad be sveikatos, žmogus yra nelaimingas, o kad sergi tad tik geras daktaras gali pasekmingai išgydyti teip kaip aš daru; ir pačių gydynių paveikslai ir žodžiai dėkingumo liudija:

Tegul bus pagarbintas, Jėzus Kristus!

Širdingai dėkavoju Dr. Hartmanui už išgydymą ligos skaudėjimo po krutine, sunkaus kvėpavimo, širdies ligos, nes nors kitl neįstengė išgydytl, o Najorko Šarlatanų Institutas tik sunkiai uždirbtus mano pinigus viljo; bet Dr. Hartmanas, kad išgydė, tad jam ir dėkingas; tai prisiunčiu paveikslą, kad į laikraštį patalpyti. ANT. JUŠKELIS, P. O. box 2, DU BOIS, Pa.

Guod. Dr. Hartmanas!

Esu labai dėkingas už geras gyduoles, kurios man pagelbėjo nuo užsikrečiamos ligos, nes vos penkioliką dienų pavartojau ir jau jaučiuosi gerai. Labai dėkingas už gerą daktaravimą.
D. POPOVIČE, Model Farm, Paschall, Philadelphia, Pa.

Malonus Dr. Hartmanai:

Su džiaugsmu prisiunčiu savo paveikslą ir didelį dėkingumą už išgydymą mano vydurių ligos, išbėrimo kuno, blogo kraujo, sutinimo ir skaudėjimo blauzdose. Dar kartą sakau, nemažai esu dėkingas už sveikatą. Jos. Turkeviče, 695 Sheridan Road Canal, Wilmette, Ill.

Čia viršuj kalba žmonės, kuriems aš pagelbėjau, taip ir Tau skaitytojau galiu padaryti kaip ir kitiems.

SERGĖKIS nuo New Yorko didžiausio humbuko „Instituto", kuris garsina mirusį daktarą su rabino „jermulka" ant galvos, kaipo gyvą daktarą ir buk gydąs ligonius. Tas židelis jau šeši metai kaip numiręs ir todėl negali sergančių gydyti. Tą numirėlį reklamuoja, buk jis parašęs knygelę „Vadovą į ligą" (žinoma, ir į kišenių), tai ir neteisybė. Ta knygelė išperėta daug vėliaus po smerties ano rabino, kuri apart iš kitų, paskutinė dalis išvogta, perspaudinta iš kunigo Geručio knygos „Sveikata". Kas vagia, tas ir meluoja; tai melagiams negalima tikėti!

Kad sergi, tai aš esu daktaras, ir vietoje kur kitur, kreipkis prie manęs, aš duosiu vaistus nuo bile ligos ir pamokinimus kaip vartoti ant sveikatos. Ateik ar parašyk pas mane prigimtoj kalboj.

RAŠANT ADRESUOK MAN:

DR. F. HARTMANN, 231 East 14 Str., NEW YORK CITY, N. Y.

OFISO VALANDOS: kasdien nuo 11 iki 5 po piet. Nedėliomis 10 iki 1 p. p. Vakarais Panedėlyj ir Pėtnyčioj nuo 7 iki 8.

Jeigu nori kad tavo Biznis pasigerintu, tai apsigarsink "Lietuvoje."

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS--Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Telefonas Yards 1532

Dr. J. KULIS
Gydytojas ir Chirurgas
3255 S. Halsted St. Chicago, Ill.
PRIEMIMO VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 12; 6 iki 9 vakare
Nedėl.: nuo 9 iki 12 po piet; nuo 6 iki 8 vak.

VYRAM TIKTAI
INEJIMAS DYKAI
kas gali but matyta
GALERIJOJ MOKSLO
344 SO. STATE ST.
CHICAGO, ILL.
near Harrison St.

Žingeidumai Patologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organu

Tirinek pradžia ir iszsivystima žmogiszkos Rasos nuo Lopszio iki Grabui. Pamatyk Keistumus Gamtos. Žingeidumus w Muzejuszkumus.

Tirinek intekme ligos ir palelstuvystes, perstatytas gyvo didumo figurose, sveikuose ir ligotuose padėjimuose. Lavus iszrodinetojas atsakineja visokius klausymus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI
Atdaryta kasdiena nuo 8 ryto iki vidurnakcziui

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.

LIUOSO INŽENGIMO MUZEJUS
Moksliszku Žingeidumu. Žinojimas-Galybe

Mes esam baimingai ir idemiai sutverti. Vyrai, tikrai atsilankykit į šitą stebėtiną liuoso inžengimo Muzėjų. Šimtai interesuojančių pavydalų žmogaus kunosveikam ir sergančiam stovyje. Chirurgiškos operacijos, žingeidumai, keistumai, milžiniškumai. Teipgi pilnas istoriškas saurinkis kuris niekad ne buvo parodytas dykai šiam krašte.

Esi užprašomas tirinėti nuostebumus Astronomijos, Fiziologijos, Chemijos ir Patholiogijos.

Iszpaniszka Inkvizicija. Vaikatu Galerija. Paveikslai Iszkilimiu ir Pagarsejusia Asmena.

INLEIDŽIAMI TIKTAI VYRAI

LIUOSO INŽENGIMO MUZEJUS MOKSLIŠKU ŽINGEIDUMU
150 SO. CLARK ST., CHICAGO, ILL.
arti Madison Gatves
Atdaryta nuo 10 valandos ryto iki 12 vidurnakčiui